

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

Тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,

themis@minjust.gov.ua

Web: <http://www.minjust.gov.ua>

Код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Народному депутату України

ПАВЛЕНКУ Ю. О.

№ _____
На № _____

Шановний Юрію Олексійовичу!

У зв'язку з дорученням Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б. від 02.04.2019 № 10980/1/1-19 до листа Голови Верховної Ради України Парубія А. В. від 22.03.2019 № 11/10-844 Міністерством юстиції України розглянуто Ваш депутатський запит від 21.03.2019 вих. № 183/2.2-18 щодо надання інформації стосовно проекту Закону України «Про правосуддя, дружнє до дитини» та в межах компетенції повідомляється.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.11.2015 № 1393-р затверджено План дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року, пунктом 74 якого визначено необхідність внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту Закону України «Про ювенальну юстицію», яким буде передбачено поновлення понятійного апарату системи правосуддя щодо дітей з урахуванням міжнародних стандартів забезпечення розбудови системи ювенальної юстиції в Україні.

24.05.2017 Кабінетом Міністрів України прийнято постанову «Про утворення Міжвідомчої координаційної ради з питань правосуддя щодо неповнолітніх» (далі – Міжвідомча рада), яка є тимчасовим консультативно-дорадчим органом Кабінету Міністрів України, утвореним з метою запровадження міжінституційної платформи для системного обговорення та вирішення проблемних питань розвитку правосуддя щодо неповнолітніх, прийняття узгоджених рішень, що відповідають інтересам дитини.

До складу Міжвідомчої ради увійшли вищі посадові особи 5 міністерств України (Міністерства юстиції України, Міністерства молоді та спорту України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства соціальної політики України, Міністерства внутрішніх справ України), Національної поліції України, Генеральної прокуратури України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Уповноважений Президента України з прав дитини, представники міжнародних та громадських організацій.

Основними завданнями Міжвідомчої ради визначено:

1) сприяння забезпеченню координації дій органів виконавчої влади із забезпечення розвитку політик і практик, які відповідають міжнародним стандартам щодо забезпечення інтересів неповнолітніх, які вчинили кримінальне правопорушення, стали жертвами або свідками злочинів;

2) вивчення, узагальнення, імплементація та сприяння використанню позитивного досвіду інших країн, зокрема європейських, під час удосконалення нормативно-правової бази з питань правосуддя щодо неповнолітніх;

3) підготовка пропозицій щодо створення єдиної системи взаємодії та адміністрування діяльності органів, що працюють з дітьми;

485677

Апарат
Верховної Ради України
22.04.2019 10:00
49044
УВ Міністерство юстиції України
14880/4419-4-19/11.1:1 від
16.04.2019

арк.1

13:02:07

4) підготовка пропозицій стосовно запровадження ефективного правосуддя щодо неповнолітніх, які вчинили правопорушення, з урахуванням вікових, соціально-психологічних, психофізичних та інших особливостей їх розвитку;

5) розроблення пропозицій щодо визначення шляхів, механізмів та способів вирішення проблемних питань, що виникають під час здійснення відновного правосуддя.

Міжвідомча рада відповідно до покладених на неї завдань:

1) розробляє та реалізує стратегію трирівневого попередження підліткової злочинності дітей загалом, дітей, що належать до груп ризику, та дітей, що вчинили злочини;

2) проводить аналіз стану реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року з питань ювенальної юстиції;

3) бере участь у проведенні досліджень та впровадженні міжнародних стандартів та практик у сфері правосуддя щодо неповнолітніх;

4) бере участь у розробленні проектів нормативно-правових актів з питань, що належать до її компетенції;

5) бере участь у реалізації Концепції розвитку кримінальної юстиції щодо неповнолітніх в Україні;

6) бере участь у розробленні альтернативних позбавленню волі видів покарань (громадські роботи, виправні роботи, інше) для неповнолітніх;

7) розробляє та бере участь у виконанні програм відновного правосуддя для дітей, які перебувають у конфлікті із законом;

8) подає Кабінетові Міністрів України розроблені за результатами своєї роботи рекомендації та пропозиції.

Одним із напрямків діяльності Міжвідомчої ради є питання підготовки проекту Закону України з робочою назвою «Про правосуддя, дружнє до дитини» (далі – проект Закону).

В рамках роботи Міжвідомчої ради утворено робочу групу з питань розробки проекту Закону (далі – робоча група), якою наразі підготовлено відповідний законопроект.

Проект Закону розроблено з урахуванням положень Національної стратегії реформування правосуддя для дітей на період до 2023 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.12.2018 № 1027, а також результатів дослідження переваг та прогалин сфери правосуддя для дітей в Україні, яке проводилося командою Агрітім Канада в Україні протягом останніх 7 років.

Проект Закону має на меті створення умов для організації та ефективного функціонування правосуддя, дружнього до дитини, що відповідає вимогам Конвенції про права дитини та іншим міжнародним стандартам щодо прав дитини, і є законодавчою основою для забезпечення:

- профілактики правопорушень у дитячому середовищі;
- належного поведіння з дітьми у контакті із законом та їх соціальної реабілітації;
- здійснення правосуддя щодо дітей у конфлікті із законом.

Основними новелами проекту Закону є:

I. Визначення термінології, яка наближена до міжнародних стандартів юстиції щодо дітей (*виведення дитини із системи кримінального правосуддя, дитина у контакті з законом, дитина у конфлікті із законом, процедура відновного примирення, юстиція щодо дітей тощо*).

II. Принципи правосуддя, дружнього до дитини, які відповідають міжнародним стандартам ювенальної юстиції (*принципи забезпечення найкращих інтересів дитини; принцип участі дитини у вирішенні справ, які її стосуються; принцип відновного*

підходу; принцип забезпечення процесуальних прав дитини у контакті із законом тощо).

III. Законодавчо визначена система юстиції щодо дітей, яку складають:

Міністерство юстиції України та його структурні підрозділи,
Міністерство соціальної політики України,
Міністерство освіти і науки України,
ювенальні підрозділи органів Національної поліції,
прокуратура (спеціалізовані прокурори),
суди (спеціалізовані судді),
підрозділи ювенальної пробації органів пробації,
спеціальні виховні установи Державної кримінально-виконавчої служби України,
установи й заклади соціальної реабілітації для дітей у контакті із законом.

IV. Положення про обов'язкову спеціалізовану підготовку фахівців системи юстиції щодо дітей (слідчих, суддів, прокурорів, адвокатів, працівників пробації, соціальних служб тощо).

V. Положення про обов'язкову діючу координацію діяльності суб'єктів юстиції щодо дітей, яку мають здійснювати Міжвідомча координаційна рада з питань правосуддя щодо дітей (на національному рівні) та мультидисциплінарні команди (на місцевому рівні).

VI. Визначення правових основ профілактики деморалізації дітей та правопорушень в дитячому середовищі, зокрема конкретизація системи, об'єктів профілактики деморалізації та правопорушень у дитячому середовищі, завдань суб'єктів такої профілактики та заходів спеціальної профілактики.

VII. Створення умов для виведення дитини із системи кримінального правосуддя із застосуванням до неї процедури відновного примирення (медіація) або інших позасудових заходів за наявності визначених законом підстав (для *апробування відповідних механізмів 21.01.2019 Міністерством юстиції України спільно з Генеральною прокуратурою України здійснено запуск пілотного проекту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні злочину»*).

VIII. Порядок застосування позасудових заходів щодо виведення дитини із системи кримінального правосуддя (*серед іншого, письмове застереження, покладення певних обов'язків під контролем суб'єктів юстиції щодо дітей, обмеження дозвілля і встановлення особливих вимог до поведінки тощо*).

IX. Форми соціальної реабілітації дітей у контакті із законом: у рамках кримінального правосуддя; провадженні у справах про адміністративні правопорушення; у разі застосування виведення із системи кримінального правосуддя за договором із прокурором.

X. Сприятливі для дитини-свідка чи дитини-потерпілого процедури опитування за методикою «Зеленої кімнати».

XI. Положення щодо утворення спеціальної навчально-виховної установи, яка призначена для тимчасового тримання дітей у контакті із законом, а також для соціальної реабілітації дітей віком до 18 років, які вчинили кримінальні правопорушення, та є альтернативою роботи приймальників-розподільників, школи та професійного училища соціальної реабілітації для дітей.

XII. Внесення змін до системи покарань, що застосовуються до неповнолітніх, зокрема, шляхом її доповнення покаранням у виді домашнього обмеження для дитини-правопорушника.

XIII. Внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів, які забезпечать реалізацію положень проекту Закону щодо виведення

дитини із системи кримінального судочинства, забезпечення потреб дитини, яка вчинила правопорушення, дитини-свідка чи дитини-жертви злочину у правовій допомозі тощо.

Наразі Міністерством юстиції України проект Закону направлено для попереднього опрацювання та надання зауважень і пропозицій членам Міжвідомчої ради, за результатами якого робоча група здійснить його доопрацювання.

Також слід зазначити, що після доопрацювання проекту Закону Мін'юстом будуть проведені узгоджувальні процедури із заінтересованими органами відповідно до Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950, та проект Закону буде подано на розгляд Кабінету Міністрів України.

Після проведення вказаних процедур проект Закону стане доступним для ознайомлення іншими зацікавленими особами.

Щодо питання стосовно центрів тимчасового тримання для дітей зазначаємо, що статтею 29 проекту Закону пропонується створення центрів тимчасового тримання та соціальної реабілітації (далі – центри) – спеціальних навчально-виховних установ органів Національної поліції України, призначених для тимчасового тримання дітей у контакті із законом та соціальної реабілітації дітей у конфлікті із законом, які включають сектор тимчасового тримання дітей та сектор соціальної реабілітації дітей.

Такі центри є альтернативою роботи приймальників-розподільників, шкіл та професійних училищ соціальної реабілітації для дітей.

Передбачається, що центри складатимуться з двох блоків:

1. Сектор тимчасового тримання дітей, призначений для дітей, які досягли 11-річного віку та щодо яких є достатньо підстав вважати, що вони вчинили суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, за яке Кримінальним кодексом України передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад п'ять років; які не досягли віку, з якого за таке діяння особи підлягають кримінальній відповідальності, – на строк, визначений слідчим суддею, судом у постановленій у кримінальному провадженні ухвалі про поміщення особи у центр тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей; самовільно залишили спеціальні навчально-виховні заклади, у яких вони перебували, – на строк, необхідний для доставлення їх до спеціальних навчально-виховних закладів, але не більше 20 діб; перебувають у розшуку як такі, що зникли, залишили сім'ї або навчально-виховні заклади (бродяжать), – на строк, необхідний для передавання їх уповноваженому підрозділу органів Національної поліції, який ініціював розшук, але не більше 36 годин; залишили держави постійного проживання і відповідно до міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, підлягають поверненню до держав свого постійного проживання, – на строк, необхідний для передавання їх батькам, іншим законним представникам або працівникам спеціалізованих установ держав постійного проживання.

2. Сектор соціальної реабілітації, призначений для дітей, які вчинили кримінальне правопорушення у віці до 18 років і щодо яких судом застосовано примусові заходи виховного характеру, пов'язані з обмеженням свободи пересування та обов'язковим залученням до виконання освітньої програми повної загальної середньої освіти на строк, що не перевищує трьох років; які після досягнення 11-річного віку вчинили суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, за яке Кримінальним кодексом України передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад п'ять років; які на момент його вчинення не досягли віку, з якого за таке діяння особи підлягають кримінальній відповідальності, – на підставі постанови прокурора про закриття кримінального провадження у зв'язку з недосягненням неповнолітньою особою віку кримінальної відповідальності та призначення позасудового заходу у виді поміщення до

сектору соціальної реабілітації дітей центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей до їх виправлення, але на строк, що не перевищує трьох років.

Слід зазначити, що питання щодо створення центрів, їх повноваження та функціонування на сьогодні є відкритим та потребує додаткового обговорення, яке буде проведене за результатами отриманих пропозицій від заінтересованих органів державної влади.

Щодо питання виведення дитини із системи кримінального правосуддя із застосуванням до неї процедури відновного примирення (медіації) слід зазначити таке.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» правові послуги являють собою, серед іншого, надання особі допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації.

Крім того, згідно зі статтею 7 вказаного Закону безоплатна первинна правова допомога включає, зокрема, такий вид правових послуг, як надання допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації.

Разом з цим положеннями статті 70 Цивільного процесуального кодексу України, статті 67 Господарського процесуального кодексу України та статті 66 Кодексу адміністративного судочинства України також визначено, що не можуть бути допитані як свідки, зокрема, особи, які за законом зобов'язані зберігати в таємниці відомості, що були довірені їм у зв'язку з наданням послуг посередництва (медіації) під час проведення позасудового врегулювання спору.

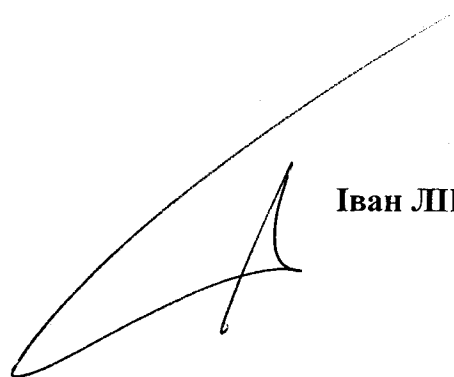
Із урахуванням викладеного слід зазначити, що на сьогодні норми національного законодавства передбачають існування інституту медіації, а отже виведення дитини із системи кримінального правосуддя із застосуванням до неї процедури відновного примирення (медіації) не суперечить положенням чинного законодавства.

Додатки: 1. Проект Закону на 17 арк. в 1 прим.

2. Порівняльна таблиця до проекту Закону на 81 арк. в 1 прим.

З повагою

**Заступник Міністра юстиції України –
Уповноважений у справах
Європейського суду
з прав людини**

Іван ЛІЩИНА

ПРО ПРАВОСУДДЯ, ДРУЖНЄ ДО ДИТИНИ

Цей Закон має на меті створення умов для організації та ефективного функціонування правосуддя, дружнього до дитини, що відповідає вимогам Конвенції про права дитини та іншим міжнародним стандартам щодо прав дитини і є законодавчою основою для забезпечення профілактики правопорушень у дитячому середовищі, належного поводження з дітьми у контакті з законом та їх соціальної реабілітації, а також здійснення правосуддя щодо дітей у конфлікті з законом.

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

виведення дитини із системи кримінального правосуддя – звільнення дитини у конфлікті з законом від кримінальної відповідальності із застосуванням до неї процедури відновного примирення або інших позасудових заходів за наявності визначених законом підстав;

деморалізація – стан дитини, поведінка якої суперечить етичним чи правовим нормам, не спричиняє притягнення її до кримінальної або адміністративної відповідальності, але потребує профілактичного втручання;

дитина у контакті з законом – дитина, яка перебуває у сфері функціонування юстиції щодо дітей, зокрема дитина у конфлікті з законом або дитина, яка є потерпілим чи свідком у кримінальному провадженні або у справі про адміністративне правопорушення;

дитина у конфлікті з законом – дитина, яка підозрюється, обвинувачується або визнана винуватою у порушенні законодавства про кримінальну відповідальність, або яка притягається чи притягнута до адміністративної відповідальності;

заходи дисциплінарного впливу – примусові педагогічні заходи щодо малолітнього чи неповнолітнього здобувача освіти, який порушує статутні норми та правила внутрішнього розпорядку закладу освіти;

корекційна програма – соціально-психологічний, медико-психологічний, педагогічно-виховний захід або система таких заходів, що застосовується задля корегування поведінки дитини у стані деморалізації або задля соціальної реабілітації дитини у конфлікті з законом;

методика «Зелена кімната» - спосіб опитування/допиту дитини у контакті з законом та його відеофіксації чи відеоконференції без безпосереднього контакту дитини з підозрюваним чи обвинуваченим;

процедура відновного примирення (медіація) –позасудова процедура врегулювання конфлікту шляхом переговорів дитини у конфлікті з законом та потерпілого за допомогою одного або кількох посередників – медіаторів – з

метою укладення угоди про примирення та усунення наслідків, спричинених правопорушенням;

юстиція щодо дітей – система органів та установ держави й місцевого самоврядування, що у взаємодії з сім'ями, закладами освіти та охорони здоров'я, громадськими об'єднаннями, благодійними організаціями, територіальними громадами тощо на основі права та за допомогою соціально-психологічних, медико-психологічних, педагогічно-виховних заходів здійснюють профілактику деморалізації дітей, правопорушень у дитячому середовищі, правосуддя за участю дітей, соціальну реабілітацію, захист прав, свобод та інтересів дітей у контакті з законом.

Стаття 2. Принципи правосуддя, дружнього до дитини

1. Правосуддя, дружнє до дитини, ґрунтується на принципах:

- 1) забезпечення найкращих інтересів дитини;
- 2) поваги до людської гідності дитини;
- 3) недискримінації дитини;
- 4) участі дитини у вирішенні справ, які її стосуються;
- 5) верховенства права;
- 6) спеціалізації;
- 7) доступності;
- 8) дотримання розумних строків;
- 9) мультидисциплінарності;
- 10) проактивного підходу;
- 11) відновного підходу;
- 12) співрозмірності (пропорційності) юридичної відповідальності дитини у конфлікті з законом;
- 13) презумпції невинуватості дитини у конфлікті з законом;
- 14) забезпечення процесуальних прав дитини у контакті з законом;
- 15) індивідуалізації підходу до дитини у контакті з законом.

2. Всі рішення та дії суб'єктів юстиції щодо дітей мають відповідати найкращим інтересам дитини, зокрема, сприяти захисту прав, свобод та інтересів і соціальній реабілітації дитини у контакті з законом.

3. Кожна дитина у контакті з законом має право на повагу до її гідності з урахуванням потреб осіб її віку. Жодна дитина у конфлікті з законом не повинна піддаватись катуванням та іншим жорстоким, нелюдським або принижуючим гідність видам поведінки чи покарання.

4. Кожна дитина у контакті з законом має право на справедливе та рівноправне ставлення до неї. Забороняється дискримінація дітей у контакті з законом за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану,

місця проживання, стану здоров'я, характеру вчиненого правопорушення, за мовними або іншими ознаками.

5. Кожна дитина у контакті з законом має право вільно висловлювати погляди з усіх питань, що її стосуються, причому поглядам дитини приділяється належна увага з урахуванням її віку та зрілості.

Кожній дитині у контакті з законом надається можливість бути заслуханою в ході будь-якої судової, адміністративної або іншої юридично значущої процедури, що стосується дитини, безпосередньо, а в разі неможливості – через представника чи законного представника.

6. Принцип верховенства права, а саме законність, юридична визначеність, заборона свавілля у рішеннях державних органів щодо дитини у контакті з законом, доступність правосуддя для дитини, дотримання прав дитини, заборона дискримінації та рівність перед законом, мають бути застосовані у справах щодо дітей у контакті з законом так само, як і щодо дорослих, і не можуть бути зменшені або скасовані під приводом захисту кращих інтересів дитини або вікових особливостей дитини.

7. Принцип спеціалізації полягає у тому, що юстиція щодо дітей має спеціальну мету, становить систему спеціалізованих органів та установ, здійснюється в порядку спеціальних юридичних процедур, відмінних від процедур загального правосуддя та передбачає спеціалізовану підготовку фахівців.

8. Кожна дитина має право на вільний доступ до усіх суб'єктів юстиції щодо дітей. Кожній дитині з урахуванням її віку та зрілості гарантується право на отримання інформації про її права та обов'язки, на звернення до суду та інших суб'єктів юстиції щодо дітей безпосередньо або через представника чи законного представника, на оскарження рішень суб'єкта юстиції щодо дітей в адміністративному чи судовому порядку, на безоплатну правову допомогу.

9. Усі рішення суб'єктів юстиції щодо дітей, які стосуються дітей у контакті з законом, мають прийматися невідкладно або у мінімально короткий строк.

Юридичні процедури щодо дитини у контакті з законом мають провадитись у найкоротший строк із урахуванням вікових особливостей, майнового стану, психологічних та фізичних особливостей дитини.

10. Мультидисциплінарний підхід у правосудді, дружньому до дитини, забезпечується: використанням у діяльності суб'єктів юстиції щодо дітей комплексу знань щодо дитини у сфері права, психології, педагогіки та медицини задля урахування вікових особливостей дітей у контакті з законом; координацією дій та співпрацею суб'єктів юстиції щодо дітей; здійсненням повноважень суб'єктів юстиції щодо дітей у взаємодії з сім'єю, закладами освіти та охорони здоров'я, трудовими колективами, територіальними

громадами, громадськими об'єднаннями, благодійними організаціями шляхом надання правової та соціальної допомоги дітям у контакті з законом, їхнім батькам та іншим особам, які виконують обов'язки щодо виховання дітей.

11. Проактивний підхід у правосудді, дружньому до дитини, забезпечується пріоритетністю профілактики деморалізації дітей та вчинення правопорушень дітьми, усуненням криміногенних факторів у дитячому середовищі, а також запобіганням віктимізації дітей у контакті з законом.

12. Відновний підхід у правосудді, дружньому до дитини, забезпечується впровадженням процедур відновного примирення та інших альтернативних позасудових способів розв'язання конфліктів за участю дітей, пріоритетністю некарального реагування на правопорушення дітей.

13. Заходи юридичної відповідальності, що застосовуються до дитини у конфлікті з законом, мають бути пропорційними (співрозмірними) вчиненому дитиною діянню, враховувати індивідуальність дитини, відповідати соціальним, медичним, освітнім потребам дитини з огляду на її вік, стать, фізичні та психологічні особливості та забезпечувати її соціальну реабілітацію.

При визначенні виду та міри юридичної відповідальності дитини у конфлікті з законом пріоритет надається найм'якшому з можливих заходів, який дозволяє досягти мети юридичної відповідальності. Позбавлення волі дитини є крайнім заходом, який застосовується лише за неможливості корегування її поведінки іншим шляхом.

14. Дитина у конфлікті з законом не повинна доводити свою невинуватість й вважається винуватою у вчиненні правопорушення лише за умов доведення її винуватості у встановленому законодавством порядку. Будь-які сумніви у доведенні винуватості дитини у вчиненні правопорушення мають тлумачитись на користь дитини.

15. Процесуальні права дитини у контакті з законом не можуть бути обмежені або скасовані під приводом захисту кращих інтересів та вікових особливостей дитини.

16. Поводження з дитиною у контакті з законом має відбуватись у найсприятливішому для неї оточенні та за найсприятливіших умов з урахуванням її віку, статі, фізичних та психологічних особливостей, потреб у психологічній, соціальній та правовій допомозі.

Стаття 3. Сфера дії Закону

1. Цей Закон визначає засади здійснення правосуддя, дружнього до дитини, та регулює відносини у сфері функціонування юстиції щодо дітей.

2. Дія цього Закону поширюється на правовідносини за участю дітей у контакті з законом, батьків або законних представників дитини у контакті з законом, а також на органи, установи, посадових й інших осіб юстиції щодо

дітей, заклади освіти та охорони здоров'я, трудові колективи, громадські об'єднання, благодійні організації, фізичних осіб, які беруть участь у реалізації правосуддя, дружнього до дитини.

Стаття 4. Правові та організаційні засади юстиції щодо дітей

1. Правовою основою створення та функціонування системи юстиції щодо дітей є Конституція України, Конвенція ООН про права дитини, цей Закон, Закон України «Про охорону дитинства» та інші акти національного законодавства щодо дітей, міжнародно-правові та європейські стандарти прав дитини та юстиції щодо дітей.

2. Організаційно-правові основи діяльності юстиції щодо дітей визначає Верховна Рада України шляхом прийняття відповідних законодавчих актів та затвердження державних програм.

Стаття 5. Система юстиції щодо дітей

1. Систему юстиції щодо дітей складають такі суб'єкти:

центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику;

центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти;

центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері сім'ї та дітей;

відповідні структурні підрозділи вказаних органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських, районних державних адміністрацій, виконавчих органів міських і районних у містах рад;

уповноважені підрозділи органів Національної поліції України;

прокуратура (спеціалізовані прокурори);

суди (спеціалізовані судді);

уповноважені органи з питань пробації;

спеціальні виховні установи Державної кримінально-виконавчої служби України;

установи, заклади соціальної реабілітації для дітей у конфлікті з законом.

2. У реалізації функцій юстиції щодо дітей у визначених законом випадках беруть участь центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у молодіжній сфері, сферах фізичної культури і спорту, національно-патріотичного виховання, батьки або інші законні представники дитини у контакті з законом, представники територіальної громади, органи місцевого самоврядування, служби у справах дітей, центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, адвокати, центри

безоплатної правової допомоги, заклади освіти, трудові колективи, громадські об'єднання, благодійні організації, волонтери.

Стаття 6. Вимоги до фахівців юстиції щодо дітей

1. Кадрове забезпечення юстиції щодо дітей здійснюється на основі підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців у закладах вищої освіти, які мають відповідну державну акредитацію.

2. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації фахівців юстиції щодо дітей має включати вивчення: особливостей розвитку дітей різних вікових груп; системи захисту прав дітей; особливостей провадження у справах за участю дітей; особливостей профілактики деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі. Обсяг підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців юстиції щодо дітей не може бути меншим двох освітніх кредитів ЄКТС відповідно до Закону України «Про вищу освіту».

Програми підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців юстиції щодо дітей розробляються закладами вищої освіти і затверджуються ними з урахуванням висновку Міжвідомчої координаційної ради з питань правосуддя щодо дітей.

3. Посадові особи органів та установ системи юстиції щодо дітей зобов'язані мати необхідну професійну підготовку відповідно до освітнього стандарту спеціалізації фахівців юстиції щодо дітей, яка враховується при їхньому призначенні на посаду, а також при проходженні ними атестації.

Стаття 7. Взаємодія суб'єктів юстиції щодо дітей

1. Взаємодія суб'єктів юстиції щодо дітей заснована на командному підході у протидії деморалізації дітей та правопорушенням у дитячому середовищі, а також у захисті прав дітей.

2. Організаційні форми взаємодії суб'єктів юстиції щодо дітей:

Міжвідомча координаційна рада з питань правосуддя щодо дітей, яка створюється Кабінетом Міністрів України та координується Міністерством юстиції України;

мультидисциплінарні команди з питань правосуддя щодо дітей, які створюються районними, районними у м. Києві та Севастополі державними адміністраціями, виконавчими органами міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад.

3. До складу Міжвідомчої координаційної ради з питань правосуддя щодо дітей на постійній основі входять вищі посадові особи:

Міністерства юстиції України;

Міністерства освіти і науки України;

Міністерства соціальної політики України;

Міністерства внутрішніх справ України;
Національної поліції України.

За згодою участь у діяльності Міжвідомчої координаційної ради з питань правосуддя щодо дітей беруть:

представники Генеральної прокуратури України;
представники Верховного Суду;
Уповноважений Верховної Ради України з прав людини;
Уповноважений Президента України з прав дитини;
представники міжнародних організацій;
представники громадських об'єднань;
науковці у галузях освіти, психології, медицини, соціальної роботи, права.

Персональний склад Міжвідомчої координаційної ради з питань правосуддя щодо дітей затверджується Головою Міжвідомчої координаційної ради з питань правосуддя щодо дітей – першим заступником Міністра юстиції України.

4. Міжвідомча координаційна рада з питань правосуддя щодо дітей:

координує діяльність суб'єктів юстиції щодо дітей, в тому числі через залучення до реалізації завдань у сфері юстиції щодо дітей міжнародних організацій, громадських об'єднань, благодійних організацій, волонтерів тощо;

узагальнює та аналізує практику застосування законодавства щодо дітей суб'єктами юстиції щодо дітей;

розробляє стратегії профілактики деморалізації дітей та правопорушень дітьми у дитячому середовищі й сприяє їх реалізації;

здійснює та/або бере участь у проведенні досліджень і впровадженні міжнародних стандартів та практик у сфері юстиції щодо дітей;

розробляє та/або бере участь у розробленні проєктів нормативно-правових актів з питань, що належать до її компетенції;

виконує інші завдання, які не суперечать меті її діяльності.

5. До складу мультидисциплінарної команди з питань правосуддя щодо дітей на постійній основі входять представники служби у справах дітей, місцевої прокуратури, уповноваженого підрозділу територіального органу Національної поліції, уповноваженого органу з питань пробації, центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

У разі потреби до складу мультидисциплінарної команди з питань правосуддя щодо дітей можуть залучатися представники закладів освіти, громадських об'єднань, благодійних організацій, волонтери, науковці тощо.

Координація роботи мультидисциплінарної команди з питань правосуддя щодо дітей здійснюється службою у справах дітей.

Порядок роботи мультидисциплінарної команди визначається Типовим положенням про мультидисциплінарну команду з питань правосуддя щодо дітей, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

6. Мультидисциплінарна команда з питань правосуддя щодо дітей:

розробляє та рекомендує для прийняття органами місцевого самоврядування проекти місцевих цільових програм профілактики деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі;

узагальнює та аналізує практику профілактики деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі;

розробляє та рекомендує для застосування уповноваженими суб'єктами юстиції щодо дітей індивідуальні та групові заходи профілактики щодо дітей у стані деморалізації;

розробляє та рекомендує для застосування уповноваженими суб'єктами юстиції щодо дітей індивідуальні плани соціальної реабілітації дітей у конфлікті з законом.

7. Уповноважений підрозділ територіального органу Національної поліції України негайно надає інформацію про розпочате кримінальне провадження щодо дитини або факт вчинення дитиною адміністративного правопорушення службі у справах дітей. Служба у справах дітей забезпечує організацію засідання постійних членів мультидисциплінарної команди з питань правосуддя щодо дітей для обговорення відомостей про дитину у контакт з законом, підготовки та затвердження відповідних рекомендацій, а у разі необхідності індивідуального плану соціальної реабілітації дитини, розгляду питання щодо можливості виведення дитини у конфлікті з законом із системи кримінального правосуддя.

8. Форми взаємодії суб'єктів юстиції щодо дітей з громадськими об'єднаннями, благодійними організаціями, волонтерами:

договір між суб'єктом юстиції щодо дітей та громадським об'єднанням, благодійною організацією, волонтером про надання допомоги та послуг дітям у контакт з законом, їхнім сім'ям;

соціальне замовлення на виконання профілактичної, соціально-реабілітаційної та іншої діяльності у сфері юстиції щодо дітей;

організація спільних інформаційних, виховних, просвітницьких заходів з метою захисту прав дитини, профілактики деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі, запобігання та протидії порушенням прав дітей.

Стаття 8. Фінансове забезпечення юстиції щодо дітей

1. Фінансування юстиції щодо дітей здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, спеціальних фондів, коштів установ та

організацій, коштів благодійної допомоги (пожертвувань), коштів осіб, які беруть участь у реалізації функцій юстиції щодо дітей, та інших джерел, використання яких не заборонено законодавством.

2. У місцевих бюджетах повинні плануватися кошти, необхідні для фінансування діяльності юстиції щодо дітей.

3. У державному та місцевих бюджетах повинні передбачатися кошти для фінансування цільових програм у сфері функціонування юстиції щодо дітей.

4. Фінансування територіальних програм розвитку юстиції щодо дітей за рахунок виділених місцевому бюджету цільових субвенцій чи шляхом кооперування коштів місцевих бюджетів на реалізацію спільних проектів.

РОЗДІЛ II. ПРОФІЛАКТИКА ДЕМОРАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ ТА ВЧИНЕННЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ В ДИТЯЧОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Стаття 9. Правові основи профілактики деморалізації дітей та правопорушень в дитячому середовищі

1. Профілактика деморалізації дітей та правопорушень в дитячому середовищі – це діяльність суб'єктів юстиції щодо дітей з:

виявлення, усунення чи нейтралізації причин і умов деморалізації дітей, вчинення дітьми правопорушень та вчинення порушень прав дітей;

здійснення правовиховного впливу на дитяче середовище з метою запобігання проявам деморалізації дітей та вчиненню дітьми правопорушень;

виявлення дорослих осіб, схильних до порушень прав дітей, та здійснення правовиховного впливу на них з метою запобігання порушенням прав дітей.

2. Профілактика деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі здійснюється відповідно до цього Закону, Конвенції про права дитини, Сімейного кодексу України, законів України «Про охорону дитинства», «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей», «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про Національну поліцію» та інших нормативно-правових актів, спрямованих на охорону правопорядку, охорону дитинства та захист прав дітей.

Стаття 10. Мета та завдання профілактики деморалізації дітей та правопорушень в дитячому середовищі

1. Метою профілактики деморалізації дітей та правопорушень в дитячому середовищі є встановлення та підтримання правового порядку у соціальному середовищі, сприятливому для зростання, виховання та всебічного розвитку дітей.

2. Завданнями профілактики деморалізації дітей та правопорушень в дитячому середовищі є:

зниження рівня криміналізації суспільних відносин та рівня віктимізації дітей;

виявлення та усунення факторів, що зумовлюють деморалізацію дітей та вчинення правопорушень дітьми;

виявлення та усунення віктимогенних факторів порушень прав дітей;

формування у дітей світогляду та поведінки, яка відповідає прийнятим у суспільстві цінностям, нормам та стандартам, навичок ненасильницького спілкування та мирного розв'язання конфліктів, мотивації до правослухняної поведінки та поваги до прав людини;

формування у батьків, законних представників дитини, інших осіб, на яких відповідно до закону покладено виховання дітей, світогляду, заснованого на дотриманні прав дітей та мотивації до захисту прав дітей.

Стаття 11. Система профілактики деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі

1. Діяльність з профілактики деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі включає загальну профілактику та спеціальну профілактику деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі.

2. Загальна профілактика деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі включає правопросвітницьку та правовиховну роботу з дітьми, їх батьками, законними представниками та іншими особами, на яких відповідно до закону покладено виховання дітей, та здійснюється за місцем проживання, навчання дітей та їх сімей.

Загальна профілактика деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі здійснюється всіма суб'єктами юстиції щодо дітей, визначеними у статті 5 цього Закону.

3. Спеціальна профілактика деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі включає виявлення та усунення причин та умов деморалізації чи віктимізації дітей, групову та індивідуальну профілактичну роботу з дітьми у стані деморалізації, їхніми сім'ями, іншими особами, відповідальними за виховання дітей, які схильні до вчинення порушень прав дітей.

Спеціальна профілактика деморалізації дітей та правопорушень дітей та правопорушень проти дітей здійснюється суб'єктами юстиції щодо дітей, визначеними у статті 15 цього Закону.

Стаття 12. Об'єкти профілактики деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі

1. Проявами деморалізації дітей є:

порушення дитиною законодавства про освіту, статутних норм або правил внутрішнього розпорядку закладу освіти;

ухилення дитини від виконання освітньої програми повної загальної освіти;

вживання дитиною спиртних напоїв;

тютюнокуріння дитини;

несанкціоноване (немедичне) вживання дитиною наркотичних засобів, психотропних або токсичних речовин;

немотивовані втечі дитини з дому або інтернатної установи;

бродяжництво дитини;

статева розпуста або проституція дитини;

інші порушення дитиною етичних та правових норм, які не спричиняють притягнення дитини до адміністративної чи кримінальної відповідальності.

2. Об'єктами профілактики порушень прав дітей є:

бездоглядність дітей;

ухилення батьків або осіб, які їх замінюють, від виконання передбачених законодавством обов'язків щодо забезпечення необхідних умов життя, навчання та виховання неповнолітніх дітей;

залучення дітей до найгірших форм дитячої праці та втягнення дітей до асоціальної та злочинної діяльності;

жорстоке поводження з дітьми;

домашнє насильство.

Стаття 13. Заходи спеціальної профілактики деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі

1. Заходами спеціальної профілактики деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі є:

1) подання про усунення причин і умов, що сприяють вчиненню правопорушень у дитячому середовищі;

2) поліцейське піклування;

3) усне або письмове попередження про неприпустимість поведінки дитини, яка порушує етичні або правові норми;

4) профілактична бесіда;

5) заходи дисциплінарного впливу;

6) профілактичний облік;

7) корекційна програма.

Стаття 14. Порядок застосування заходів спеціальної профілактики деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі

1. Подання про усунення причин і умов, що сприяють вчиненню правопорушень у дитячому середовищі, вноситься уповноваженим підрозділом чи уповноваженою особою територіального органу Національної поліції України до закладу освіти, організації чи установи незалежно від форми власності. Керівник або посадова особа відповідної організації протягом одного місяця з дня отримання подання зобов'язані надати в письмовому вигляді інформацію про результати розгляду подання та вжиті заходи для усунення причин і умов, що сприяють вчиненню правопорушень у дитячому середовищі.

2. Поліцейське піклування застосовується уповноваженим підрозділом чи уповноваженою особою територіального органу Національної поліції України щодо бездоглядної дитини, а також щодо дитини, яка самовільно залишила місце проживання чи перебування і перебуває без супроводу дорослої особи, відповідальної за її виховання.

3. Усне попередження про неприпустимість поведінки дитини, яка порушує етичні або правові норми, застосовується уповноваженою особою територіального органу Національної поліції України у випадку одиничного прояву деморалізації дитини з обов'язковим повідомленням батьків чи інших законних представників дитини та служби у справах дітей. У випадку повторного порушення дитиною етичних або правових норм застосовується письмове попередження.

4. Профілактична бесіда проводиться уповноваженою особою територіального органу Національної поліції України, керівником служби у справах дітей або уповноваженою ним особою, керівником закладу освіти або уповноваженою ним особою з дитиною, поведінка якої вимагає профілактичного втручання, у присутності її батьків або іншого законного представника дитини. Профілактична бесіда проводиться в службовому приміщенні відповідного державного органу чи служби або за місцем проживання чи навчання дитини протягом не більше однієї години. Дитині роз'яснюються соціальні та правові наслідки її поведінки, яка порушує етичні або правові норми, й виноситься попередження про застосування іншого профілактичного заходу у випадку продовження таких дій.

5. Заходи дисциплінарного впливу застосовуються щодо малолітнього чи неповнолітнього здобувача освіти, поведінка якого порушує етичні чи правові норми, статутні норми чи правила внутрішнього розпорядку закладу освіти. Заходи дисциплінарного впливу включають: попередження, догану, обов'язок публічно вибачитися за свою поведінку, відшкодування шкоди, нанесеної учаснику освітнього процесу чи закладу освіти, тимчасове відсторонення від участі у колективних заходах, відрахування з ліцею, гімназії, спеціалізованої

школи з поглибленим вивченням окремих предметів, коледжу. Статутні норми чи правила внутрішнього розпорядку закладу освіти можуть включати й інші заходи дисциплінарного впливу.

6. Профілактичний облік дітей у стані деморалізації та дітей у конфлікті з законом здійснюється підрозділами ювенальної превенції Національної поліції України та службами у справах дітей.

Підрозділи ювенальної превенції Національної поліції України здійснюють профілактичний облік дітей:

- 1) засуджених судом до покарання, не пов'язаного з позбавленням волі;
- 2) звільнених за рішенням суду від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру без поміщення до центрів тимчасового тримання та соціальної реабілітації, які потребують особливих умов виховання;
- 3) яким оголошено повідомлення про підозру в учиненні кримінального правопорушення;
- 4) звільнених зі спеціальної виховної установи;
- 5) які не досягли 18 років і вчинили домашнє насильство у будь-якій формі(діти-кривдники);
- 6) які впродовж року два і більше разів були притягнуті до адміністративної відповідальності;
- 7) які впродовж року два і більше разів самовільно залишали сім'ю, навчально-виховний заклад чи спеціальну установу для дітей.

Профілактичний облік інших категорій дітей у конфлікті з законом та дітей у стані деморалізації здійснюють служби у справах дітей.

7. Корекційні програми призначаються для дітей, поведінка яких потребує тривалого профілактичного втручання, на основі рекомендацій мультидисциплінарної команди рішенням служби у справах дітей. Корекційні програми реалізуються центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, центрами медико-соціальної реабілітації дітей, центрами соціально-психологічної реабілітації дітей за місцем проживання, перебування або навчання дитини. Тривалість корекційної програми має бути від одного до шести місяців і не меншою ніж шість годин протягом місяця.

Порядок розроблення та реалізації корекційних програм визначається Кабінетом Міністрів України.

8. Приводом для застосування заходів спеціальної профілактики деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі є одна з таких обставин:

1) повідомлення або заяви фізичних і юридичних осіб, а також повідомлення в засобах масової інформації про наявність факту деморалізації дитини, зумовлених однією з обставин, визначених у частині першій статті 12;

2) безпосереднє виявлення суб'єктом юстиції щодо дітей фактів деморалізації дитини, зумовлених однією з обставин, визначених у частині першій статті 12 цього Закону, або фактів віктимізації дитини, зумовлених однією з обставин, визначених у частині другій статті 12 цього Закону;

3) матеріали, що надійшли від суб'єкта юстиції щодо дітей, органу державної влади чи органу місцевого самоврядування.

9. Рішення суб'єкта юстиції щодо дітей про застосування заходів спеціальної профілактики деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі є обов'язковим для виконання дитиною, поведінка якої потребує профілактичного втручання, її батьками або законними представниками, особами, на які покладаються обов'язки піклування про дитину.

10. Невиконання дитиною, щодо якої застосовано захід спеціальної профілактики, вимог рішення суб'єкта юстиції щодо дітей, є підставою для застосування до неї іншого профілактичного заходу.

11. Умисне невиконання батьками або іншими законними представниками чи дітьми рішення суб'єкта юстиції щодо дітей про застосування заходу спеціальної профілактики є підставою для притягнення батьків або інших законних представників до адміністративної відповідальності.

12. Рішення суб'єкта юстиції щодо дітей про застосування заходу спеціальної профілактики щодо дитини у стані деморалізації може бути оскаржено дитиною або її законним представником у встановленому законом порядку.

Стаття 15. Суб'єкти спеціальної профілактики деморалізації дітей та правопорушень в дитячому середовищі

1. Суб'єктами спеціальної профілактики правопорушень в дитячому середовищі є:

1) служби у справах дітей обласних, Київської та Севастопольської міської державної адміністрації та служби у справах дітей районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій;

2) центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;

3) уповноважені підрозділи територіальних органів Національної поліції України;

4) центри медико-соціальної реабілітації дітей;

5) притулки для дітей;

6) центри соціально-психологічної реабілітації дітей;

7) соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка).

2. До профілактичної діяльності з запобігання деморалізації та правопорушень в дитячому середовищі чи віктимізації дітей можуть залучатися у визначеному законодавством порядку батьки або інші законні представники дітей, заклади освіти, педагогічні працівники та інші учасники освітнього процесу, територіальні громади та органи місцевого самоврядування, об'єднання громадян, благодійні організації, центри безоплатної правової допомоги, волонтери тощо.

3. На суб'єкти профілактики деморалізації дітей та правопорушень в дитячому середовищі покладається обов'язок звітування про результати своєї діяльності Міжвідомчій координаційній раді з питань правосуддя щодо дітей один раз на рік.

Стаття 16. Служби у справах дітей

1. Служби у справах дітей обласних, Київської та Севастопольської міської державної адміністрації та служби у справах дітей районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій у межах компетенції, визначеної Законом України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей»:

організують розроблення і здійснення на відповідній території профілактичних заходів щодо запобігання деморалізації дітей, вчинення дітьми правопорушень, а також попередження порушень прав дітей;

надають іншим суб'єктам юстиції щодо дітей практичну, методичну та консультаційну допомогу у реалізації профілактичних заходів щодо запобігання проявам деморалізації дітей та попередження порушень прав дітей;

організують і здійснюють разом з іншими суб'єктами юстиції щодо дітей виявлення та облік дітей у конфлікті з законом та дітей у стані деморалізації;

організують та здійснюють заходи спеціальної профілактики щодо дітей у конфлікті з законом та дітей у стані деморалізації;

координують роботу мультидисциплінарної команди з питань правосуддя щодо дітей;

приймають рішення щодо направлення дитини у стані деморалізації для проходження корекційної програми до центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, центру медико-соціальної реабілітації дітей.

Стаття 17. Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді

1. Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та їх спеціалізовані формування у межах компетенції, визначеної Законом України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», здійснюють:

правопросвітницьку та правовиховну роботу серед дітей за місцем їх проживання та навчання;

соціальний супровід дітей у складних життєвих обставинах;

профілактичні заходи, спрямовані на запобігання порушенням прав дітей, зокрема, жорстокому поводженню з дітьми та залученню дітей до найгірших форм дитячої праці;

виявлення та оцінку потреб дітей, поведінка яких потребує профілактичного втручання;

реалізацію корекційних програм щодо дітей, поведінка яких потребує профілактичного втручання.

Стаття 18. Уповноважені підрозділи територіальних органів Національної поліції України

1. Уповноважені підрозділи територіальних органів Національної поліції України здійснюють:

правопросвітницьку роботу серед дітей за місцем їх проживання та навчання;

унесення до підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності обов'язкових для розгляду подань про необхідність усунення причин та умов, що призводять до вчинення дітьми адміністративних і кримінальних правопорушень;

участь у профілактичних заходах щодо запобігання деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі;

поліцейське піклування щодо дітей у складних життєвих обставинах;

ведення профілактичного обліку дітей у конфлікті з законом відповідно до законодавства;

профілактичні бесіди з дітьми у конфлікті із законом та їх батьками, законними представниками, членами сім'ї з метою усунення причин і умов, які сприяли вчиненню дітьми правопорушення;

сприяння службам у справах дітей у виявленні дітей у складних життєвих обставинах;

сприяння закладам освіти у забезпеченні реалізації дитиною права на освіту та обов'язку виконання дитиною освітньої програми повної загальної середньої освіти;

участь у реалізації корекційних програм щодо дітей у конфлікті з законом;

ініціювання перед службами у справах дітей, відділами охорони здоров'я місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування питання про направлення дитини до відповідного закладу для надання необхідної медичної, психологічної допомоги;

групові та індивідуальні профілактичні заходи щодо дітей, поведінка яких потребує профілактичного втручання

заходи реагування у разі умисного невиконання батьками або іншими законними представниками чи дітьми рішення суб'єкта юстиції щодо дітей про застосування заходу спеціальної профілактики.

Стаття 19. Інші суб'єкти спеціальної профілактики деморалізації дітей та правопорушень в дитячому середовищі

1. У межах компетенції, визначеної Законом України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей», центри медико-соціальної реабілітації, притулки для дітей, центри соціально-психологічної реабілітації та соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка) організують та здійснюють:

- 1) правопросвітницьку та правовиховну роботу серед дітей, поміщених до таких закладів;
- 2) виявлення та оцінку потреб дітей, поміщених до закладів, та розроблення рекомендації для роботи з ними;
- 3) групові та індивідуальні профілактичні заходи щодо дітей;
- 4) консультаційну допомогу сім'ям, педагогічним та соціальним працівникам щодо наступної профілактичної роботи після завершення перебування дітей у цих закладах.

2. Центри медико-соціальної реабілітації дітей та центри соціально-психологічної реабілітації дітей реалізують корекційні програми у формі індивідуальної програми щодо дітей, поміщених до цих центрів.

3. Строки перебування дітей у закладах та проведення профілактичних заходів, визначених у частині першій та другій цієї статті, визначаються законодавством.

Стаття 20. Участь батьків та інших законних представників дітей у профілактиці деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі

1. Батьки, інші законні представники дитини відповідно до Конвенції про права дитини, Сімейного кодексу України, Закону України «Про охорону дитинства» мають виховувати дитину у дусі правослухняності, поваги до моральних цінностей, прав і свобод інших людей, сприяти виробленню сталих навичок поведінки, що відповідає соціальним нормам, навичок ненасильницького спілкування та мирного розв'язання конфліктів.

2. Батьки, інші законні представники дитини у конфлікті з законом зобов'язані виконувати законні вимоги суб'єкта юстиції щодо дітей, співпрацювати з закладом освіти, трудовим колективом, громадським

об'єднанням, благодійною організацією, які залучені до профілактичних заходів щодо їхньої дитини.

Стаття 21. Участь закладів освіти, педагогічних працівників у профілактиці деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі

1. Заклади освіти у межах повноважень, визначених законодавством про освіту та цим Законом:

здійснюють правопросвітницьку та правовиховну роботу серед учнів та інших учасників освітнього процесу;

організують та здійснюють профілактику деморалізації дітей та вчинення дітьми правопорушень;

виявляють дітей, які ухиляються від виконання освітньої програми повної загальної середньої освіти, та здійснюють щодо них та їх сімей спеціальні профілактичні заходи;

вживають заходи дисциплінарного впливу щодо неповнолітніх здобувачів освіти у випадках, передбачених частиною шостою статті 14 цього Закону;

сприяють виконанню дітьми у конфлікті з законом обов'язків, визначених примусовими заходами виховного характеру, проходженню дітьми у конфлікті з законом процедур відновного примирення (медіації) або корекційних програм, які призначено рішенням суб'єкта юстиції щодо дітей.

2. Заклади освіти для реалізації завдань профілактики деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі можуть створювати ради з профілактики правопорушень, шкільні служби порозуміння, організовувати сімейні групові наради та застосовувати інші групові та індивідуальні профілактичні заходи.

Стаття 22. Участь місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги у профілактиці деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі

1. Місцеві центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги організують та реалізують профілактичні правопросвітницькі та правовиховні заходи серед дітей за місцем проживання та навчання дітей.

2. Місцеві центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги забезпечують доступ дітей у контакт з законом до правової інформації, правової допомоги та процедур відновного примирення.

Стаття 23. Участь громадських об'єднань, благодійних організацій, волонтерів у профілактиці деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі

1. За погодженням з Міжвідомчою координаційною радою з питань правосуддя щодо дітей чи мультидисциплінарною командою з питань правосуддя щодо дітей громадські об'єднання, благодійні організації, волонтери можуть надавати дітям у конфлікті з законом та дітям у контакті з законом, їхнім сім'ям, законним представникам правову, психологічну, соціальну допомогу, послуги з проведення процедур відновного примирення (медіації), проходження дітьми корекційних програм на оплатній та безоплатній основі, відповідно до законодавства.

2. Громадські об'єднання та благодійні організації можуть залучатися суб'єктами юстиції щодо дітей до профілактики деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі та соціальної реабілітації дітей у контакті з законом, роботи з неповнолітніми, засудженими до видів покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, застосування примусових заходів виховного характеру.

РОЗДІЛ III. СОЦІАЛЬНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ДІТЕЙ У КОНТАКТІ З ЗАКОНОМ

Стаття 24. Форми соціальної реабілітації дітей у конфлікті з законом

1. Соціальна реабілітація дітей у конфлікті з законом здійснюється у:

- 1) рамках кримінального правосуддя;
- 2) провадженні у справах про адміністративні правопорушення;
- 3) формах, альтернативних кримінальному правосуддю та провадженню у справах про адміністративні правопорушення.

Стаття 25. Дитина у конфлікті з законом в рамках кримінального правосуддя

1. Соціальна реабілітація дитини, засудженої до покарання, не пов'язаного з позбавленням волі, регламентується законодавством про пробацію.

2. Соціальна реабілітація дитини, засудженої до покарання у виді позбавлення волі, регламентується кримінально-виконавчим законодавством.

Стаття 26. Дитина у конфлікті з законом у провадженні про адміністративні правопорушення

1. Соціальна реабілітація дитини, щодо якої застосовано адміністративне стягнення або адміністративні заходи впливу щодо дітей, регламентується законодавством про адміністративні правопорушення, законодавством про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю та цим Законом.

Стаття 27. Соціальна реабілітація дитини, щодо якої застосовано виведення із системи кримінального правосуддя

1. Соціальна реабілітація дитини, щодо якої на стадії досудового розслідування кримінального провадження застосовано виведення із системи кримінального правосуддя як альтернативну форму реагування на кримінальне правопорушення, здійснюється шляхом застосування заходів, передбачених у статті 30 цього Закону.

Стаття 28. Соціальна реабілітація дитини, яка після досягнення одинадцятирічного віку до досягнення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, вчинила суспільно небезпечне діяння, що має ознаки діяння, передбаченого Особливою частиною Кримінального кодексу України

1. У разі вчинення дитиною, яка після досягнення одинадцятирічного віку до досягнення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, суспільно небезпечного діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого Особливою частиною Кримінального кодексу України, до неї на підставі постанови прокурора про закриття кримінального провадження застосовуються залежно від характеру суспільно небезпечного діяння та даних про особу дитини один чи кілька заходів, передбачених частиною третьою статті 30 цього Закону, або поміщення до сектору соціальної реабілітації дітей центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей.

Стаття 29. Центри тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей

1. Центри тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей – спеціальні навчально-виховні установи органів Національної поліції України – призначені для тимчасового тримання дітей у контакті з законом та соціальної реабілітації дітей у конфлікті з законом і включають сектор тимчасового тримання дітей та сектор соціальної реабілітації дітей.

2. Сектор тимчасового тримання дітей призначено для дітей:

1) щодо яких є достатньо підстав вважати, що вони після досягнення 11-річного віку вчинили суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки

діяння, за яке Кримінальним кодексом України передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад п'ять років, і які на момент його вчинення не досягли віку, з якого за таке діяння особи підлягають кримінальній відповідальності, - на строк, визначений ухвалою слідчого судді про поміщення особи у центр тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей, постановленою за клопотанням прокурора згідно з правилами, передбаченими для обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

2) які підлягають направленню за рішенням суду, що набрало законної сили, до сектору соціальної реабілітації дітей центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей, і є достатньо підстав вважати, що такі діти займатимуться протиправною діяльністю, - на строк, необхідний для доставлення їх до сектору соціальної реабілітації дітей центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей, але не більше 30 діб;

3) які самовільно залишили сектор соціальної реабілітації дітей центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей, у якому вони перебували, - на строк, необхідний для доставлення їх до сектору соціальної реабілітації дітей центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей, але не більше 30 діб;

4) які перебувають у розшуку як такі, що зникли, залишили сім'ї або навчально-виховні заклади (бродяжать), - на строк, необхідний для передавання їх уповноваженому підрозділу органів Національної поліції, який ініціював розшук, але не більше 36 годин;

5) які залишили держави постійного проживання і відповідно до міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, підлягають поверненню до держав свого постійного проживання, - на строк, необхідний для передавання їх батькам, іншим законним представникам або працівникам спеціалізованих установ держав постійного проживання.

3. Сектор соціальної реабілітації дітей призначено для соціальної реабілітації дітей у конфлікті з законом:

1) які вчинили кримінальне правопорушення у віці до 18 років і щодо яких судом застосовано примусові заходи виховного характеру, пов'язані з обмеженням свободи пересування та обов'язковим залученням до виконання освітньої програми повної загальної середньої освіти на строк, що не перевищує трьох років;

2) які після досягнення 11-річного віку вчинили суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, за яке Кримінальним кодексом України передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад п'ять років, і які на момент його вчинення не досягли віку, з якого за таке діяння особи підлягають кримінальній відповідальності, - на підставі постанови прокурора про закриття кримінального провадження у зв'язку з недосягненням

неповнолітньою особою віку кримінальної відповідальності та призначення позасудового заходу у виді поміщення до сектору соціальної реабілітації дітей центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей до їх виправлення, але на строк, що не перевищує трьох років.

4. Порядок роботи центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей визначається Типовим положенням про центр тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

РОЗДІЛ IV. ВИВЕДЕННЯ ДИТИНИ ІЗ СИСТЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОСУДДЯ

Стаття 30. Форми виведення дитини із системи кримінального правосуддя

1. З урахуванням ступеня тяжкості вчиненого дитиною кримінального правопорушення і відомостей про особу дитини та умов її життя до неї може бути застосовано виведення із системи кримінального правосуддя за договором із прокурором із проходженням процедури відновного примирення (медіації) або без неї.

2. У разі виведення дитини із системи кримінального правосуддя з проведенням процедури відновного примирення (медіації) до неї додатково можуть бути застосовані один чи кілька інших позасудових заходів, передбачених частиною третьою цієї статті.

3. У разі неможливості проведення процедури відновного примирення (медіації) виведення дитини із системи кримінального правосуддя здійснюється із застосуванням одного чи кількох таких позасудових заходів:

1) письмове застереження, яке полягає в роз'ясненні прокурором дитині заподіяної її діями шкоди і наслідків повторного вчинення кримінального правопорушення;

2) покладення певних обов'язків:

- а) не змінювати самовільно місце проживання;
- б) не покидати місце проживання у визначений період часу;
- в) не виїздити самовільно з країни чи адміністративної одиниці;
- г) почати або відновити загальноосвітнє або професійне навчання;
- д) працевлаштуватися;
- е) пройти лікування;
- є) добровільно відшкодувати шкоду;

3) обмеження дозвілля і встановлення особливих вимог до поведінки, які можуть полягати у забороні відвідувати певні місця (організації, заклади), спілкуватися з певними особами, займатися певними видами відпочинку,

вживати спиртні напої, а також в інших обмеженнях дозвілля та вимогах до поведінки;

- 4) проходження корекційної програми;
- 5) участь у освітніх, культурних та спортивних заходах (відвідування лекцій, тренінгів, курсів тощо).

4. Проведення процедури відновного примирення (медіації) та застосування інших позасудових заходів щодо виведення дитини із системи кримінального правосуддя не повинні необґрунтовано обмежувати права дитини.

Стаття 31. Особливості процедури відновного примирення (медіації) у кримінальному провадженні за участю дітей

1. Особи, які проводять процедури відновного примирення (медіації), проходять підготовку з питань особливостей розвитку, прав і потреб дітей різних вікових груп, а також щодо процедур, адаптованих до них.

2. Проведення процедури відновного примирення (медіації) за участю дитини у конфлікті з законом відбувається із залученням їх представників або законних представників, близьких родичів, членів сім'ї.

Стаття 32. Умови процедури відновного примирення (медіації)

1. Умовами проведення процедури відновного примирення (медіації) є:

- 1) активна участь сторін у вирішенні правового конфлікту на основі діалогу потерпілого і дитини у конфлікті з законом;
- 2) залучення до процедури відновного примирення нейтрального неупередженого посередника (медіатора), який допомагає сторонам досягти порозуміння, налагодити та проводити переговори;
- 3) автономність процедури у межах кримінального провадження;
- 4) добровільна згода потерпілого і правопорушника на участь у процедурі, можливість відмовитись від участі у ній на будь-якому етапі;
- 5) конфіденційність інформації про перебіг процедури;
- 6) взаємна згода при формуванні остаточного рішення у межах вирішення кримінально-правового конфлікту.

Стаття 33. Гарантії учасників, які беруть участь у процедурі відновного примирення (медіації) у кримінальному провадженні

1. Дитина у контакті з законом має право на участь у процедурі відновного примирення (медіації) з метою максимального забезпечення її прав, свобод і законних інтересів.

2. Участь у процедурі відновного примирення (медіації) не може погіршувати правове і процесуальне становище його учасників.

3. Учасник не може бути допитаний щодо фактів, які йому стали відомі під час проходження процедури відновного примирення (медіації) в межах кримінального провадження, окрім випадків, якщо він та інші учасники надали на це згоду.

4. Участь дитини у конфлікті з законом у процедурі відновного примирення (медіації) не може використовуватись як свідчення визнання її вини.

Стаття 34. Порядок проведення процедури відновного примирення (медіації)

1. Рішення про доцільність проведення процедури відновного примирення (медіації) приймає прокурор під час досудового розслідування за власною ініціативою або за ініціативою потерпілого чи дитини у конфлікті з законом або їхніх законних представників.

2. Рішення про участь у процедурі відновного примирення (медіації) потерпілий чи дитина у конфлікті з законом можуть приймати самостійно, проінформувавши про це слідчого або прокурора під час досудового розслідування.

3. Процедура відновного примирення (медіація) має бути проведена протягом одного місяця. За бажанням обох сторін, якщо цього вимагають інтереси дитини у конфлікті з законом, цей строк може бути продовжено до двох місяців, про що посередник (медіатор) повідомляє слідчого або прокурора під час досудового розслідування.

4. Забезпечення доступу особи до процедури відновного примирення (медіації) здійснюється центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Сторони мають право самостійно обирати посередника (медіатора) для проведення процедури відновного примирення (медіації).

5. Посередник (медіатор) самостійно обирає засоби і методи проведення процедури відновного примирення (медіації) та узгоджує порядок її проведення зі сторонами з дотриманням вимог законодавства, професійної етики.

6. До процедури відновного примирення (медіації) за згодою сторін можуть залучатися соціальні працівники, психологи, представники закладів освіти та інші особи, якщо це сприятиме максимальному забезпеченню прав, свобод і законних інтересів дитини у контакті з законом.

7. Домовленості, досягнуті сторонами за результатами участі у процедурі відновного примирення (медіації), викладаються у письмовій угоді, яка є обов'язковою для виконання сторонами у визначені ними строки та спосіб.

8. Угода за результатом участі у процедурі відновного примирення (медіації) не може містити положення, які суперечать законам України,

інтересам держави і суспільства, його моральним засадам.

9. Проведення процедури відновного примирення (медіації) припиняється:

- 1) з дня укладення сторонами письмової угоди;
- 2) з дня отримання посередником (медіатором) заяви сторін або однієї із сторін, адресованої посереднику (медіатору), про припинення процедури відновного примирення;
- 3) з дня отримання сторонами заяви посередника (медіатора) після консультацій зі сторонами про те, що подальші зусилля на досягнення згоди в межах процедури відновного примирення більше себе не виправдовують.

Стаття 35. Відшкодування шкоди у процедурі відновного примирення (медіації)

1. В угоді за результатами процедури відновного примирення (медіації) визначається розмір, спосіб відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, яке вчинене дитиною або щодо дитини.
2. Проведення процедури відновного примирення (медіації), яка передбачає відшкодування шкоди, завданої дитиною або дитині, відбувається за участю її законного представника.

Стаття 36. Порядок виконання договору про виведення дитини із системи кримінального правосуддя

1. Контроль за виконанням договору про виведення дитини із системи кримінального правосуддя здійснюється прокурором. Прокурор безпосередньо надає дитині письмове застереження, перевіряє виконання угоди про примирення або окремо передбаченого у договорі обов'язку дитини добровільно відшкодувати шкоду у визначені угодою або договором строки.
2. Якщо договір про виведення дитини із системи кримінального правосуддя передбачає проходження нею процедури відновного примирення (медіації), прокурор передає його копію до центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, який зобов'язаний повідомити прокурора про неможливість виконання договору в цій частині або в разі укладення угоди про примирення надати її копію.
3. Щодо інших позасудових заходів копія договору із зазначенням строків інформування про стан його виконання передається прокурором на виконання:
  - а) щодо обов'язку дитини не змінювати самовільно місце проживання, не покидати місце проживання у визначений період часу, не виїждити самовільно з країни чи адміністративної одиниці, а також щодо обмеження дозвілля і встановлення особливих вимог до поведінки – до уповноваженого підрозділу

територіального органу Національної поліції України;

б) почати або відновити загальноосвітнє або професійне навчання – до відповідних закладів освіти;

в) працевлаштуватися – до центру соціальних служб;

г) пройти лікування – до служби у справах дітей, відділів охорони здоров'я для прийняття рішення про направлення дитини до відповідного лікувального закладу;

д) участі у освітніх, культурних та спортивних заходах – за погодженням до відповідних закладів;

є) проходження корекційної програми – до центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, громадського об'єднання, благодійної організації, які реалізують такі програми.

4. Зазначені у частині третій цієї статті органи, заклади, служби, організації зобов'язані інформувати прокурора у встановлені ним строки про стан виконання дитиною покладених на неї обов'язків.

Стаття 37. Правові наслідки проходження процедури відновного примирення (медіації) та виконання інших позасудових заходів, передбачених договором про виведення із системи кримінального правосуддя.

1. Виконання неповнолітнім угоди за результатами процедури відновного примирення (медіації) та інших позасудових заходів, передбачених договором про виведення із системи кримінального правосуддя, залежно від ступеню їх виконання може бути підставою для:

1) звільнення від кримінальної відповідальності та закриття кримінального провадження;

2) звільнення від покарання;

3) звільнення від відбування покарання;

4) врахування як обставини, що пом'якшує покарання.

2. Застосування правових наслідків, передбачених у частині першій цієї статті, здійснюється відповідно до вимог Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України.

V. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності через один рік із дня його опублікування.

2. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

.....

3. Кабінету Міністрів України:

3.1. у місячний строк з дня опублікування цього Закону внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законодавчих актів у відповідність із цим Законом, у тому числі з метою забезпечення фінансування відновних програм.

3.2. у тримісячний строк з дня опублікування цього Закону:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд та приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

3.3. у шестимісячний строк з дня опублікування цього Закону:

забезпечити підготовку та впровадження в закладах вищої освіти, які здійснюють підготовку спеціалістів у галузі правознавства, єдиних стандартів для спеціалізованих програм підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців юстиції щодо дітей;

вжити заходів щодо реорганізації приймальників-розподільників, шкіл соціальної реабілітації та професійних училищ соціальної реабілітації органів освіти в центри тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей.

VI. Перехідні положення

1. Положення цього Закону щодо кримінальної та адміністративної відповідальності неповнолітніх не застосовуються у кримінальних провадженнях про кримінальні правопорушення та у справах про адміністративні правопорушення, вчинені неповнолітніми до набрання чинності цим Законом, якщо вони погіршують їх становище. У таких випадках застосовуються норми законодавства, які діяли до набрання чинності цим Законом.

2. Положення цього Закону щодо обов'язкової участі фахівців, які пройшли підготовку з питань юстиції щодо дітей відповідно до вимог у статті 6 розділу I цього Закону, у кримінальних провадженнях про кримінальні правопорушення та провадженнях у справах про адміністративні правопорушення, вчинені дітьми, у процесуальних діях з дітьми-потерпілими і дітьми-свідками, не поширюються на фахівців, які залучені до участі у таких кримінальних провадженнях та провадженнях у справах про адміністративні правопорушення до набрання чинності цим Законом.

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проекту Закону України «Про правосуддя, дружнє до дитини»

Зміст положення (норми) чинного законодавства	Зміст положення (норми) запропонованого проекту акта
Кримінальний кодекс України	
Стаття 44. Правові підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності 1. Особа, яка вчинила злочин, звільняється від кримінальної відповідальності у випадках, передбачених цим Кодексом. 2. Звільнення від кримінальної відповідальності у випадках, передбачених цим Кодексом, здійснюються виключно судом. Порядок звільнення від кримінальної відповідальності встановлюється законом.	Стаття 44. Правові підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності 1. Особа, яка вчинила злочин, звільняється від кримінальної відповідальності у випадках, передбачених цим Кодексом. 2. Звільнення від кримінальної відповідальності у випадках, передбачених цим Кодексом, здійснюється виключно судом. Порядок звільнення від кримінальної відповідальності встановлюється законом. 3. До неповнолітнього, який надав згоду на виведення із системи кримінального правосуддя, норми статей 45-48 цього Кодексу не застосовуються.
Стаття 51. Види покарань До осіб, визнаних винними у вчиненні злочину, судом можуть бути застосовані такі види покарань: 1) штраф; 2) позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу; 3) позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; 4) громадські роботи; 5) виправні роботи; 6) службові обмеження для військовослужбовців; 7) конфіскація майна; 8) арешт; 9) обмеження волі; 10) тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців; 11) позбавлення волі на певний строк; 12) довічне позбавлення волі.	Стаття 51. Види покарань До осіб, визнаних винними у вчиненні злочину, судом можуть бути застосовані такі види покарань: 1) штраф; 2) позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу; 3) позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; 3-1) домашнє обмеження; 4) громадські роботи; 5) виправні роботи; 6) службові обмеження для військовослужбовців; 7) конфіскація майна; 8) арешт; 9) обмеження волі; 10) тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців; 11) позбавлення волі на певний строк; 12) довічне позбавлення волі.
Стаття 52. Основні та додаткові покарання 1. Основними покараннями є громадські роботи, виправні роботи, службові обмеження для військовослужбовців, арешт, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, позбавлення волі на певний строк, довічне позбавлення волі. 2. Додатковими покараннями є позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу та конфіскація майна. 3. Штраф та позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю можуть застосовуватися як основні, так і як додаткові покарання.	Стаття 52. Основні та додаткові покарання 1. Основними покараннями є домашнє обмеження, виправні роботи, службові обмеження для військовослужбовців, арешт, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, позбавлення волі на певний строк, довічне позбавлення волі. 2. Додатковими покараннями є позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу та конфіскація майна. 3. Штраф, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю та громадські роботи можуть застосовуватися як основні, так і додаткові покарання.

4. За один злочин може бути призначено лише одне основне покарання, передбачене в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу. До основного покарання може бути приєднане одне чи кілька додаткових покарань у випадках та порядку, передбачених цим Кодексом. 5. Ухилення від покарання, призначеного вироком суду, має наслідком відповідальність, передбачену статтями 389 та 390 цього Кодексу.	4. За один злочин може бути призначено лише одне основне покарання, передбачене в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу. До основного покарання може бути приєднане одне чи кілька додаткових покарань у випадках та порядку, передбачених цим Кодексом. 5. Ухилення від покарання, призначеного вироком суду, має наслідком відповідальність, передбачену статтями 389 та 390 цього Кодексу, крім випадків, передбачених частиною третьою статті 99-1 та частиною четвертою статті 100 цього Кодексу.
Стаття 53. Штраф 1. Штраф - це грошове стягнення, що накладається судом у випадках і розмірі, встановлених в Особливій частині цього Кодексу, з урахуванням положень частини другої цієї статті. 2. Розмір штрафу визначається судом залежно від тяжкості вчиненого злочину та з урахуванням майнового стану винного в межах від тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян до п'ятдесяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, якщо статтями Особливої частини цього Кодексу не передбачено вищого розміру штрафу. За вчинення злочину, за який передбачене основне покарання у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, розмір штрафу, що призначається судом, не може бути меншим за розмір майнової шкоди, завданої злочином, або отриманого внаслідок вчинення злочину доходу, незалежно від граничного розміру штрафу, передбаченого санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу. Суд, встановивши, що такий злочин вчинено у співучасті і роль виконавця (співвиконавця), підбурювача або пособника у його вчиненні є незначною, може призначити таким особам покарання у виді штрафу в розмірі, передбаченому санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу, без урахування розміру майнової шкоди, завданої злочином, або отриманого внаслідок вчинення злочину доходу. 3. Штраф як додаткове покарання може бути призначений лише тоді, коли його спеціально передбачено в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу. 4. З урахуванням майнового стану особи суд може призначити штраф із розстрочкою виплати певними частинами строком до одного року. 5. У разі несплати штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді громадських робіт із розрахунку одна година громадських робіт за один установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян або виправними роботами із розрахунку один місяць виправних робіт за двадцять установлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, але на строк не більше двох років. У разі несплати штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, призначеного як основне покарання, та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді позбавлення волі із розрахунку один день позбавлення волі за вісім неоподатковуваних	Стаття 53. Штраф 1. Штраф - це грошове стягнення, що накладається судом у випадках і розмірі, встановлених в Особливій частині цього Кодексу, з урахуванням положень частини другої цієї статті та статті 99 цього Кодексу. 2. Розмір штрафу визначається судом залежно від тяжкості вчиненого злочину та з урахуванням майнового стану винного в межах від тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян до п'ятдесяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, якщо статтями Особливої частини цього Кодексу не передбачено вищого розміру штрафу. За вчинення злочину, за який передбачене основне покарання у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, розмір штрафу, що призначається судом, не може бути меншим за розмір майнової шкоди, завданої злочином, або отриманого внаслідок вчинення злочину доходу, незалежно від граничного розміру штрафу, передбаченого санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу. Суд, встановивши, що такий злочин вчинено у співучасті і роль виконавця (співвиконавця), підбурювача або пособника у його вчиненні є незначною, може призначити таким особам покарання у виді штрафу в розмірі, передбаченому санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу, без урахування розміру майнової шкоди, завданої злочином, або отриманого внаслідок вчинення злочину доходу. 3. Штраф як додаткове покарання може бути призначений лише тоді, коли його спеціально передбачено в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу. 4. З урахуванням майнового стану особи суд може призначити штраф із розстрочкою виплати певними частинами строком до одного року. 5. У разі несплати штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді громадських робіт із розрахунку одна година громадських робіт за один установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян або виправними роботами із розрахунку один місяць виправних робіт за двадцять установлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, але на строк не більше двох років. У разі несплати штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, призначеного як основне покарання, та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді позбавлення волі із розрахунку один день позбавлення волі за вісім неоподатковуваних

мінімумів доходів громадян у таких межах: 1) від одного до п'яти років позбавлення волі - у випадку призначення штрафу за вчинення злочину середньої тяжкості; 2) від п'яти до десяти років позбавлення волі - у випадку призначення штрафу за вчинення тяжкого злочину; 3) від десяти до дванадцяти років позбавлення волі - у випадку призначення штрафу за вчинення особливо тяжкого злочину. Якщо під час розрахунку строку позбавлення волі цей строк становить більше встановлених цією частиною статті меж, суд замінює покарання у виді штрафу покаранням у виді позбавлення волі на максимальний строк, передбачений для злочину відповідної тяжкості цією частиною статті.	мінімумів доходів громадян у таких межах: 1) від одного до п'яти років позбавлення волі - у випадку призначення штрафу за вчинення злочину середньої тяжкості; 2) від п'яти до десяти років позбавлення волі - у випадку призначення штрафу за вчинення тяжкого злочину; 3) від десяти до дванадцяти років позбавлення волі - у випадку призначення штрафу за вчинення особливо тяжкого злочину. Якщо під час розрахунку строку позбавлення волі цей строк становить більше встановлених цією частиною статті меж, суд замінює покарання у виді штрафу покаранням у виді позбавлення волі на максимальний строк, передбачений для злочину відповідної тяжкості цією частиною статті.
відсутня	Стаття 55-1. Домашнє обмеження 1. Домашнє обмеження полягає у покладенні обов'язку на неповнолітнього перебувати за місцем його проживання у визначений судом час доби.
Стаття 56. Громадські роботи 1. Громадські роботи полягають у виконанні засудженим у вільний від роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування. 2. Громадські роботи встановлюються на строк від шістдесяти до двохсот сорока годин і відбуваються не більш як чотири години на день. 3. Громадські роботи не призначаються особам, визнаним інвалідами першої або другої групи, вагітним жінкам, особам, які досягли пенсійного віку, а також військовослужбовцям строкової служби.	Стаття 56. Громадські роботи 1. Громадські роботи полягають у виконанні засудженим у вільний від роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування або суд з урахуванням необхідності відповідного виховного впливу. 2. Громадські роботи встановлюються на строк від шістдесяти до двохсот сорока годин і відбуваються не більш як чотири години на день. 3. Громадські роботи не призначаються особам, визнаним інвалідами першої або другої групи, вагітним жінкам, особам, які досягли пенсійного віку, а також військовослужбовцям строкової служби. 4. Громадські роботи як додаткове покарання призначаються у разі звільнення засудженого від відбування основного покарання з випробуванням, якщо з урахуванням особи засудженого суд визнає таке покарання необхідним для його виправлення.
Стаття 60. Арешт 1. Покарання у виді арешту полягає в триманні засудженого в умовах ізоляції і встановлюється на строк від одного до шести місяців. 2. Військовослужбовці відбувають арешт на гауптвахті. 3. Арешт не застосовується до осіб віком до шістнадцяти років, вагітних жінок та до жінок, які мають дітей віком до семи років.	Стаття 60. Арешт 1. Покарання у виді арешту полягає в триманні засудженого в умовах ізоляції і встановлюється на строк від одного до шести місяців. 2. Військовослужбовці відбувають арешт на гауптвахті. 3. Арешт не застосовується до вагітних жінок та до жінок, які мають дітей віком до семи років.
Стаття 72. Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення 1. При складанні покарань за сукупністю злочинів та сукупністю вироків менш суворий вид покарання переводиться в більш суворий вид виходячи з такого їх співвідношення: 1) одному дню позбавлення волі відповідають: а) один день тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або арешту; б) два дні обмеження волі;	Стаття 72. Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення 1. При складанні покарань за сукупністю злочинів та сукупністю вироків менш суворий вид покарання переводиться в більш суворий вид виходячи з такого їх співвідношення: 1) одному дню позбавлення волі відповідають: а) один день тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або арешту; б) два дні обмеження волі;

в) три дні службового обмеження для військовослужбовців або три дні виправних робіт; г) вісім годин громадських робіт; 2) одному дню тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або арешту відповідають: а) два дні обмеження волі; б) три дні службового обмеження для військовослужбовців або три дні виправних робіт; 3) одному дню обмеження волі відповідають три дні службового обмеження для військовослужбовців або три дні виправних робіт; 4) одному дню обмеження волі або арешту відповідають вісім годин громадських робіт. 2. При призначенні покарання за сукупністю злочинів або вироків у виді виправних робіт або службових обмежень для військовослужбовців складанню підлягають лише строки цих покарань. Розміри відрахувань із заробітку засудженого складанню не підлягають і обчислюються за кожним вирокі самостійно. 3. Основні покарання у виді штрафу та позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю при призначенні їх за сукупністю злочинів і за сукупністю вироків складанню з іншими видами покарань не підлягають і виконуються самостійно. 4. Додаткові покарання різних видів у всіх випадках виконуються самостійно. 5. Попереднє ув'язнення зараховується судом у строк покарання у разі засудження до позбавлення волі день за день або за правилами, передбаченими у частині першій цієї статті. При призначенні покарань, не зазначених у частині першій цієї статті, суд, враховуючи попереднє ув'язнення, може пом'якшити покарання або повністю звільнити засудженого від його відбування. 6. Встановлені в частині першій цієї статті правила співвідношення видів покарань можуть застосовуватись і в інших випадках, передбачених Загальною частиною цього Кодексу.	в) три дні службового обмеження для військовослужбовців або три дні виправних робіт; г) вісім годин громадських робіт; 2) одному дню тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або арешту відповідають: а) два дні обмеження волі; б) три дні службового обмеження для військовослужбовців або три дні виправних робіт; 3) одному дню обмеження волі відповідають три дні службового обмеження для військовослужбовців або три дні виправних робіт; 4) одному дню обмеження волі відповідають вісім годин громадських робіт; 5) одному дню арешту відповідають вісім годин громадських робіт або два дні домашнього обмеження. 2. При призначенні покарання за сукупністю злочинів або вироків у виді виправних робіт або службових обмежень для військовослужбовців складанню підлягають лише строки цих покарань. Розміри відрахувань із заробітку засудженого складанню не підлягають і обчислюються за кожним вирокі самостійно. 3. Основні покарання у виді штрафу та позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю при призначенні їх за сукупністю злочинів і за сукупністю вироків складанню з іншими видами покарань не підлягають і виконуються самостійно. 4. Додаткові покарання різних видів у всіх випадках виконуються самостійно. 5. Попереднє ув'язнення зараховується судом у строк покарання у разі засудження до позбавлення волі день за день або за правилами, передбаченими у частині першій цієї статті. При призначенні покарань, не зазначених у частині першій цієї статті, суд, враховуючи попереднє ув'язнення, може пом'якшити покарання або повністю звільнити засудженого від його відбування. 6. Встановлені в частині першій цієї статті правила співвідношення видів покарань можуть застосовуватись і в інших випадках, передбачених Загальною частиною цього Кодексу.
Стаття 77. Застосування додаткових покарань у разі звільнення від відбування основного покарання з випробуванням У разі звільнення від відбування покарання з випробуванням можуть бути призначені додаткові покарання у виді штрафу, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю та позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.	Стаття 77. Застосування додаткових покарань у разі звільнення від відбування основного покарання з випробуванням У разі звільнення від відбування покарання з випробуванням можуть бути призначені додаткові покарання у виді штрафу, громадських робіт, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.
Відсутня	Стаття 95-1. Застосування примусових заходів медичного характеру до неповнолітніх 1. Застосування, продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру застосовується до неповнолітніх осіб у порядку, визначеному Розділом XIV Загальної частини цього Кодексу, з урахуванням особливостей, визначених цією статтею. 2. Неповнолітнього може бути затримано на примусовій основі і його огляд та

	спостереження за ним може здійснюватися у спеціальному лікувальному закладі упродовж не більше одного місяця на основі висновку комісії лікарів-психіатрів, який містить обґрунтування про необхідність продовження застосування примусового заходу медичного характеру. 3. У разі відсутності підстав для припинення або зміни застосування примусового заходу медичного характеру представник спеціального лікувального закладу (лікар-психіатр), який надає особі таку психіатричну допомогу, направляє до суду заяву, до якої додається висновок комісії лікарів-психіатрів, який містить обґрунтування про необхідність продовження застосування примусового заходу медичного характеру до трьох місяців. За необхідності продовження застосування примусового заходу медичного характеру понад 3 місяці представник медичного або психіатричного закладу (лікуючий лікар або лікар-психіатр), який надає особі таку медичну чи психіатричну допомогу, повинен направити до суду за місцем знаходження медичного або психіатричного закладу заяву про продовження застосування примусового заходу. До заяви додається висновок незалежної комісії лікарів-психіатрів, який містить обґрунтування про необхідність продовження надання особі такої психіатричної допомоги. 5. У подальшому рішення про продовження застосовування примусового заходу медичного характеру приймається судом кожного разу на строк, який не може перевищувати 3 місяців, на підставі висновку незалежної комісії лікарів-психіатрів, яка формується відповідно до Положення, затвердженого Кабінетом Міністрів України.
Відсутня	Стаття 97. Загальні положення щодо особливостей кримінальної відповідальності неповнолітніх 1. Норми цього розділу застосовуються при притягненні до кримінальної відповідальності осіб, які на момент вчинення кримінального правопорушення не досягли вісімнадцятирічного віку, незалежно від досягнення ними у подальшому повноліття. Інші норми цього Кодексу при притягненні до кримінальної відповідальності неповнолітніх застосовуються лише якщо вони не суперечать нормам цього розділу. 2. При притягненні до кримінальної відповідальності неповнолітніх головними завданнями є урахування їх найкращих інтересів, зокрема, захист їх прав, ресоціалізація та реабілітація, профілактика рецидиву кримінальних правопорушень, ефективне усунення заподіяної потерпілому шкоди за активною участю неповнолітнього правопорушника та захист суспільного порядку. 3. Прийняття рішень щодо неповнолітніх, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення, має ґрунтуватися на відновному підході, який забезпечується пріоритетністю некарального реагування на правопорушення, застосуванням відновних програм у виді процедур відновного примирення (медіації) з укладанням угоди з потерпілим та інших альтернативних заходів. 4. Рішення щодо неповнолітнього мають бути пропорційними (співрозмірними) вчиненому ним діянню, враховувати його індивідуальність,

	відповідати соціальним, медичним, освітнім потребам неповнолітнього з огляду на його вік, стать, фізичні та психологічні особливості та забезпечувати його ресоціалізацію і реабілітацію. 5. При визначенні виду та міри покарання пріоритет надається найм'якшому з можливих покарань, який дозволяє досягти мети юридичної відповідальності. Позбавлення волі неповнолітнього є крайнім заходом, який застосовується лише за неможливості його ресоціалізації іншим шляхом.
Стаття 97. Звільнення від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру 1. Неповнолітнього, який вперше вчинив злочин невеликої тяжкості або необережний злочин середньої тяжкості, може бути звільнено від кримінальної відповідальності, якщо його виправлення можливе без застосування покарання. У цих випадках суд застосовує до неповнолітнього примусові заходи виховного характеру, передбачені частиною другою статті 105 цього Кодексу. 2. Примусові заходи виховного характеру, передбачені частиною другою статті 105 цього Кодексу, суд застосовує і до особи, яка до досягнення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, вчинила суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого Особливою частиною цього Кодексу. 3. У разі ухилення неповнолітнього, що вчинив злочин, від застосування до нього примусових заходів виховного характеру ці заходи скасовуються і він притягується до кримінальної відповідальності.	Стаття 97-1. Звільнення від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру 1. Неповнолітнього, який вперше вчинив злочин невеликої тяжкості або необережний злочин середньої тяжкості, може бути звільнено від кримінальної відповідальності, якщо його виправлення можливе без застосування покарання. У цих випадках суд застосовує до неповнолітнього примусові заходи виховного характеру, передбачені частиною другою статті 105 цього Кодексу. Виключено. 2. У разі ухилення неповнолітнього, що вчинив злочин, від застосування до нього примусових заходів виховного характеру ці заходи скасовуються і він притягується до кримінальної відповідальності.
Відсутня	Стаття 97-2. Підстави для виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя 1. Якщо є підстави для підозри неповнолітнього у вчиненні вперше злочину невеликої або середньої тяжкості або злочину, передбаченого частинами третьою, четвертою статей 185, 186, частиною першою статей 308, 309 цього Кодексу, прокурор зобов'язаний розглянути можливість виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя з проходженням процедури відновного примирення (медіації) чи без неї. 2. Рішення про виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя має ґрунтуватися на оцінці можливості забезпечення ресоціалізації неповнолітнього і профілактики рецидиву без судового розгляду кримінального провадження у загальному порядку, враховувати характер вчиненого злочину, заподіяну шкоду, ступінь вини неповнолітнього, його вік та потреби, поведінку після вчинення злочину, стримуючий ефект кримінальної відповідальності.
Відсутня	Стаття 97-3. Виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя 1. Виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя може бути застосоване за сукупності таких обставин: 1) є достатньо доказів для підозри неповнолітнього у вчиненні вперше злочину невеликої або середньої тяжкості або злочину, передбаченого частинами третьою, четвертою статей 185, 186, частиною першою статей 308, 309 цього Кодексу; 2) неповнолітній добровільно зізнався у вчиненні ним злочину;

	3) до неповнолітнього не застосовувалося виведення із системи кримінального правосуддя; 4) з урахуванням обставин злочину і даних про особу неповнолітнього та умов його життя не вбачається суспільна вигода від притягнення його до кримінальної відповідальності; 5) неповнолітній та його законний представник дали письмову згоду на виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя.
Відсутня	Стаття 97-4. Гарантії при виведенні неповнолітнього із системи кримінального правосуддя 1. До прийняття рішення про виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя йому і його законному представнику та захиснику надаються письмові та усні роз'яснення про суть виведення із системи кримінального правосуддя, порядок його застосування, тривалість, права неповнолітнього, умови і наслідки невиконання заходів щодо виведення із системи кримінального правосуддя. 2. Виведення із системи кримінального правосуддя здійснюється за добровільною згодою неповнолітнього. Неповнолітній має право відмовитися від виведення із системи кримінального правосуддя на будь-якій стадії провадження.
Відсутня	Стаття 97-5. Договір про виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя 1. Договір про виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя передбачає застосування одного чи кількох заходів щодо виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя, передбачених Законом України «Про юстицію щодо дітей», і укладається на строк до одного року.
Відсутня	Стаття 97-6. Правові наслідки за договором про виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя 1. Повне виконання неповнолітнім договору про виведення із системи кримінального правосуддя є підставою для його звільнення від кримінальної відповідальності. 2. Визначені договором заходи можуть бути змінені на інші в разі неможливості їх виконання неповнолітнім з причин, що не залежать від його волі. У разі умисного невиконання неповнолітнім договору про виведення із системи кримінального правосуддя прокурор може запропонувати неповнолітньому зміну на більш суворі. Якщо прокурором буде визнано, що зміна заходів не сприятиме виправленню неповнолітнього або неповнолітній до закінчення дії строку договору вчинить новий злочин, досудове розслідування відновлюється і неповнолітній притягається до кримінальної відповідальності.
Стаття 98. Види покарань 1. До неповнолітніх, визнаних винними у вчиненні злочину, судом можуть бути застосовані такі основні види покарань: 1) штраф;	Стаття 98. Види покарань 1. До неповнолітніх, визнаних винними у вчиненні злочину, судом можуть бути застосовані такі основні види покарань: 1) штраф; 1-1) домашнє обмеження;

2) громадські роботи; 3) виправні роботи; 4) арешт; 5) позбавлення волі на певний строк. 2. До неповнолітніх можуть бути застосовані додаткові покарання у виді штрафу та позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.	2) громадські роботи; 3) виправні роботи; 4) арешт; 5) позбавлення волі на певний строк. 2. До неповнолітніх можуть бути застосовані додаткові покарання у виді штрафу, громадських робіт та позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.
Стаття 99. Штраф 1. Штраф застосовується лише до неповнолітніх, що мають самостійний доход, власні кошти або майно, на яке може бути звернене стягнення. 2. Розмір штрафу, в тому числі за вчинення злочину, за який передбачено основне покарання лише у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, встановлюється судом залежно від тяжкості вчиненого злочину та з урахуванням майнового стану неповнолітнього в межах до п'ятисот встановлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. 3. До неповнолітнього, що не має самостійного доходу, власних коштів або майна, на яке може бути звернене стягнення, засудженого за вчинення злочину, за який передбачено основне покарання лише у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, може бути застосовано покарання у виді громадських робіт або виправних робіт згідно з положеннями статей 100, 103 цього Кодексу.	Стаття 99. Штраф 1. Штраф застосовується лише до неповнолітніх, що мають самостійний доход, власні кошти або майно, на яке може бути звернене стягнення. 2. Розмір штрафу, в тому числі за вчинення злочину, за який передбачено основне покарання лише у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, встановлюється судом залежно від тяжкості вчиненого злочину та з урахуванням майнового стану неповнолітнього в межах до п'ятисот встановлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. 3. До неповнолітнього, що не має самостійного доходу, власних коштів або майна, на яке може бути звернене стягнення, засудженого за вчинення злочину, за який передбачено основне покарання лише у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, може бути застосовано покарання у виді громадських робіт або виправних робіт згідно з положеннями статей 100, 103 цього Кодексу. 4. У разі неможливості повної чи часткової сплати призначеного штрафу через значне зменшення розміру чи повної втрати самостійного доходу неповнолітнього чи його власних коштів або майна, на яке може бути звернене стягнення за вироком, і відсутності підстав для розстрочки його виплати, суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді домашнього обмеження із розрахунку один день домашнього обмеження за вісім установлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, в межах строків, визначених частиною першою статті 99-1 цього Кодексу.
Відсутня	Стаття 99-1. Домашнє обмеження 1. Домашнє обмеження може бути призначене судом залежно від обставин злочину і даних про особу неповнолітнього на строк від одного до шести місяців. 2. Призначення домашнього обмеження не повинно перешкоджати виконанню неповнолітнім засудженим оплачуваної роботи чи навчальному процесу. 3. У разі порушення засудженим неповнолітнім правил відбування покарання у виді домашнього обмеження це покарання замінюється арештом на строк невідбутого покарання, але не більше сорока п'яти діб.
Відсутня	Стаття 99-2. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю 1. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю може бути призначене неповнолітньому у віці від 16 до 18 років як додаткове покарання на строк від одного до двох років. 2. У разі порушення засудженим неповнолітнім правил відбування покарання

	у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю це покарання замінюється домашнім обмеженням у межах строків, визначених частиною першою статті 99-1 цього Кодексу.
Стаття 100. Громадські та виправні роботи 1. Громадські роботи можуть бути призначені неповнолітньому у віці від 16 до 18 років на строк від тридцяти до ста двадцяти годин і полягають у виконанні неповнолітнім робіт у вільний від навчання чи основної роботи час. Тривалість виконання даного виду покарання не може перевищувати двох годин на день. 2. Виправні роботи можуть бути призначені неповнолітньому в віці від 16 до 18 років за місцем роботи на строк від двох місяців до одного року. 3. Із заробітку неповнолітнього, засудженого до виправних робіт, здійснюється відрахування в доход держави в розмірі, встановленому вироком суду, в межах від п'яти до десяти відсотків.	Стаття 100. Громадські та виправні роботи 1. Громадські роботи можуть бути призначені неповнолітньому у віці від 14 до 18 років на строк від тридцяти до ста двадцяти годин і полягають у виконанні неповнолітнім у вільний від навчання чи основної роботи час робіт, виконання яких не пов'язане з важкими фізичними навантаженнями і небезпекою для його здоров'я та які сприятимуть придбання ним досвіду і навичок, необхідних для його ресоціалізації. Перелік об'єктів і видів таких робіт затверджується органами місцевого самоврядування. Тривалість виконання даного виду покарання не може перевищувати двох годин на день. 2. Виправні роботи можуть бути призначені неповнолітньому в віці від 16 до 18 років за місцем роботи на строк від двох місяців до одного року. 3. Із заробітку неповнолітнього, засудженого до виправних робіт, здійснюється відрахування в доход держави в розмірі, встановленому вироком суду, в межах від п'яти до десяти відсотків. 4. У разі ухилення неповнолітнього від відбування громадських чи виправних робіт вони замінюються арештом на строк невідбутого покарання, але не більше сорока п'яти діб.
Стаття 101. Арешт Арешт полягає у триманні неповнолітнього, який на момент постановлення вироку досяг шістнадцяти років, в умовах ізоляції в спеціально пристосованих установах на строк від п'ятнадцяти до сорока п'яти діб.	Стаття 101. Арешт 1. Арешт може бути призначений вироком суду або при заміні виправних робіт чи позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю неповнолітньому, який на момент постановлення вироку досяг шістнадцяти років, і полягає у триманні в умовах ізоляції у спеціально пристосованих установах на строк від п'ятнадцяти до сорока п'яти діб. 2. Арешт може бути застосовано також до неповнолітнього у віці від 14 до 16 років при заміні домашнього обмеження або громадських робіт відповідно до частини третьої статті 99-1 і частини четвертої статті 100 цього Кодексу.
Стаття 105. Звільнення від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру 1. Неповнолітній, який вчинив злочин невеликої або середньої тяжкості, може бути звільнений судом від покарання, якщо буде визнано, що внаслідок щирого розкаяння та подальшої бездоганної поведінки він на момент постановлення вироку не потребує застосування покарання. 2. У цьому разі суд застосовує до неповнолітнього такі примусові заходи виховного характеру: 1) застереження; 2) обмеження дозвілля і встановлення особливих вимог до поведінки неповнолітнього; 3) передача неповнолітнього під нагляд батьків чи осіб, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічного або трудового колективу за його згодою, а також окремих громадян на їхнє прохання;	Стаття 105. Звільнення від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру 1. Неповнолітній, який вчинив злочин невеликої або середньої тяжкості, може бути звільнений судом від покарання, якщо буде визнано, що внаслідок щирого розкаяння та подальшої бездоганної поведінки він на момент постановлення вироку не потребує застосування покарання. 2. У цьому разі суд застосовує до неповнолітнього такі примусові заходи виховного характеру: 1) застереження; 2) обмеження дозвілля і встановлення особливих вимог до поведінки неповнолітнього; 3) передача неповнолітнього під нагляд батьків чи осіб, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічного або трудового колективу за його згодою, а також окремих громадян на їхнє прохання;

4) покладення на неповнолітнього, який досяг п'ятнадцятирічного віку і має майно, кошти або заробіток, обов'язку відшкодування заподіяних майнових збитків; 5) направлення неповнолітнього до спеціальної навчально-виховної установи для дітей і підлітків до його виправлення, але на строк, що не перевищує трьох років. Умови перебування в цих установах неповнолітніх та порядок їх залишення визначаються законом. 3. До неповнолітнього може бути застосовано кілька примусових заходів виховного характеру, що передбачені у частині другій цієї статті. Тривалість заходів виховного характеру, передбачених у пунктах 2 та 3 частини другої цієї статті, встановлюється судом, який їх призначає. 4. Суд може також визнати за необхідне призначити неповнолітньому вихователя в порядку, передбаченому законом.	4) покладення на неповнолітнього, який досяг п'ятнадцятирічного віку і має майно, кошти або заробіток, обов'язку відшкодування заподіяних майнових збитків; 5) направлення неповнолітнього до спеціальної навчально-виховної установи до його виправлення, але на строк, що не перевищує трьох років. Умови перебування в цих установах неповнолітніх та порядок їх залишення визначаються законом. 3. До неповнолітнього може бути застосовано кілька примусових заходів виховного характеру, що передбачені у частині другій цієї статті. Тривалість заходів виховного характеру, передбачених у пунктах 2 та 3 частини другої цієї статті, встановлюється судом, який їх призначає.
Стаття 122. Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження 1. Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження, тобто умисне ушкодження, яке не є небезпечним для життя і не потягло за собою наслідків, передбачених у статті 121 цього Кодексу, але таке, що спричинило тривалий розлад здоров'я або значну стійку втрату працездатності менш як на одну третину, - карається виправними роботами на строк до двох років або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на строк до трьох років. 2. Ті самі дії, вчинені з метою залякування потерпілого або його родичів чи примусу до певних дій або з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості, - караються позбавленням волі від трьох до п'яти років.	Стаття 122. Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження 1. Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження, тобто умисне ушкодження, яке не є небезпечним для життя і не потягло за собою наслідків, передбачених у статті 121 цього Кодексу, але таке, що спричинило тривалий розлад здоров'я або значну стійку втрату працездатності менш як на одну третину, - карається домашнім обмеженням на строк до шести місяців або виправними роботами на строк до двох років або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на строк до трьох років. 2. Ті самі дії, вчинені з метою залякування потерпілого або його родичів чи примусу до певних дій або з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості, - караються позбавленням волі від трьох до п'яти років.
Стаття 125. Умисне легке тілесне ушкодження 1. Умисне легке тілесне ушкодження - карається штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк до двохсот годин, або виправними роботами на строк до одного року. 2. Умисне легке тілесне ушкодження, що спричинило короточасний розлад здоров'я або незначну втрату працездатності, - карається штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста п'ятдесяти до двохсот сорока годин або виправними роботами на строк до одного року, або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до двох років.	Стаття 125. Умисне легке тілесне ушкодження 1. Умисне легке тілесне ушкодження - карається домашнім обмеженням на строк до двох місяців або штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк до двохсот годин, або виправними роботами на строк до одного року. 2. Умисне легке тілесне ушкодження, що спричинило короточасний розлад здоров'я або незначну втрату працездатності, - карається домашнім обмеженням на строк до трьох місяців або штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста п'ятдесяти до двохсот сорока годин або виправними роботами на строк до одного року, або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до двох років.
Стаття 128. Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження - карається громадськими роботами на строк від ста п'ятдесяти до двохсот сорока годин або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до двох років. Стаття 185. Крадіжка	Стаття 128. Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження - карається домашнім обмеженням на строк до п'яти місяців або громадськими роботами на строк від ста п'ятдесяти до двохсот сорока годин або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до двох років. Стаття 185. Крадіжка

1. Таємне викрадення чужого майна (крадіжка) - карається штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від вісімдесяти до двохсот сорока годин, або виправними роботами на строк до двох років, або арештом на строк до шести місяців, або позбавленням волі на строк до трьох років. 2. Крадіжка, вчинена повторно або за попередньою змовою групою осіб, - карається арештом на строк від трьох до шести місяців або обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк. 3. Крадіжка, поєднана з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище або що завдала значної шкоди потерпілому, - карається позбавленням волі на строк від трьох до шести років. 4. Крадіжка, вчинена у великих розмірах, - карається позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років. 5. Крадіжка, вчинена в особливо великих розмірах або організованою групою, - карається позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років з конфіскацією майна. Примітка. 1. У статтях 185, 186 та 189-191 повторним визнається злочин, вчинений особою, яка раніше вчинила будь-який із злочинів, передбачених цими статтями або статтями 187, 262 цього Кодексу. 2. У статтях 185, 186, 189 та 190 цього Кодексу значна шкода визнається із врахуванням матеріального становища потерпілого та якщо йому спричинені збитки на суму від ста до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. 3. У статтях 185-191, 194 цього Кодексу у великих розмірах визнається злочин, що вчинений однією особою чи групою осіб на суму, яка в двісті п'ятдесят і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян на момент вчинення злочину. 4. У статтях 185-187 та 189-191, 194 цього Кодексу в особливо великих розмірах визнається злочин, що вчинений однією особою чи групою осіб на суму, яка в шістсот і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян на момент вчинення злочину.	1. Таємне викрадення чужого майна (крадіжка) - карається домашнім обмеженням на строк до двох місяців або штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від вісімдесяти до двохсот сорока годин, або виправними роботами на строк до двох років, або арештом на строк до шести місяців, або позбавленням волі на строк до трьох років. 2. Крадіжка, вчинена повторно або за попередньою змовою групою осіб, - карається домашнім обмеженням на строк до трьох місяців або арештом на строк від трьох до шести місяців або обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк. 3. Крадіжка, поєднана з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище або що завдала значної шкоди потерпілому, - карається домашнім обмеженням на строк до п'яти місяців або позбавленням волі на строк від трьох до шести років. 4. Крадіжка, вчинена у великих розмірах, - карається домашнім обмеженням на строк до шести місяців або позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років. 5. Крадіжка, вчинена в особливо великих розмірах або організованою групою, - карається позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років з конфіскацією майна. Примітка. 1. У статтях 185, 186 та 189-191 повторним визнається злочин, вчинений особою, яка раніше вчинила будь-який із злочинів, передбачених цими статтями або статтями 187, 262 цього Кодексу. 2. У статтях 185, 186, 189 та 190 цього Кодексу значна шкода визнається із врахуванням матеріального становища потерпілого та якщо йому спричинені збитки на суму від ста до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. 3. У статтях 185-191, 194 цього Кодексу у великих розмірах визнається злочин, що вчинений однією особою чи групою осіб на суму, яка в двісті п'ятдесят і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян на момент вчинення злочину. 4. У статтях 185-187 та 189-191, 194 цього Кодексу в особливо великих розмірах визнається злочин, що вчинений однією особою чи групою осіб на суму, яка в шістсот і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян на момент вчинення злочину.
Стаття 186. Грабіж 1. Відкрите викрадення чужого майна (грабіж) - карається штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста двадцяти до двохсот сорока годин, або виправними роботами на строк до двох років, або арештом на строк до шести місяців, або позбавленням волі на строк до чотирьох років. 2. Грабіж, поєднаний з насильством, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або вчинений повторно,	Стаття 186. Грабіж 1. Відкрите викрадення чужого майна (грабіж) - карається домашнім обмеженням на строк до трьох місяців або штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста двадцяти до двохсот сорока годин, або виправними роботами на строк до двох років, або арештом на строк до шести місяців, або позбавленням волі на строк до чотирьох років. 2. Грабіж, поєднаний з насильством, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або вчинений повторно,

або за попередньою змовою групою осіб, - карається позбавленням волі на строк від чотирьох до шести років. 3. Грабіж, поєднаний з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище або що завдав значної шкоди потерпілому, - карається позбавленням волі на строк від чотирьох до восьми років. 4. Грабіж, вчинений у великих розмірах, - карається позбавленням волі на строк від семи до десяти років. 5. Грабіж, вчинений в особливо великих розмірах або організованою групою, - карається позбавленням волі на строк від восьми до тринадцяти років із конфіскацією майна.	або за попередньою змовою групою осіб, - карається домашнім обмеженням на строк до п'яти місяців або позбавленням волі на строк від чотирьох до шести років. 3. Грабіж, поєднаний з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище або що завдав значної шкоди потерпілому, - карається домашнім обмеженням на строк до шести місяців або позбавленням волі на строк від чотирьох до восьми років. 4. Грабіж, вчинений у великих розмірах, - карається домашнім обмеженням на строк до шести місяців або позбавленням волі на строк від семи до десяти років. 5. Грабіж, вчинений в особливо великих розмірах або організованою групою, - карається позбавленням волі на строк від восьми до тринадцяти років із конфіскацією майна.
Стаття 192. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою 1. Заподіяння значної майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою за відсутності ознак шахрайства - караються штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк до двохсот сорока годин, або виправними роботами на строк до двох років, або арештом на строк до шести місяців. 2. Ті самі діяння, вчинені за попередньою змовою групою осіб, або такі, що заподіяли майнову шкоду у великих розмірах, - караються штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до трьох років. Примітка. Відповідно до цієї статті майнова шкода визнається значною, якщо вона у п'ятдесят і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, а у великих розмірах - така, що у сто і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.	Стаття 192. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою 1. Заподіяння значної майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою за відсутності ознак шахрайства - караються домашнім обмеженням на строк до двох місяців або штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк до двохсот сорока годин, або виправними роботами на строк до двох років, або арештом на строк до шести місяців. 2. Ті самі діяння, вчинені за попередньою змовою групою осіб, або такі, що заподіяли майнову шкоду у великих розмірах, - караються домашнім обмеженням на строк до чотирьох місяців або штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до трьох років. Примітка. Відповідно до цієї статті майнова шкода визнається значною, якщо вона у п'ятдесят і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, а у великих розмірах - така, що у сто і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.
Стаття 194. Умисне знищення або пошкодження майна 1. Умисне знищення або пошкодження чужого майна, що заподіяло шкоду у великих розмірах, - карається штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста двадцяти до двохсот сорока годин, або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк. 2. Те саме діяння, вчинене шляхом підпалу, вибуху чи іншим загальнонебезпечним способом, або заподіяло майнову шкоду в особливо великих розмірах, або спричинило загибель людей чи інші тяжкі наслідки, - карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.	Стаття 194. Умисне знищення або пошкодження майна 1. Умисне знищення або пошкодження чужого майна, що заподіяло шкоду у великих розмірах, - карається домашнім обмеженням на строк до чотирьох місяців або штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста двадцяти до двохсот сорока годин, або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк. 2. Те саме діяння, вчинене шляхом підпалу, вибуху чи іншим загальнонебезпечним способом, або заподіяло майнову шкоду в особливо великих розмірах, або спричинило загибель людей чи інші тяжкі наслідки, - карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.
Стаття 195. Погроза знищення майна Погроза знищення чужого майна шляхом підпалу, вибуху або іншим	Стаття 195. Погроза знищення майна Погроза знищення чужого майна шляхом підпалу, вибуху або іншим

загальнонебезпечним способом, якщо були реальні підстави побоюватися здійснення цієї погрози, - карається штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від шістдесяти до ста двадцяти годин, або виправними роботами на строк до одного року, або арештом на строк до шести місяців.	загальнонебезпечним способом, якщо були реальні підстави побоюватися здійснення цієї погрози, - карається домашнім обмеженням на строк до двох місяців або штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від шістдесяти до ста двадцяти годин, або виправними роботами на строк до одного року, або арештом на строк до шести місяців.
Стаття 196. Необережне знищення або пошкодження майна Необережне знищення або пошкодження чужого майна, що спричинило тяжкі тілесні ушкодження або загибель людей, - карається виправними роботами на строк до двох років або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк.	Стаття 196. Необережне знищення або пошкодження майна Необережне знищення або пошкодження чужого майна, що спричинило тяжкі тілесні ушкодження або загибель людей, - карається домашнім обмеженням на строк до трьох місяців або виправними роботами на строк до двох років або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк.
Стаття 263. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами 1. Носіння, зберігання, придбання, передача чи збут вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв без передбаченого законом дозволу - караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років. 2. Носіння, виготовлення, ремонт або збут кинджалів, фінських ножів, кастетів чи іншої холодної зброї без передбаченого законом дозволу - караються штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста двадцяти до двохсот сорока годин, або арештом на строк від трьох до шести місяців, або обмеженням волі на строк від двох до п'яти років, або позбавленням волі на строк до трьох років. 3. Звільняється від кримінальної відповідальності особа, яка вчинила злочин, передбачений частинами першою або другою цієї статті, якщо вона добровільно здала органам влади зброю, бойові припаси, вибухові речовини або вибухові пристрої.	Стаття 263. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами 1. Носіння, зберігання, придбання, передача чи збут вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв без передбаченого законом дозволу - караються домашнім обмеженням на строк до шести місяців або позбавленням волі на строк від трьох до семи років. 2. Носіння, виготовлення, ремонт або збут кинджалів, фінських ножів, кастетів чи іншої холодної зброї без передбаченого законом дозволу - караються домашнім обмеженням на строк до шести місяців або штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста двадцяти до двохсот сорока годин, або арештом на строк від трьох до шести місяців, або обмеженням волі на строк від двох до п'яти років, або позбавленням волі на строк до трьох років. 3. Звільняється від кримінальної відповідальності особа, яка вчинила злочин, передбачений частинами першою або другою цієї статті, якщо вона добровільно здала органам влади зброю, бойові припаси, вибухові речовини або вибухові пристрої.
Стаття 289. Незаконне заволодіння транспортним засобом 1. Незаконне заволодіння транспортним засобом - карається штрафом від однієї тисячі до однієї тисячі двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк від трьох до п'яти років, або позбавленням волі на той самий строк. 2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або поєднані з насильством, що не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або вчинені з проникненням у приміщення чи інше сховище, або якщо вони завдали значної матеріальної шкоди, - караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років з конфіскацією майна або без такої. 3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою або поєднані з насильством, небезпечним для життя чи здоров'я	Стаття 289. Незаконне заволодіння транспортним засобом 1. Незаконне заволодіння транспортним засобом - карається домашнім обмеженням на строк до шести місяців або штрафом від однієї тисячі до однієї тисячі двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк від трьох до п'яти років, або позбавленням волі на той самий строк. 2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або поєднані з насильством, що не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або вчинені з проникненням у приміщення чи інше сховище, або якщо вони завдали значної матеріальної шкоди, - караються домашнім обмеженням на строк до шести місяців або позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років з конфіскацією майна або без такої. 3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою або поєднані з насильством, небезпечним для життя чи здоров'я

потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або якщо вони завдали великої матеріальної шкоди, -

караються позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років з конфіскацією майна або без такої.

4. Звільняється від кримінальної відповідальності судом особа, яка вперше вчинила дії, передбачені цією статтею (за винятком випадків незаконного заволодіння транспортним засобом із застосуванням насильства до потерпілого чи погрозою застосування такого насильства), але добровільно заявила про це правоохоронним органам, повернула транспортний засіб власнику і повністю відшкодувала завдані збитки.

Примітка.

1. Під незаконним заволодінням транспортним засобом у цій статті слід розуміти вчинене умисно, з будь-якою метою протиправне вилучення будь-яким способом транспортного засобу у власника чи користувача всупереч їх волі.

2. Відповідно до частини другої цієї статті під повторністю слід розуміти вчинення таких дій особою, яка раніше вчинила незаконне заволодіння транспортним засобом або злочин, передбачений статтями 185, 186, 187, 189-191, 262, 410 цього Кодексу.

3. Відповідно до частин другої і третьої цієї статті матеріальна шкода визнається значною у разі заподіяння реальних збитків на суму від ста до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а великою - у разі заподіяння реальних збитків на суму понад двісті п'ятдесят неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 296. Хуліганство

1. Хуліганство, тобто грубе порушення громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжується особливою зухвалістю чи винятковим цинізмом, -

карається штрафом від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до п'яти років.

2. Ті самі дії, вчинені групою осіб, -

караються обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на строк до чотирьох років.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, якщо вони були вчинені особою, раніше судимою за хуліганство, чи пов'язані з опором представників влади або представників громадськості, який виконує обов'язки з охорони громадського порядку, чи іншим громадянам, які припиняли хуліганські дії, -

караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років.

4. Дії, передбачені частинами першою, другою або третьою цієї статті, якщо вони вчинені із застосуванням вогнепальної або холодної зброї чи іншого предмета, спеціально пристосованого або заздалегідь заготовленого для нанесення тілесних ушкоджень, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років.

Стаття 299. Жорстоке поводження з тваринами

потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або якщо вони завдали великої матеріальної шкоди, -

караються позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років з конфіскацією майна або без такої.

4. Звільняється від кримінальної відповідальності судом особа, яка вперше вчинила дії, передбачені цією статтею (за винятком випадків незаконного заволодіння транспортним засобом із застосуванням насильства до потерпілого чи погрозою застосування такого насильства), але добровільно заявила про це правоохоронним органам, повернула транспортний засіб власнику і повністю відшкодувала завдані збитки.

Примітка.

1. Під незаконним заволодінням транспортним засобом у цій статті слід розуміти вчинене умисно, з будь-якою метою протиправне вилучення будь-яким способом транспортного засобу у власника чи користувача всупереч їх волі.

2. Відповідно до частини другої цієї статті під повторністю слід розуміти вчинення таких дій особою, яка раніше вчинила незаконне заволодіння транспортним засобом або злочин, передбачений статтями 185, 186, 187, 189-191, 262, 410 цього Кодексу.

3. Відповідно до частин другої і третьої цієї статті матеріальна шкода визнається значною у разі заподіяння реальних збитків на суму від ста до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а великою - у разі заподіяння реальних збитків на суму понад двісті п'ятдесят неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 296. Хуліганство

1. Хуліганство, тобто грубе порушення громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжується особливою зухвалістю чи винятковим цинізмом, -

карається домашнім обмеженням на строк до трьох місяців або штрафом від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до п'яти років.

2. Ті самі дії, вчинені групою осіб, -

караються домашнім обмеженням на строк до п'яти місяців або обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на строк до чотирьох років.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, якщо вони були вчинені особою, раніше судимою за хуліганство, чи пов'язані з опором представників влади або представників громадськості, який виконує обов'язки з охорони громадського порядку, чи іншим громадянам, які припиняли хуліганські дії, -

караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років.

4. Дії, передбачені частинами першою, другою або третьою цієї статті, якщо вони вчинені із застосуванням вогнепальної або холодної зброї чи іншого предмета, спеціально пристосованого або заздалегідь заготовленого для нанесення тілесних ушкоджень, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років.

Стаття 299. Жорстоке поводження з тваринами

1. Жорстоке поводження з тваринами, що відносяться до хребетних, у тому числі безпритульними тваринами, що вчинене умисно та призвело до каліцтва чи загибелі тварини, а також нацьковування тварин одна на одну чи інших тварин, вчинене з хуліганських чи корисливих мотивів, публічні заклики до вчинення діянь, які мають ознаки жорстокого поводження з тваринами, а також поширення матеріалів із закликами до вчинення таких дій - караються арештом на строк до шести місяців або обмеженням волі на строк до трьох років. 2. Ті самі дії, вчинені у присутності малолітнього чи неповнолітнього, - караються обмеженням волі на строк від трьох до п'яти років або позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років. 3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені з особливою жорстокістю або у присутності малолітнього чи неповнолітнього, або щодо двох і більше тварин, або повторно, або групою осіб, або вчинені активним способом, - караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років.	1. Жорстоке поводження з тваринами, що відносяться до хребетних, у тому числі безпритульними тваринами, що вчинене умисно та призвело до каліцтва чи загибелі тварини, а також нацьковування тварин одна на одну чи інших тварин, вчинене з хуліганських чи корисливих мотивів, публічні заклики до вчинення діянь, які мають ознаки жорстокого поводження з тваринами, а також поширення матеріалів із закликами до вчинення таких дій - караються домашнім обмеженням на строк до трьох місяців або арештом на строк до шести місяців або обмеженням волі на строк до трьох років. 2. Ті самі дії, вчинені у присутності малолітнього чи неповнолітнього, - караються домашнім обмеженням на строк до п'яти місяців або обмеженням волі на строк від трьох до п'яти років або позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років. 3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені з особливою жорстокістю або у присутності малолітнього чи неповнолітнього, або щодо двох і більше тварин, або повторно, або групою осіб, або вчинені активним способом, - караються домашнім обмеженням на строк до шести місяців або позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років.
Стаття 307. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів 1. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання з метою збуту, а також незаконний збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів - караються позбавленням волі на строк від чотирьох до восьми років. 2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 308 - 310, 312, 314, 315, 317 цього Кодексу, або із залученням неповнолітнього, а також збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів у місцях, що призначені для проведення навчальних, спортивних і культурних заходів, та в інших місцях масового перебування громадян, або збут чи передача цих речовин у місця позбавлення волі, або якщо предметом таких дій були наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги у великих розмірах чи особливо небезпечні наркотичні засоби або психотропні речовини, - караються позбавленням волі на строк від шести до десяти років з конфіскацією майна. 3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою, а також якщо предметом таких дій були наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги в особливо великих розмірах, або вчинені із залученням малолітнього або щодо малолітнього, - караються позбавленням волі на строк від дев'яти до дванадцяти років з конфіскацією майна. 4. Особа, яка добровільно здала наркотичні засоби, психотропні речовини або їх	Стаття 307. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів 1. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання з метою збуту, а також незаконний збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів - караються домашнім обмеженням на строк до шести місяців або позбавленням волі на строк від чотирьох до восьми років. 2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 308 - 310, 312, 314, 315, 317 цього Кодексу, або із залученням неповнолітнього, а також збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів у місцях, що призначені для проведення навчальних, спортивних і культурних заходів, та в інших місцях масового перебування громадян, або збут чи передача цих речовин у місця позбавлення волі, або якщо предметом таких дій були наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги у великих розмірах чи особливо небезпечні наркотичні засоби або психотропні речовини, - караються позбавленням волі на строк від шести до десяти років з конфіскацією майна. 3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою, а також якщо предметом таких дій були наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги в особливо великих розмірах, або вчинені із залученням малолітнього або щодо малолітнього, - караються позбавленням волі на строк від дев'яти до дванадцяти років з конфіскацією майна. 4. Особа, яка добровільно здала наркотичні засоби, психотропні речовини або їх

аналоги і вказала джерело їх придбання або сприяла розкриттю злочинів, пов'язаних з їх незаконним обігом, звільняється від кримінальної відповідальності за незаконне їх виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання (частина перша цієї статті, частина перша статті 309 цього Кодексу).

Стаття 308. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем

1. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства - караються позбавленням волі на строк від трьох до шести років.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або із застосуванням насильства, що не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 306, 307, 310, 311, 312, 314, 317 цього Кодексу, або у великих розмірах, а також заволодіння наркотичними засобами, психотропними речовинами або їх аналогами шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, якщо вони вчинені в особливо великих розмірах, або організованою групою, розбій з метою викрадення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, а також вимагання цих засобів чи речовин, поєднане з насильством, небезпечним для життя і здоров'я, - караються позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років з конфіскацією майна.

Стаття 309. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту

1. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту -

караються штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб чи особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 307, 308, 310, 317 цього Кодексу, або якщо предметом таких дій були наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги у великих розмірах, -

караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені із залученням

аналоги і вказала джерело їх придбання або сприяла розкриттю злочинів, пов'язаних з їх незаконним обігом, звільняється від кримінальної відповідальності за незаконне їх виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання (частина перша цієї статті, частина перша статті 309 цього Кодексу).

Стаття 308. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем

1. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства - караються домашнім обмеженням на строк до шести місяців або позбавленням волі на строк від трьох до шести років.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або із застосуванням насильства, що не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 306, 307, 310, 311, 312, 314, 317 цього Кодексу, або у великих розмірах, а також заволодіння наркотичними засобами, психотропними речовинами або їх аналогами шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, якщо вони вчинені в особливо великих розмірах, або організованою групою, розбій з метою викрадення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, а також вимагання цих засобів чи речовин, поєднане з насильством, небезпечним для життя і здоров'я, - караються позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років з конфіскацією майна.

Стаття 309. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту

1. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту -

караються домашнім обмеженням на строк до п'яти місяців або штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб чи особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 307, 308, 310, 317 цього Кодексу, або якщо предметом таких дій були наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги у великих розмірах, -

караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені із залученням

неповнолітнього, а також якщо предметом таких дій були наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги в особливо великих розмірах, - караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років. 4. Особа, яка добровільно звернулася до лікувального закладу і розпочала лікування від наркоманії, звільняється від кримінальної відповідальності за дії, передбачені частиною першою цієї статті.	неповнолітнього, а також якщо предметом таких дій були наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги в особливо великих розмірах, - караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років. 4. Особа, яка добровільно звернулася до лікувального закладу і розпочала лікування від наркоманії, звільняється від кримінальної відповідальності за дії, передбачені частиною першою цієї статті.
Стаття 311. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання прекурсорів 1. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання прекурсорів з метою їх використання для виробництва або виготовлення наркотичних засобів чи психотропних речовин - караються штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до трьох років. 2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або у великих розмірах, або з метою збуту, а також незаконний збут прекурсорів - караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років. 3. Дії, передбачені частиною першою, вчинені організованою групою або в особливо великих розмірах, - караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років з конфіскацією майна. 4. Особа, яка добровільно здала прекурсори, що призначалися для виробництва або виготовлення наркотичних засобів чи психотропних речовин, і вказала джерело їх придбання або сприяла розкриттю злочинів, пов'язаних із незаконним обігом прекурсорів, наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, звільняється від кримінальної відповідальності за незаконні їх виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання (частина перша цієї статті).	Стаття 311. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання прекурсорів 1. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання прекурсорів з метою їх використання для виробництва або виготовлення наркотичних засобів чи психотропних речовин - караються домашнім обмеженням на строк до п'яти місяців або штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до трьох років. 2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або у великих розмірах, або з метою збуту, а також незаконний збут прекурсорів - караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років. 3. Дії, передбачені частиною першою, вчинені організованою групою або в особливо великих розмірах, - караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років з конфіскацією майна. 4. Особа, яка добровільно здала прекурсори, що призначалися для виробництва або виготовлення наркотичних засобів чи психотропних речовин, і вказала джерело їх придбання або сприяла розкриттю злочинів, пов'язаних із незаконним обігом прекурсорів, наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, звільняється від кримінальної відповідальності за незаконні їх виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання (частина перша цієї статті).
Стаття 315. Схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів 1. Схиляння певної особи до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів - карається обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на строк від двох до п'яти років. 2. Та сама дія, вчинена повторно або щодо двох чи більше осіб, або щодо неповнолітнього, а також особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 307, 308, 310, 314, 317 цього Кодексу, - карається позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років.	Стаття 315. Схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів 1. Схиляння певної особи до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів - карається домашнім обмеженням на строк до п'яти місяців або обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на строк від двох до п'яти років. 2. Та сама дія, вчинена повторно або щодо двох чи більше осіб, або щодо неповнолітнього, а також особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 307, 308, 310, 314, 317 цього Кодексу, - карається позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років.
Стаття 316. Незаконне публічне вживання наркотичних засобів 1. Публічне або вчинене групою осіб незаконне вживання наркотичних засобів у місцях, що призначені для проведення навчальних, спортивних і культурних заходів, та в інших місцях масового перебування громадян - карається обмеженням волі на строк до чотирьох років або позбавленням волі на строк до трьох років.	Стаття 316. Незаконне публічне вживання наркотичних засобів 1. Публічне або вчинене групою осіб незаконне вживання наркотичних засобів у місцях, що призначені для проведення навчальних, спортивних і культурних заходів, та в інших місцях масового перебування громадян - карається домашнім обмеженням на строк до чотирьох місяців або обмеженням волі на строк до чотирьох років або позбавленням волі на строк до трьох років.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 307, 310, 314, 315, 317, 318 цього Кодексу, - караються позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 307, 310, 314, 315, 317, 318 цього Кодексу, - караються позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років.

Кримінальний процесуальний кодекс України

Стаття 36. Прокурор

1. Прокурор, здійснюючи свої повноваження відповідно до вимог цього Кодексу, є самостійним у своїй процесуальній діяльності, втручання в яку осіб, що не мають на те законних повноважень, забороняється. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, службові та інші фізичні особи зобов'язані виконувати законні вимоги та процесуальні рішення прокурора.

2. Прокурор, здійснюючи нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням, уповноважений:

- 1) починати досудове розслідування за наявності підстав, передбачених цим Кодексом;
- 2) мати повний доступ до матеріалів, документів та інших відомостей, що стосуються досудового розслідування;
- 3) доручати органу досудового розслідування проведення досудового розслідування;
- 4) доручати слідчому, органу досудового розслідування проведення у встановлений прокурором строк слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій, інших процесуальних дій або давати вказівки щодо їх проведення чи брати участь у них, а в необхідних випадках - особисто проводити слідчі (розшукові) та процесуальні дії в порядку, визначеному цим Кодексом;
- 5) доручати проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій відповідним оперативним підрозділам;
- 7) скасовувати незаконні та необгрунтовані постанови слідчих;
- 8) ініціювати перед керівником органу досудового розслідування питання про відсторонення слідчого від проведення досудового розслідування та призначення іншого слідчого за наявності підстав, передбачених цим Кодексом, для його відводу, або у випадку неефективного досудового розслідування;
- 9) приймати процесуальні рішення у випадках, передбачених цим Кодексом, у тому числі щодо закриття кримінального провадження та продовження строків досудового розслідування за наявності підстав, передбачених цим Кодексом;
- 10) погоджувати або відмовляти у погодженні клопотань слідчого до слідчого судді про проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій, інших процесуальних дій у випадках, передбачених цим Кодексом, чи самостійно подавати слідчому судді такі клопотання;
- 11) повідомляти особі про підозру;
- 12) пред'являти цивільний позов в інтересах держави та громадян, які через фізичний стан чи матеріальне становище, недосягнення повноліття, похилий вік,

Стаття 36. Прокурор

1. Прокурор, здійснюючи свої повноваження відповідно до вимог цього Кодексу, є самостійним у своїй процесуальній діяльності, втручання в яку осіб, що не мають на те законних повноважень, забороняється. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, службові та інші фізичні особи зобов'язані виконувати законні вимоги та процесуальні рішення прокурора.

2. Прокурор, здійснюючи нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням, уповноважений:

- 1) починати досудове розслідування за наявності підстав, передбачених цим Кодексом;
- 2) мати повний доступ до матеріалів, документів та інших відомостей, що стосуються досудового розслідування;
- 3) доручати органу досудового розслідування проведення досудового розслідування;
- 4) доручати слідчому, органу досудового розслідування проведення у встановлений прокурором строк слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій, інших процесуальних дій або давати вказівки щодо їх проведення чи брати участь у них, а в необхідних випадках - особисто проводити слідчі (розшукові) та процесуальні дії в порядку, визначеному цим Кодексом;
- 5) доручати проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій відповідним оперативним підрозділам;
- 7) скасовувати незаконні та необгрунтовані постанови слідчих;
- 8) ініціювати перед керівником органу досудового розслідування питання про відсторонення слідчого від проведення досудового розслідування та призначення іншого слідчого за наявності підстав, передбачених цим Кодексом, для його відводу, або у випадку неефективного досудового розслідування;
- 9) приймати процесуальні рішення у випадках, передбачених цим Кодексом, у тому числі щодо закриття кримінального провадження та продовження строків досудового розслідування за наявності підстав, передбачених цим Кодексом;
- 9-1) у разі закриття кримінальної відповідальності призначати позасудові заходи, передбачені законом;**
- 10) погоджувати або відмовляти у погодженні клопотань слідчого до слідчого судді про проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій, інших процесуальних дій у випадках, передбачених цим Кодексом, чи самостійно подавати слідчому судді такі клопотання;

недієздатність або обмежену дієздатність неспроможні самостійно захистити свої права, у порядку, передбаченому цим Кодексом та законом;

13) затверджувати чи відмовляти у затвердженні обвинувального акта, клопотань про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, вносити зміни до складеного слідчим обвинувального акта чи зазначених клопотань, самостійно складати обвинувальний акт чи зазначені клопотання;

14) звертатися до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності;

15) підтримувати державне обвинувачення в суді, відмовлятися від підтримання державного обвинувачення, змінювати його або висувати додаткове обвинувачення у порядку, встановленому цим Кодексом;

16) погоджувати запит органу досудового розслідування про міжнародну правову допомогу, передання кримінального провадження або самостійно звертатися з таким клопотанням в порядку, встановленому цим Кодексом;

17) доручати органу досудового розслідування виконання запиту (доручення) компетентного органу іноземної держави про міжнародну правову допомогу або перейняття кримінального провадження, перевіряти повноту і законність проведення процесуальних дій, а також повноту, всебічність та об'єктивність розслідування у перейнятому кримінальному провадженні;

18) перевіряти перед направленням прокуророві вищого рівня документи органу досудового розслідування про видачу особи (екстрадицію), повертати їх відповідному органу з письмовими вказівками, якщо такі документи необґрунтовані або не відповідають вимогам міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, чи законам України;

19) доручати органам досудового розслідування проведення розшуку і затримання осіб, які вчинили кримінальне правопорушення за межами України, виконання окремих процесуальних дій з метою видачі особи (екстрадиції) за запитом компетентного органу іноземної держави;

20) оскаржувати судові рішення в порядку, встановленому цим Кодексом;

21) здійснювати інші повноваження, передбачені цим Кодексом.

3. Участь прокурора в суді є обов'язковою, крім випадків, передбачених цим Кодексом.

4. Право на подання апеляційної чи касаційної скарги, заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами мають також незалежно від їх участі в судовому провадженні прокурори вищого рівня: Генеральний прокурор, його перший заступник та заступники, керівник регіональної прокуратури, його перший заступник та заступники.

Генеральний прокурор, керівник регіональної прокуратури, їх перші заступники та заступники мають право доповнити, змінити або відмовитися від апеляційної чи

11) повідомляти особі про підозру;

12) пред'являти цивільний позов в інтересах держави та громадян, які через фізичний стан чи матеріальне становище, недосягнення повноліття, похилий вік, недієздатність або обмежену дієздатність неспроможні самостійно захистити свої права, у порядку, передбаченому цим Кодексом та законом;

12-1) вирішувати питання про можливість виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя та вжиття щодо нього позасудових заходів, здійснювати контроль за виконанням договору про виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя;

13) затверджувати чи відмовляти у затвердженні обвинувального акта, клопотань про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, вносити зміни до складеного слідчим обвинувального акта чи зазначених клопотань, самостійно складати обвинувальний акт чи зазначені клопотання;

14) звертатися до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності;

15) підтримувати державне обвинувачення в суді, відмовлятися від підтримання державного обвинувачення, змінювати його або висувати додаткове обвинувачення у порядку, встановленому цим Кодексом;

16) погоджувати запит органу досудового розслідування про міжнародну правову допомогу, передання кримінального провадження або самостійно звертатися з таким клопотанням в порядку, встановленому цим Кодексом;

17) доручати органу досудового розслідування виконання запиту (доручення) компетентного органу іноземної держави про міжнародну правову допомогу або перейняття кримінального провадження, перевіряти повноту і законність проведення процесуальних дій, а також повноту, всебічність та об'єктивність розслідування у перейнятому кримінальному провадженні;

18) перевіряти перед направленням прокуророві вищого рівня документи органу досудового розслідування про видачу особи (екстрадицію), повертати їх відповідному органу з письмовими вказівками, якщо такі документи необґрунтовані або не відповідають вимогам міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, чи законам України;

19) доручати органам досудового розслідування проведення розшуку і затримання осіб, які вчинили кримінальне правопорушення за межами України, виконання окремих процесуальних дій з метою видачі особи (екстрадиції) за запитом компетентного органу іноземної держави;

20) оскаржувати судові рішення в порядку, встановленому цим Кодексом;

21) здійснювати інші повноваження, передбачені цим Кодексом.

3. Участь прокурора в суді є обов'язковою, крім випадків, передбачених цим Кодексом.

4. Право на подання апеляційної чи касаційної скарги, заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами мають також незалежно від їх участі в судовому провадженні прокурори вищого рівня: Генеральний прокурор,

касаційної скарги, заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, внесених ними, керівниками, першими заступниками чи заступниками керівників або прокурорами прокуратур нижчого рівня.

У судовому провадженні з перегляду судових рішень в апеляційному чи касаційному порядку, за нововиявленими або виключними обставинами можуть брати участь прокурори органу прокуратури вищого рівня.

5. Генеральний прокурор, керівник регіональної прокуратури, їх перші заступники та заступники своєю вмотивованою постановою мають право доручити здійснення досудового розслідування будь-якого кримінального правопорушення іншому органу досудового розслідування, у тому числі слідчому підрозділу вищого рівня в межах одного органу, у разі неефективного досудового розслідування. Забороняється доручати здійснення досудового розслідування кримінального правопорушення, віднесеного до підслідності Національного антикорупційного бюро України, іншому органу досудового розслідування.

6. Генеральний прокурор, керівник регіональної прокуратури, керівник місцевої прокуратури, їх перші заступники та заступники при здійсненні нагляду за додержанням законів під час проведення досудового розслідування мають право скасовувати незаконні та необґрунтовані постанови слідчих та прокурорів нижчого рівня у межах строків досудового розслідування, передбачених статтею 219 цього Кодексу. Про скасування таких постанов повідомляється прокурор, який здійснює нагляд за додержанням законів під час проведення відповідного досудового розслідування. Скасування таких постанов слідчих та прокурорів Національного антикорупційного бюро України може бути здійснено лише Генеральним прокурором або особою, яка виконує його обов'язки.

його перший заступник та заступники, керівник регіональної прокуратури, його перший заступник та заступники.

Генеральний прокурор, керівник регіональної прокуратури, їх перші заступники та заступники мають право доповнити, змінити або відмовитися від апеляційної чи касаційної скарги, заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, внесених ними, керівниками, першими заступниками чи заступниками керівників або прокурорами прокуратур нижчого рівня.

У судовому провадженні з перегляду судових рішень в апеляційному чи касаційному порядку, за нововиявленими або виключними обставинами можуть брати участь прокурори органу прокуратури вищого рівня.

5. Генеральний прокурор, керівник регіональної прокуратури, їх перші заступники та заступники своєю вмотивованою постановою мають право доручити здійснення досудового розслідування будь-якого кримінального правопорушення іншому органу досудового розслідування, у тому числі слідчому підрозділу вищого рівня в межах одного органу, у разі неефективного досудового розслідування. Забороняється доручати здійснення досудового розслідування кримінального правопорушення, віднесеного до підслідності Національного антикорупційного бюро України, іншому органу досудового розслідування.

6. Генеральний прокурор, керівник регіональної прокуратури, керівник місцевої прокуратури, їх перші заступники та заступники при здійсненні нагляду за додержанням законів під час проведення досудового розслідування мають право скасовувати незаконні та необґрунтовані постанови слідчих та прокурорів нижчого рівня у межах строків досудового розслідування, передбачених статтею 219 цього Кодексу. Про скасування таких постанов повідомляється прокурор, який здійснює нагляд за додержанням законів під час проведення відповідного досудового розслідування. Скасування таких постанов слідчих та прокурорів Національного антикорупційного бюро України може бути здійснено лише Генеральним прокурором або особою, яка виконує його обов'язки.

Стаття 44. Законний представник підозрюваного, обвинуваченого

1. Якщо підозрюваним, обвинуваченим є неповнолітній або особа, визнана у встановленому законом порядку недієздатною чи обмежено дієздатною, до участі в процесуальній дії разом з ним залучається його законний представник.

2. Як законні представники можуть бути залучені батьки (усиновлювачі), а в разі їх відсутності - опікуни чи піклувальники особи, інші повнолітні близькі родичі чи члени сім'ї, а також представники органів опіки і піклування, установ і організацій, під опікою чи піклуванням яких перебуває неповнолітній, недієздатний чи обмежено дієздатний.

3. Про залучення законного представника слідчий, прокурор виносить постанову, а слідчий суддя, суд - постановляє ухвалу, копія якої вручається законному представнику.

4. У разі якщо дії чи інтереси законного представника суперечать інтересам особи, яку він представляє, за рішенням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду такий законний представник замінюється іншим з числа осіб, зазначених у частині другій цієї

Стаття 44. Законний представник підозрюваного, обвинуваченого

1. Якщо підозрюваним, обвинуваченим є неповнолітній або особа, визнана у встановленому законом порядку недієздатною чи обмежено дієздатною, до участі в процесуальній дії разом з ним залучається його законний представник.

2. Як законні представники можуть бути залучені батьки (усиновлювачі), а в разі їх відсутності - опікуни чи піклувальники особи, інші повнолітні близькі родичі чи члени сім'ї, а також представники органів опіки і піклування, установ і організацій, під опікою чи піклуванням яких перебуває неповнолітній, недієздатний чи обмежено дієздатний.

3. Про залучення законного представника слідчий, прокурор виносить постанову, а слідчий суддя, суд - постановляє ухвалу, копія якої вручається законному представнику.

4. У разі якщо дії чи інтереси законного представника суперечать інтересам особи, яку він представляє, за рішенням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду такий законний представник замінюється іншим з числа осіб, зазначених у частині другій цієї

статті. 5. Законний представник користується процесуальними правами особи, інтереси якої він представляє, крім процесуальних прав, реалізація яких здійснюється безпосередньо підозрюваним, обвинуваченим і не може бути доручена представнику.	статті. 5. Законний представник користується процесуальними правами особи, інтереси якої він представляє, крім прав, передбачених пунктами 1, 3, 4, 5 частини третьої статті 42 цього Кодексу. Крім того, законний представник має право: 1) бути проінформованим про кожну процесуальну дію за участю особи, яку він представляє, та брати участь у таких процесуальних діях; 2) безперешкодного спілкування з особою, яку він представляє; 3) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення підозрюють або обвинувачують особу, законним представником якої він є; 4) користуватися іншими правами, наданими йому цим Кодексом.
Стаття 95. Показання 1. Показання - це відомості, які надаються в усній або письмовій формі під час допиту підозрюваним, обвинуваченим, свідком, потерпілим, експертом щодо відомих їм обставин у кримінальному провадженні, що мають значення для цього кримінального провадження. 2. Підозрюваний, обвинувачений, потерпілий мають право давати показання під час досудового розслідування та судового розгляду. 3. Свідок, експерт зобов'язані давати показання слідчому, прокурору, слідчому судді та суду в установленому цим Кодексом порядку. 4. Суд може обґрунтовувати свої висновки лише на показаннях, які він безпосередньо сприймав під час судового засідання або отриманих у порядку, передбаченому статтею 225 цього Кодексу. Суд не вправі обґрунтовувати судові рішення показаннями, наданими слідчому, прокурору, або посилатися на них. 5. Особа дає показання лише щодо фактів, які вона сприймала особисто, за винятком випадків, передбачених цим Кодексом. 6. Висновок або думка особи, яка дає показання, можуть визнаватися судом доказом, лише якщо такий висновок або думка корисні для ясного розуміння показань (їх частини) і ґрунтуються на спеціальних знаннях в розумінні статті 101 цього Кодексу. 7. Якщо особа, яка дає показання, висловила думку або висновок, що ґрунтується на спеціальних знаннях у розумінні статті 101 цього Кодексу, а суд не визнав їх недопустимими доказами в порядку, передбаченому частиною другою статті 89 цього Кодексу, інша сторона має право допитати особу згідно з правилами допиту експерта. 8. Сторони кримінального провадження, потерпілий, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, мають право отримувати від учасників кримінального провадження та інших осіб за їх згодою пояснення, які не є джерелом доказів.	Стаття 95. Показання 1. Показання - це відомості, які надаються в усній або письмовій формі під час допиту підозрюваним, обвинуваченим, свідком, потерпілим, експертом щодо відомих їм обставин у кримінальному провадженні, що мають значення для цього кримінального провадження. 2. Підозрюваний, обвинувачений, потерпілий мають право давати показання під час досудового розслідування та судового розгляду. 3. Свідок, експерт зобов'язані давати показання слідчому, прокурору, слідчому судді та суду в установленому цим Кодексом порядку. 4. Суд може обґрунтовувати свої висновки лише на показаннях, які він безпосередньо сприймав під час судового засідання або отриманих у порядку, передбаченому статтею 225 цього Кодексу. Суд не вправі обґрунтовувати судові рішення показаннями, наданими слідчому, прокурору, або посилатися на них, за винятком, передбаченим частиною першою статті 496-4 цього Кодексу. 5. Особа дає показання лише щодо фактів, які вона сприймала особисто, за винятком випадків, передбачених цим Кодексом. 6. Висновок або думка особи, яка дає показання, можуть визнаватися судом доказом, лише якщо такий висновок або думка корисні для ясного розуміння показань (їх частини) і ґрунтуються на спеціальних знаннях в розумінні статті 101 цього Кодексу. 7. Якщо особа, яка дає показання, висловила думку або висновок, що ґрунтується на спеціальних знаннях у розумінні статті 101 цього Кодексу, а суд не визнав їх недопустимими доказами в порядку, передбаченому частиною другою статті 89 цього Кодексу, інша сторона має право допитати особу згідно з правилами допиту експерта. 8. Сторони кримінального провадження, потерпілий, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, мають право отримувати від учасників кримінального провадження та інших осіб за їх згодою пояснення, які не є джерелом доказів.
Стаття 128. Цивільний позов у кримінальному провадженні 1. Особа, якій кримінальним правопорушенням або іншим суспільно небезпечним діянням завдано майнової та/або моральної шкоди, має право під час кримінального	Стаття 128. Цивільний позов у кримінальному провадженні 1. Особа, якій кримінальним правопорушенням або іншим суспільно небезпечним діянням завдано майнової та/або моральної шкоди, має право під час кримінального

провадження до початку судового розгляду пред'явити цивільний позов до підозрюваного, обвинуваченого або до фізичної чи юридичної особи, яка за законом несе цивільну відповідальність за шкоду, завдану діями підозрюваного, обвинуваченого або неосудної особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння.

2. На захист інтересів неповнолітніх осіб та осіб, визнаних у встановленому законом порядку недієздатними чи обмежено дієздатними, цивільний позов може бути пред'явлений їхніми законними представниками.

3. Цивільний позов в інтересах держави пред'являється прокурором. Цивільний позов може бути поданий прокурором у випадках, встановлених законом, також в інтересах громадян, які через недосягнення повноліття, недієздатність або обмежену дієздатність неспроможні самостійно захистити свої права.

Прокурор, який пред'являє цивільний позов у кримінальному провадженні, повинен обґрунтувати наявність підстав для здійснення представництва інтересів громадянина або держави в суді, передбачених частиною четвертою статті 25 Закону України "Про прокуратуру". Для представництва інтересів громадянина в суді прокурор також повинен надати документи, що підтверджують недосягнення повноліття, недієздатність або обмежену дієздатність відповідного громадянина, а також письмову згоду законного представника або органу, якому законом надано право захищати права, свободи та інтереси відповідної особи, на здійснення ним представництва.

4. Форма та зміст позовної заяви повинні відповідати вимогам, встановленим до позовів, які пред'являються у порядку цивільного судочинства.

5. Цивільний позов у кримінальному провадженні розглядається судом за правилами, встановленими цим Кодексом. Якщо процесуальні відносини, що виникли у зв'язку з цивільним позовом, цим Кодексом не врегульовані, до них застосовуються норми Цивільного процесуального кодексу України за умови, що вони не суперечать засадам кримінального судочинства.

6. Відмова у позові в порядку цивільного, господарського або адміністративного судочинства позбавляє цивільного позивача права пред'являти той же позов у кримінальному провадженні.

7. Особа, яка не пред'явила цивільного позову в кримінальному провадженні, а також особа, цивільний позов якої залишено без розгляду, має право пред'явити його в порядку цивільного судочинства.

Стаття 226. Особливості допиту малолітньої або неповнолітньої особи

1. Допит малолітньої або неповнолітньої особи проводиться у присутності законного представника, педагога або психолога, а за необхідності - лікаря.

2. Допит малолітньої або неповнолітньої особи не може продовжуватися без перерви понад одну годину, а загалом - понад дві години на день.

3. Особам, які не досягли шістнадцятирічного віку, роз'яснюється обов'язок про необхідність давання правдивих показань, не попереджуючи про кримінальну відповідальність за відмову від давання показань і за завідомо неправдиві показання.

4. До початку допиту особам, зазначеним у частині першій цієї статті, роз'яснюється їхній обов'язок бути присутніми при допиті, а також право

провадження до початку судового розгляду пред'явити цивільний позов до підозрюваного, обвинуваченого або до фізичної чи юридичної особи, яка за законом несе цивільну відповідальність за шкоду, завдану діями підозрюваного, обвинуваченого або неосудної особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння.

2. На захист інтересів неповнолітніх осіб та осіб, визнаних у встановленому законом порядку недієздатними чи обмежено дієздатними, цивільний позов може бути пред'явлений їхніми законними представниками і представниками.

3. Цивільний позов в інтересах держави пред'являється прокурором. Цивільний позов може бути поданий прокурором у випадках, встановлених законом, також в інтересах громадян, які через недосягнення повноліття, недієздатність або обмежену дієздатність неспроможні самостійно захистити свої права.

Прокурор, який пред'являє цивільний позов у кримінальному провадженні, повинен обґрунтувати наявність підстав для здійснення представництва інтересів громадянина або держави в суді, передбачених частиною четвертою статті 25 Закону України «Про прокуратуру». Для представництва інтересів громадянина в суді прокурор також повинен надати документи, що підтверджують недосягнення повноліття, недієздатність або обмежену дієздатність відповідного громадянина, а також письмову згоду законного представника або органу, якому законом надано право захищати права, свободи та інтереси відповідної особи, на здійснення ним представництва.

4. Форма та зміст позовної заяви повинні відповідати вимогам, встановленим до позовів, які пред'являються у порядку цивільного судочинства.

5. Цивільний позов у кримінальному провадженні розглядається судом за правилами, встановленими цим Кодексом. Якщо процесуальні відносини, що виникли у зв'язку з цивільним позовом, цим Кодексом не врегульовані, до них застосовуються норми Цивільного процесуального кодексу України за умови, що вони не суперечать засадам кримінального судочинства.

6. Відмова у позові в порядку цивільного, господарського або адміністративного судочинства позбавляє цивільного позивача права пред'являти той же позов у кримінальному провадженні.

7. Особа, яка не пред'явила цивільного позову в кримінальному провадженні, а також особа, цивільний позов якої залишено без розгляду, має право пред'явити його в порядку цивільного судочинства.

виключено і перенесено в главу 38

заперечувати проти запитань та ставити запитання. Стаття 227. Участь законного представника, педагога, психолога або лікаря у слідчих (розшукових) діях за участю малолітньої або неповнолітньої особи 1. При проведенні слідчих (розшукових) дій за участю малолітньої або неповнолітньої особи забезпечується участь законного представника, педагога або психолога, а за необхідності - лікаря. 2. До початку слідчої (розшукової) дії законному представнику, педагогу, психологу або лікарю роз'яснюється їхнє право за дозволом ставити уточнюючі запитання малолітній або неповнолітній особі. 3. У виняткових випадках, коли участь законного представника може завдати шкоди інтересам малолітнього або неповнолітнього свідка, потерпілого, слідчий, прокурор за клопотанням малолітнього або неповнолітнього чи з власної ініціативи має право обмежити участь законного представника у виконанні окремих слідчих (розшукових) дій або усунути його від участі у кримінальному провадженні та залучити замість нього іншого законного представника.	виключено і перенесено в главу 38
Стаття 280. Підстави та порядок зупинення досудового розслідування після повідомлення особі про підозру 1. Досудове розслідування може бути зупинене після повідомлення особі про підозру у разі, якщо: 1) підозрюваний захворів на тяжку хворобу, яка перешкоджає його участі у кримінальному провадженні, за умови підтвердження цього відповідним медичним висновком; 2) оголошено в розшук підозрюваного; 2-1) слідчий суддя відмовив у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування; 3) наявна необхідність виконання процесуальних дій у межах міжнародного співробітництва. 2. До зупинення досудового розслідування слідчий зобов'язаний виконати всі слідчі (розшукові) та інші процесуальні дії, проведення яких необхідне та можливе, а також всі дії для здійснення розшуку підозрюваного, якщо зупинити досудове розслідування необхідно у зв'язку з обставинами, передбаченими пунктом 2 частини першої цієї статті. 3. Якщо у кримінальному провадженні є два або декілька підозрюваних, а підстави для зупинення стосуються не всіх, прокурор має право виділити досудове розслідування і зупинити його стосовно окремих підозрюваних. 4. Досудове розслідування зупиняється вмотивованою постановою прокурора або слідчого за погодженням з прокурором, відомості про що вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Копія постанови надсилається стороні захисту, потерпілому, представнику юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, які мають право її оскаржити слідчому судді. 5. Після зупинення досудового розслідування проведення слідчих (розшукових) дій	Стаття 280. Підстави та порядок зупинення досудового розслідування після повідомлення особі про підозру 1. Досудове розслідування може бути зупинене після повідомлення особі про підозру у разі, якщо: 1) підозрюваний захворів на тяжку хворобу, яка перешкоджає його участі у кримінальному провадженні, за умови підтвердження цього відповідним медичним висновком; 2) оголошено в розшук підозрюваного; 2-1) слідчий суддя відмовив у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування; 2-2) між неповнолітнім підозрюваним та прокурором укладено договір про виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя; 3) наявна необхідність виконання процесуальних дій у межах міжнародного співробітництва. 2. До зупинення досудового розслідування слідчий зобов'язаний виконати всі слідчі (розшукові) та інші процесуальні дії, проведення яких необхідне та можливе, а також всі дії для здійснення розшуку підозрюваного, якщо зупинити досудове розслідування необхідно у зв'язку з обставинами, передбаченими пунктом 2 частини першої цієї статті. 3. Якщо у кримінальному провадженні є два або декілька підозрюваних, а підстави для зупинення стосуються не всіх, прокурор має право виділити досудове розслідування і зупинити його стосовно окремих підозрюваних. 4. Досудове розслідування зупиняється вмотивованою постановою прокурора або слідчого за погодженням з прокурором, відомості про що вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Копія постанови надсилається стороні захисту, потерпілому, представнику юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, які мають право її оскаржити слідчому судді. 5. Після зупинення досудового розслідування проведення слідчих (розшукових) дій

не допускається, крім тих, які спрямовані на встановлення місцезнаходження підозрюваного.	не допускається, крім тих, які спрямовані на встановлення місцезнаходження підозрюваного.
Стаття 282. Відновлення досудового розслідування 1. Зупинене досудове розслідування відновлюється постановою слідчого, прокурора, якщо підстави для його зупинення перестали існувати (підозрюваний видужав, його місцезнаходження встановлено, завершено проведення процесуальних дій у межах міжнародного співробітництва), а також у разі потреби проведення слідчих (розшукових) чи інших процесуальних дій. Копія постанови про відновлення досудового розслідування надсилається стороні захисту, потерпілому, представнику юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження. 2. Зупинене досудове розслідування також відновлюється у разі скасування слідчим суддею постанови про зупинення досудового розслідування. 3. Відомості про відновлення досудового розслідування вносяться слідчим, прокурором до Єдиного реєстру досудових розслідувань.	Стаття 282. Відновлення досудового розслідування 1. Зупинене досудове розслідування відновлюється постановою слідчого, прокурора, якщо підстави для його зупинення перестали існувати (підозрюваний видужав, його місцезнаходження встановлено, неповнолітнім підозрюваним не виконано у визначений строк або повністю виконано умови договору про виведення із системи кримінального правосуддя, судом відмовлено у задоволенні клопотання прокурора про звільнення неповнолітнього від кримінальної відповідальності, завершено проведення процесуальних дій у межах міжнародного співробітництва), а також у разі потреби проведення слідчих (розшукових) чи інших процесуальних дій. Копія постанови про відновлення досудового розслідування надсилається стороні захисту, потерпілому, представнику юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження. 2. Зупинене досудове розслідування також відновлюється у разі скасування слідчим суддею постанови про зупинення досудового розслідування. 3. Відомості про відновлення досудового розслідування вносяться слідчим, прокурором до Єдиного реєстру досудових розслідувань.
Стаття 284. Закриття кримінального провадження та провадження щодо юридичної особи 1. Кримінальне провадження закривається в разі, якщо: 1) встановлена відсутність події кримінального правопорушення; 2) встановлена відсутність в діянні складу кримінального правопорушення; 3) не встановлені достатні докази для доведення винуватості особи в суді і вичерпані можливості їх отримати; 4) набрав чинності закон, яким скасована кримінальна відповідальність за діяння, вчинене особою; 5) помер підозрюваний, обвинувачений, крім випадків, якщо провадження є необхідним для реабілітації померлого; 6) існує вирок по тому самому обвинуваченню, що набрав законної сили, або постановлена ухвала суду про закриття кримінального провадження по тому самому обвинуваченню; 7) потерпілий, а у випадках, передбачених цим Кодексом, його представник відмовився від обвинувачення у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення; 8) стосовно кримінального правопорушення, щодо якого не отримано згоди держави, яка видала особу; 9) стосовно податкових зобов'язань особи, яка вчинила дії, передбачені статтею 212 Кримінального кодексу України, досягнутий податковий компроміс відповідно до підрозділу 9-2 розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України; 9¹) існує не скасована постанова слідчого, прокурора про закриття кримінального провадження з підстав, передбачених пунктами 1, 2, 4, 9 цієї частини, у кримінальному провадженні щодо того самого діяння, що розслідувалося з дотриманням вимог щодо	Стаття 284. Закриття кримінального провадження та провадження щодо юридичної особи 1. Кримінальне провадження закривається в разі, якщо: 1) встановлена відсутність події кримінального правопорушення; 2) встановлена відсутність в діянні складу кримінального правопорушення; 3) не встановлені достатні докази для доведення винуватості особи в суді і вичерпані можливості їх отримати; 4) набрав чинності закон, яким скасована кримінальна відповідальність за діяння, вчинене особою; 5) помер підозрюваний, обвинувачений, крім випадків, якщо провадження є необхідним для реабілітації померлого; 6) існує вирок по тому самому обвинуваченню, що набрав законної сили, або постановлена ухвала суду про закриття кримінального провадження по тому самому обвинуваченню; 7) потерпілий, а у випадках, передбачених цим Кодексом, його представник відмовився від обвинувачення у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення; 8) стосовно кримінального правопорушення, щодо якого не отримано згоди держави, яка видала особу; 9) стосовно податкових зобов'язань особи, яка вчинила дії, передбачені статтею 212 Кримінального кодексу України, досягнутий податковий компроміс відповідно до підрозділу 9-2 розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України; 9¹) існує не скасована постанова слідчого, прокурора про закриття кримінального провадження з підстав, передбачених пунктами 1, 2, 4, 9 цієї частини, у кримінальному провадженні щодо того самого діяння, що розслідувалося з дотриманням вимог щодо

підслідності.

Учасники кримінального провадження мають право заявляти клопотання слідчому, прокурору про закриття кримінального провадження за наявності передбачених цим пунктом підстав;

10) після повідомлення особі про підозру закінчився строк досудового розслідування, визначений статтею 219 цього Кодексу, крім випадку повідомлення особі про підозру у вчиненні тяжкого чи особливо тяжкого злочину проти життя та здоров'я особи.

Слідчий, прокурор зобов'язані закрити кримінальне провадження також у разі, коли строк досудового розслідування, визначений статтею 219 цього Кодексу, закінчився та жодній особі не було повідомлено про підозру.

2. Кримінальне провадження закривається судом:

- 1) у зв'язку зі звільненням особи від кримінальної відповідальності;
- 2) якщо прокурор відмовився від підтримання державного обвинувачення, за винятком випадків, передбачених цим Кодексом;
- 3) досягнуто податковий компроміс у справах про кримінальні правопорушення, передбачені статтею 212 Кримінального кодексу України, відповідно до підрозділу 9-2 розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України.

3. Провадження щодо юридичної особи підлягає закриттю у разі встановлення відсутності підстав для застосування до неї заходів кримінально-правового характеру, закриття кримінального провадження чи ухвалення виправдувального вироку щодо уповноваженої особи юридичної особи.

Про закриття провадження щодо юридичної особи прокурор приймає постанову, а суд зазначає про це у виправдувальному вироку або постановляє ухвалу. Рішення про закриття провадження щодо юридичної особи може бути оскаржено в порядку, встановленому цим Кодексом.

4. Про закриття кримінального провадження слідчий, прокурор приймає постанову, яку може бути оскаржено у порядку, встановленому цим Кодексом.

Слідчий приймає постанову про закриття кримінального провадження з підстав, передбачених пунктами 1, 2, 4, 9, 9¹ частини першої цієї статті, якщо в цьому кримінальному провадженні жодній особі не повідомлялося про підозру.

Прокурор приймає постанову про закриття кримінального провадження щодо підозрюваного з підстав, передбачених частиною першою цієї статті.

5. Рішення прокурора про закриття кримінального провадження щодо підозрюваного не є перешкодою для продовження досудового розслідування щодо відповідного кримінального правопорушення.

6. Копія постанови слідчого про закриття кримінального провадження надсилається заявнику, потерпілому, прокурору. Прокурор протягом двадцяти днів з моменту отримання копії постанови має право її скасувати у зв'язку з незаконністю чи необґрунтованістю. Постанова слідчого про закриття кримінального провадження

підслідності.

Учасники кримінального провадження мають право заявляти клопотання слідчому, прокурору про закриття кримінального провадження за наявності передбачених цим пунктом підстав;

10) після повідомлення особі про підозру закінчився строк досудового розслідування, визначений статтею 219 цього Кодексу, крім випадку повідомлення особі про підозру у вчиненні тяжкого чи особливо тяжкого злочину проти життя та здоров'я особи.

Слідчий, прокурор зобов'язані закрити кримінальне провадження також у разі, коли строк досудового розслідування, визначений статтею 219 цього Кодексу, закінчився та жодній особі не було повідомлено про підозру.

11) у зв'язку з недосягненням неповнолітньою особою віку кримінальної відповідальності.

2. Кримінальне провадження закривається судом:

- 1) у зв'язку зі звільненням особи від кримінальної відповідальності;
- 2) якщо прокурор відмовився від підтримання державного обвинувачення, за винятком випадків, передбачених цим Кодексом;
- 3) досягнуто податковий компроміс у справах про кримінальні правопорушення, передбачені статтею 212 Кримінального кодексу України, відповідно до підрозділу 9-2 розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України.

3. Провадження щодо юридичної особи підлягає закриттю у разі встановлення відсутності підстав для застосування до неї заходів кримінально-правового характеру, закриття кримінального провадження чи ухвалення виправдувального вироку щодо уповноваженої особи юридичної особи.

Про закриття провадження щодо юридичної особи прокурор приймає постанову, а суд зазначає про це у виправдувальному вироку або постановляє ухвалу. Рішення про закриття провадження щодо юридичної особи може бути оскаржено в порядку, встановленому цим Кодексом.

4. Про закриття кримінального провадження слідчий, прокурор приймає постанову, яку може бути оскаржено у порядку, встановленому цим Кодексом.

Слідчий приймає постанову про закриття кримінального провадження з підстав, передбачених пунктами 1, 2, 4, 9, 9¹, 11 частини першої цієї статті, якщо в цьому кримінальному провадженні жодній особі не повідомлялося про підозру.

Прокурор приймає постанову про закриття кримінального провадження щодо підозрюваного з підстав, передбачених частиною першою цієї статті.

5. Рішення прокурора про закриття кримінального провадження щодо підозрюваного не є перешкодою для продовження досудового розслідування щодо відповідного кримінального правопорушення.

6. Копія постанови слідчого про закриття кримінального провадження надсилається заявнику, потерпілому, прокурору. Прокурор протягом двадцяти днів з моменту отримання копії постанови має право її скасувати у зв'язку з незаконністю чи необґрунтованістю. Постанова слідчого про закриття кримінального провадження

також може бути скасована прокурором за скаргою заявника, потерпілого, якщо така скарга подана протягом десяти днів з моменту отримання заявником, потерпілим копії постанови.

Копія постанови прокурора про закриття кримінального провадження та/або провадження щодо юридичної особи надсилається заявнику, потерпілому, його представнику, підозрюваному, захиснику, представнику юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження.

7. Якщо обставини, передбачені пунктами 1, 2 частини першої цієї статті, виявляються під час судового розгляду, суд зобов'язаний ухвалити виправдувальний вирок.

Якщо обставини, передбачені пунктами 5, 6, 7, 8, 9, 9¹ частини першої цієї статті, виявляються під час судового провадження, а також у випадку, передбаченому пунктами 2, 3 частини другої цієї статті, суд постановляє ухвалу про закриття кримінального провадження.

8. Закриття кримінального провадження або ухвалення вироку з підстави, передбаченої пунктом 1 частини другої цієї статті, не допускається, якщо підозрюваний, обвинувачений проти цього заперечує. В цьому разі кримінальне провадження продовжується в загальному порядку, передбаченому цим Кодексом.

9. Якщо закінчилися строки досудового розслідування з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань до дня повідомлення особі про підозру, встановлені частиною першою статті 219 цього Кодексу, слідчий суддя може винести ухвалу про закриття кримінального провадження за клопотанням іншої особи, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування, або її представника.

10. Ухвала суду про закриття кримінального провадження може бути оскаржена в апеляційному порядку.

Стаття 314. Підготовче судове засідання

1. Після отримання обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру або клопотання про звільнення від кримінальної відповідальності суд не пізніше п'яти днів з дня його надходження призначає підготовче судове засідання, в яке викликає учасників судового провадження.

2. Підготовче судове засідання відбувається за участю прокурора, обвинуваченого, захисника, потерпілого, його представника та законного представника, цивільного позивача, його представника та законного представника, цивільного відповідача та його представника, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, згідно з правилами, передбаченими цим Кодексом для судового розгляду. Після виконання вимог, передбачених статтями 342-345 цього Кодексу, головуючий з'ясовує в учасників судового провадження їх думку щодо можливості призначення судового розгляду.

3. У підготовчому судовому засіданні суд має право прийняти такі рішення:

1) затвердити угоду або відмовити в затвердженні угоди та повернути кримінальне провадження прокурору для продовження досудового розслідування в порядку,

також може бути скасована прокурором за скаргою заявника, потерпілого, якщо така скарга подана протягом десяти днів з моменту отримання заявником, потерпілим копії постанови.

Копія постанови прокурора про закриття кримінального провадження та/або провадження щодо юридичної особи надсилається заявнику, потерпілому, його представнику, підозрюваному, захиснику, представнику юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження.

7. Якщо обставини, передбачені пунктами 1, 2 частини першої цієї статті, виявляються під час судового розгляду, суд зобов'язаний ухвалити виправдувальний вирок.

Якщо обставини, передбачені пунктами 5, 6, 7, 8, 9, 9¹, 11 частини першої цієї статті, виявляються під час судового провадження, а також у випадку, передбаченому пунктами 2, 3 частини другої цієї статті, суд постановляє ухвалу про закриття кримінального провадження.

8. Закриття кримінального провадження або ухвалення вироку з підстави, передбаченої пунктом 1 частини другої цієї статті, не допускається, якщо підозрюваний, обвинувачений проти цього заперечує. В цьому разі кримінальне провадження продовжується в загальному порядку, передбаченому цим Кодексом.

9. Якщо закінчилися строки досудового розслідування з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань до дня повідомлення особі про підозру, встановлені частиною першою статті 219 цього Кодексу, слідчий суддя може винести ухвалу про закриття кримінального провадження за клопотанням іншої особи, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування, або її представника.

10. Ухвала суду про закриття кримінального провадження може бути оскаржена в апеляційному порядку.

Стаття 314. Підготовче судове засідання

1. Після отримання обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру або клопотання про звільнення від кримінальної відповідальності суд не пізніше п'яти днів з дня його надходження призначає підготовче судове засідання, в яке викликає учасників судового провадження.

2. Підготовче судове засідання відбувається за участю прокурора, обвинуваченого, захисника, потерпілого, його представника та законного представника, цивільного позивача, його представника та законного представника, цивільного відповідача та його представника, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, згідно з правилами, передбаченими цим Кодексом для судового розгляду. Після виконання вимог, передбачених статтями 342-345 цього Кодексу, головуючий з'ясовує в учасників судового провадження їх думку щодо можливості призначення судового розгляду.

3. У підготовчому судовому засіданні суд має право прийняти такі рішення:

1) затвердити угоду або відмовити в затвердженні угоди та повернути кримінальне провадження прокурору для продовження досудового розслідування в порядку,

передбаченому статтями 468-475 цього Кодексу; 2) закрити провадження у випадку встановлення підстав, передбачених пунктами 4-8, 10 частини першої або частиною другою статті 284 цього Кодексу; 3) повернути обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру прокурору, якщо вони не відповідають вимогам цього Кодексу; 4) направити обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру до відповідного суду для визначення підсудності у випадку встановлення невідсудності кримінального провадження; 5) призначити судовий розгляд на підставі обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру; 6) доручити представнику персоналу органу пробачії скласти досудову доповідь. 4. Ухвала про повернення обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру може бути оскаржена в апеляційному порядку. 5. У підготовчому судовому засіданні суд у випадках, передбачених цим Кодексом, за власною ініціативою або за клопотанням обвинуваченого, його захисника чи законного представника, чи за клопотанням прокурора і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини вирішує питання щодо складання досудової доповіді, про що постановляє ухвалу із зазначенням строку підготовки такої доповіді.	передбаченому статтями 468-475 цього Кодексу; 2) закрити провадження у випадку встановлення підстав, передбачених пунктами 4-8, 10 частини першої або частиною другою статті 284 цього Кодексу; 3) повернути обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру прокурору, якщо вони не відповідають вимогам цього Кодексу; 4) направити обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру до відповідного суду для визначення підсудності у випадку встановлення невідсудності кримінального провадження; 5) призначити судовий розгляд на підставі обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру; 6) доручити представнику персоналу органу пробачії скласти досудову доповідь. 4. Ухвала про повернення обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру може бути оскаржена в апеляційному порядку. 5. У підготовчому судовому засіданні суд у випадках, передбачених цим Кодексом, за власною ініціативою або за клопотанням обвинуваченого, його захисника чи законного представника, чи за клопотанням прокурора і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини вирішує питання щодо складання досудової доповіді, про що постановляє ухвалу із зазначенням строку підготовки такої доповіді, який не може бути меншим ніж 20 робочих днів. 6. Ухвала суду про підготовку досудової доповіді негайно в день її постановлення передається електронними засобами зв'язку уповноваженому органу пробачії. Суд може надати додатковий строк на підготовку досудової доповіді за вмотивованим клопотанням уповноваженого органу пробачії.
Стаття 314-1. Складання досудової доповіді 1. З метою забезпечення суду інформацією, що характеризує обвинуваченого, а також прийняття судового рішення про міру покарання представник уповноваженого органу з питань пробачії складає досудову доповідь за ухвалою суду. 2. Досудова доповідь складається щодо особи, обвинуваченої у вчиненні злочину невеликої або середньої тяжкості, або тяжкого злочину, нижня межа санкції якого не перевищує п'яти років позбавлення волі. Досудова доповідь щодо неповнолітнього обвинуваченого віком від 14 до 18 років складається незалежно від тяжкості вчиненого злочину, крім випадків, передбачених цим Кодексом. 3. Форма, зміст та порядок складання досудової доповіді про обвинуваченого визначаються законодавством. 4. Досудова доповідь не складається: 1) щодо особи, стосовно якої прокурором складено клопотання про звільнення від кримінальної відповідальності; 2) щодо особи, яка вже відбуває покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі; 3) щодо неповнолітнього, стосовно якого прокурором у порядку, передбаченому статтею 497 цього Кодексу, складено клопотання про застосування до нього	Стаття 314-1. Складання досудової доповіді 1. З метою забезпечення суду інформацією, що характеризує обвинуваченого, а також прийняття судового рішення про міру покарання представник уповноваженого органу з питань пробачії складає досудову доповідь за ухвалою суду. 2. Досудова доповідь складається щодо особи, обвинуваченої у вчиненні злочину невеликої або середньої тяжкості, або тяжкого злочину, нижня межа санкції якого не перевищує п'яти років позбавлення волі. Досудова доповідь щодо неповнолітнього обвинуваченого віком від 14 до 18 років складається незалежно від тяжкості вчиненого злочину, крім випадків, передбачених цим Кодексом. 3. Форма, зміст та порядок складання досудової доповіді про обвинуваченого визначаються законодавством. 4. Досудова доповідь не складається: 1) щодо особи, стосовно якої прокурором складено клопотання про звільнення від кримінальної відповідальності; 2) щодо особи, яка вже відбуває покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі; 3) щодо неповнолітнього, стосовно якого прокурором у порядку, передбаченому статтею 497 цього Кодексу, складено клопотання про застосування до нього

примусових заходів виховного характеру; 4) щодо неповнолітнього, який не досяг віку кримінальної відповідальності, за наявності підстави для застосування примусових заходів виховного характеру відповідно до параграфа 2 глави 38 розділу VI цього Кодексу; 5) щодо особи, стосовно якої прокурором складено клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру; 6) щодо особи, до якої застосовано умовно-дострокове звільнення від відбування покарання, проте вона вчинила новий злочин протягом невідбутої частини покарання; 7) у разі якщо під час підготовчого судового засідання ухвалено судові рішення про затвердження угоди, передбаченої цим Кодексом. 5. Досудова доповідь не може використовуватися у кримінальному провадженні як доказ винуватості обвинуваченого у вчиненні злочину. 6. Досудова доповідь долучається до матеріалів кримінального провадження.	примусових заходів виховного характеру; Виключено. 5) щодо особи, стосовно якої прокурором складено клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру; 6) щодо особи, до якої застосовано умовно-дострокове звільнення від відбування покарання, проте вона вчинила новий злочин протягом невідбутої частини покарання; 7) у разі якщо під час підготовчого судового засідання ухвалено судові рішення про затвердження угоди, передбаченої цим Кодексом. 5. Досудова доповідь не може використовуватися у кримінальному провадженні як доказ винуватості обвинуваченого у вчиненні злочину. 6. Досудова доповідь долучається до матеріалів кримінального провадження.
Стаття 354. Особливості допиту малолітнього або неповнолітнього свідка чи потерпілого 1. Допит малолітнього свідка і, за розсудом суду, неповнолітнього свідка проводиться в присутності законного представника, педагога чи психолога, а за необхідності – лікаря. 2. Свідку, який не досяг шістнадцятирічного віку, головуючий роз'яснює обов'язок про необхідність давати правдиві показання, не попереджуючи про кримінальну відповідальність за відмову від давання показань і за завідомо неправдиві показання, і не приводить до присяги. 3. До початку допиту законному представнику, педагогу, психологу або лікарю роз'яснюється їхній обов'язок бути присутніми під час допиту, а також право протестувати проти запитань та ставити запитання. Головуючий має право відвести поставлене питання. 4. У випадках, коли це необхідно для об'єктивного з'ясування обставин та/або захисту прав малолітнього чи неповнолітнього свідка, за ухвалою суду він може бути допитаний поза залом судового засідання в іншому приміщенні з використанням відеоконференції (дистанційне судове провадження). 5. Допит малолітнього або неповнолітнього потерпілого проводиться з дотриманням правил, передбачених цією статтею.	виключено і перенесено в главу 38
Глава 38. Кримінальне провадження щодо неповнолітніх	Глава 38. Особливості кримінального провадження щодо неповнолітніх та за їх участю
§ 1. Загальні правила кримінального провадження щодо неповнолітніх	§ 1. Загальні правила кримінального провадження щодо неповнолітніх та за їх участю
Відсутня	Стаття 483-1. Обов'язковість врахування кращих інтересів дитини при здійсненні кримінального провадження 1. При здійсненні кримінального провадження щодо неповнолітніх та за їх участю застосовуються загальні правила цього Кодексу, якщо вони не суперечать особливостям, передбаченим цією главою. 2. Положення цієї глави застосовуються у кримінальному провадженні щодо кримінальних правопорушень, вчинених особами до досягнення ними

	вісімнадцятирічного віку незалежно від досягнення ними у подальшому повноліття, а також щодо процесуальних дій з потерпілими і свідками до досягнення ними вісімнадцятирічного віку. 3. Особливості кримінального провадження щодо неповнолітніх, які вчинили кримінальне правопорушення, та за участю неповнолітніх потерпілих і свідків полягають в обов'язковості урахування вікових особливостей їх розвитку та їх найкращих інтересів, захисті їх прав, забезпеченні ресоціалізації, профілактики рецидиву злочинів, ефективного усунення заподіяної потерпілому шкоди за активною участю неповнолітнього правопорушника, належне поводження з неповнолітніми потерпілими і свідками. 4. Прийняття рішень щодо неповнолітніх, які вчинили кримінальне правопорушення, має ґрунтуватися на відновному підході, що забезпечується пріоритетністю некарального реагування на правопорушення, застосуванням відновних програм у виді процедур відновного примирення з укладанням угоди з потерпілим та інших альтернативних заходів. 5. Під час кримінального провадження слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд та всі інші особи, що беруть у ньому участь, зобов'язані здійснювати процесуальні дії в порядку, що найменше порушує звичайний уклад життя неповнолітнього та відповідає його віковим та психологічним особливостям, роз'яснювати суть процесуальних дій, рішень та їх значення, вислуховувати його аргументи при прийнятті процесуальних рішень та вживати всіх інших заходів, спрямованих на уникнення негативного впливу на неповнолітнього. 6. За наявності передбачених законом підстав слідчий, прокурор, суд зобов'язані при роз'ясненні прав сторонам кримінального провадження щодо неповнолітнього роз'яснити їх право взяти участь у вирішенні кримінального провадження шляхом проведення процедур відновного примирення та інших альтернативних заходів. 7. При вирішенні питання про можливість призначення неповнолітньому покарання у виді громадських або виправних робіт суд зобов'язаний з'ясувати його стан здоров'я.
Стаття 484. Порядок кримінального провадження щодо неповнолітніх 1. Порядок кримінального провадження щодо неповнолітніх визначається загальними правилами цього Кодексу з урахуванням особливостей, передбачених цією главою. 2. Кримінальне провадження щодо неповнолітньої особи, в тому числі, якщо кримінальне провадження здійснюється щодо декількох осіб, хоча б одна з яких є неповнолітньою, здійснюється слідчим, який спеціально уповноважений керівником органу досудового розслідування на здійснення досудових розслідувань щодо неповнолітніх. Під час кримінального провадження щодо неповнолітнього, в тому числі під час провадження щодо застосування примусових заходів виховного характеру, слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд та всі інші особи, що беруть у ньому участь, зобов'язані здійснювати процесуальні дії в порядку, що найменше порушує звичайний уклад життя неповнолітнього та відповідає його віковим та психологічним	Стаття 484. Спеціалізація осіб, які здійснюють кримінальне провадження щодо неповнолітніх та за їх участю 1. Слідчі дії у кримінальному провадженні щодо неповнолітньої особи, в тому числі якщо кримінальне провадження здійснюється щодо декількох осіб, хоча б одна з яких є неповнолітньою, а також у кримінальному провадженні про кримінальне правопорушення щодо неповнолітнього потерпілого та слідчі дії з неповнолітнім свідком у будь-якому кримінальному провадженні здійснюються слідчим, який пройшов відповідну підготовку і спеціально уповноважений керівником органу досудового розслідування на здійснення досудових розслідувань щодо неповнолітніх. 2. Повноваження прокурора у кримінальному провадженні щодо неповнолітньої особи, в тому числі якщо кримінальне провадження здійснюється щодо декількох осіб, хоча б одна з яких є неповнолітньою, а також у

особливостям, роз'яснювати суть процесуальних дій, рішень та їх значення, вислуховувати його аргументи при прийнятті процесуальних рішень та вживати всіх інших заходів, спрямованих на уникнення негативного впливу на неповнолітнього. 3. Положення цього параграфу застосовуються у кримінальному провадженні щодо кримінальних правопорушень, вчинених особами, які не досягли вісімнадцятирічного віку.	кримінальному провадженні про кримінальне правопорушення щодо неповнолітнього потерпілого і в процесуальних діях щодо неповнолітнього свідка здійснюються відповідно до вимог цього Кодексу прокурором, який пройшов відповідну підготовку і спеціально уповноважений керівником органу прокуратури на участь у кримінальних провадженнях зазначених категорій.
Відсутня	Стаття 487-1. Права неповнолітнього, щодо якого здійснюється кримінальне провадження 1. Неповнолітній, щодо якого здійснюється кримінальне провадження, користується усіма правами, наданими підозрюваному (обвинуваченому). 2. Неповнолітній, щодо якого здійснюється кримінальне провадження, має право на обов'язкову участь захисника і законного представника у всіх процесуальних діях з ним, за винятком затримання під час вчинення злочину чи безпосередньо після його вчинення.
Стаття 489. Порядок виклику неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого 1. Неповнолітній підозрюваний чи обвинувачений повідомляється або викликається слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом через його батьків або інших законних представників. Інший порядок допускається лише в разі, якщо це зумовлюється обставинами, встановленими під час кримінального провадження.	Стаття 489. Порядок виклику неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого 1. Неповнолітній підозрюваний чи обвинувачений повідомляється або викликається слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом в загальному порядку. При цьому про виклик неповнолітнього також повідомляються його батьки або інші законні представники.
Стаття 491. Участь законного представника, педагога, психолога або лікаря в допиті неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого 1. Якщо неповнолітній не досяг шістнадцятирічного віку або якщо неповнолітнього визнано розумово відсталим, на його допиті за рішенням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду або за клопотанням захисника забезпечується участь законного представника, педагога чи психолога, а у разі необхідності - лікаря. 2. До початку допиту законному представнику, педагогу, психологу або лікарю роз'яснюється їхнє право ставити запитання неповнолітньому підозрюваному чи обвинуваченому. Слідчий, прокурор вправі відвести поставлене запитання, але відведене запитання повинно бути занесено до протоколу.	Стаття 491. Слідчі дії з малолітнім або неповнолітнім у кримінальному провадженні про вчинене ним суспільно небезпечне діяння, передбачене Особливою частиною Кримінального кодексу України, або кримінальне правопорушення 1. Слідчі дії з малолітнім або неповнолітнім у кримінальному провадженні про вчинене ним суспільно небезпечне діяння, передбачене Особливою частиною Кримінального кодексу України, або кримінальне правопорушення не можуть здійснюватися в період з 22 години вечора до 8 години ранку і продовжуватися без перерви понад одну годину, а загалом - понад чотири години на день. 2. Слідчі дії з малолітнім або неповнолітнім проводяться у присутності законного представника, педагога або психолога з обов'язковим використанням відеозапису. У випадку, якщо малолітній або неповнолітній має хворобу, яка може вплинути на його розуміння слідчої дії або належну участь у слідчій дії, до проведення такої слідчої дії залучається лікар. 3. Законний представник, педагог, психолог та лікар мають право заперечувати проти запитань та дій інших учасників слідчої дії та вносити зауваження до протоколу. Педагог, психолог та лікар мають право на одержання наявної інформації щодо особи неповнолітнього та повинні за необхідності пояснювати неповнолітньому значення подій і надавати поради слідчому або судді щодо належного поведіння з неповнолітнім. 4. До початку слідчої дії законному представнику, педагогу, психологу та лікарю, роз'яснюються їх права та обов'язки, встановлені цим Кодексом. Щодо них може бути вирішено питання про відвід за наявності підстав, передбачених частиною першою статті 77 цього Кодексу, з тим обмеженням, що їх попередня

	участь у цьому кримінальному провадженні не може бути підставою для відводу. 5. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд вправі відвести поставлене запитання. При допиті під час досудового розслідування відведене запитання повинно бути занесено до протоколу.
Відсутня	Стаття 491-1. Строк затримання неповнолітньої особи без ухвали слідчого судді, суду 1. Затримана без ухвали слідчого судді, суду неповнолітня особа повинна бути негайно після виконання невідкладних процесуальних дій звільнена або доставлена до суду для розгляду клопотання про обрання стосовно неї запобіжного заходу, який має бути обраний не пізніше сорока восьми годин з моменту затримання.
Стаття 492. Застосування до неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого запобіжного заходу 1. За наявності підстав, передбачених цим Кодексом, до неповнолітнього з урахуванням його вікових та психологічних особливостей, роду занять може бути застосовано один із запобіжних заходів, передбачених цим Кодексом. 2. Затримання та тримання під вартою можуть застосовуватися до неповнолітнього лише у разі, якщо він підозрюється або обвинувачується у вчиненні тяжкого чи особливо тяжкого злочину, за умови, що застосування іншого запобіжного заходу не забезпечить запобігання ризикам, зазначеним у статті 177 цього Кодексу. 3. Про затримання і взяття під варту неповнолітнього негайно сповіщаються його батьки чи особи, які їх замінюють.	Стаття 492. Застосування до неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого запобіжного заходу 1. За наявності підстав, передбачених цим Кодексом, до неповнолітнього з урахуванням його вікових та психологічних особливостей, роду занять може бути застосовано один із запобіжних заходів, передбачених цим Кодексом. 2. Затримання та тримання під вартою можуть застосовуватися до неповнолітнього лише у разі, якщо він підозрюється або обвинувачується у вчиненні тяжкого чи особливо тяжкого злочину, за умови, що застосування іншого запобіжного заходу не забезпечить запобігання ризикам, зазначеним у статті 177 цього Кодексу. 3. У разі затримання або взяття під варту неповнолітнього слідчий або суд, які здійснюють кримінальне провадження, зобов'язані негайно сповістити батьків неповнолітнього чи осіб, які їх замінюють, про обставини, що стали підставою для затримання або взяття під варту, та про місце, де утримується неповнолітній. У випадку, якщо сповістити батьків неповнолітнього чи осіб, які їх замінюють, не вдалося, слідчий або суд, які здійснюють кримінальне провадження, зобов'язані надати можливість неповнолітньому вказати особу, яку слід повідомити про затримання або взяття під варту замість батьків або осіб, які їх замінюють. 4. При вирішенні питання щодо продовження строку запобіжного заходу у вигляді тримання неповнолітнього під вартою є обов'язковим урахування оцінки його особистості та соціальних обставин його життя.
Стаття 496. Участь у судовому розгляді представників служби у справах дітей та уповноваженого підрозділу органів Національної поліції 1. Про час і місце судового розгляду за участю неповнолітнього обвинуваченого суд повідомляє відповідну службу у справах дітей та уповноважений підрозділ органів Національної поліції. Суд має право також викликати в судові засідання представників цих установ. 2. Представники служби у справах дітей та уповноваженого підрозділу органів Національної поліції мають право заявляти клопотання, ставити запитання неповнолітньому обвинуваченому, його законному представнику, потерпілому,	Стаття 496. Участь у судовому розгляді представників служби у справах дітей та уповноваженого підрозділу органів Національної поліції 1. Про час і місце судового розгляду за участю неповнолітнього обвинуваченого суд повідомляє відповідну службу у справах дітей та уповноважений підрозділ органів Національної поліції. Суд має право також викликати в судові засідання представників цих установ, щодо яких може бути вирішено питання про відвід за наявності підстав, передбачених частиною першою статті 77 цього Кодексу, з тим обмеженням, що їх попередня участь у цьому кримінальному провадженні не може бути підставою для відводу. 2. Представники служби у справах дітей та уповноваженого підрозділу органів Національної поліції мають право заявляти клопотання, ставити запитання неповнолітньому обвинуваченому, його законному представнику, потерпілому,

свідкам, експерту і спеціалісту, висловлювати думку з приводу найбільш доцільних заходів щодо обвинуваченого з метою його перевиховання.	свідкам, експерту і спеціалісту, висловлювати думку з приводу найбільш доцільних заходів щодо обвинуваченого з метою його перевиховання.
Відсутня	Стаття 496-1. Освідування неповнолітньої особи та отримання зразків для експертизи 1. При освідуванні неповнолітньої особи та отриманні у неї зразків для експертизи має бути присутній захисник або представник. За бажанням неповнолітнього може бути присутній також законний представник, якщо це не призведе до втрати слідів кримінального правопорушення або особливих прикмет.
Відсутня	Стаття 496-2. Права малолітнього, неповнолітнього потерпілого чи свідка 1. Малолітній, неповнолітній потерпілий чи свідок крім прав, передбачених статтями 56 і 66 цього Кодексу, мають також право на безоплатну правову допомогу та безоплатну допомогу перекладача на будь-якій стадії кримінального провадження.
Перенесено статтю 226. Особливості допиту малолітньої або неповнолітньої особи 1. Допит малолітньої або неповнолітньої особи проводиться у присутності законного представника, педагога або психолога, а за необхідності - лікаря. 2. Допит малолітньої або неповнолітньої особи не може продовжуватися без перерви понад одну годину, а загалом - понад дві години на день. 3. Особам, які не досягли шістнадцятирічного віку, роз'яснюється обов'язок про необхідність давання правдивих показань, не попереджуючи про кримінальну відповідальність за відмову від давання показань і за завідомо неправдиві показання. 4. До початку допиту особам, зазначеним у частині першій цієї статті, роз'яснюється їхній обов'язок бути присутніми при допиті, а також право заперечувати проти запитань та ставити запитання. Перенесено статтю 227. Участь законного представника, педагога, психолога або лікаря у слідчих (розшукових) діях за участю малолітньої або неповнолітньої особи 1. При проведенні слідчих (розшукових) дій за участю малолітньої або неповнолітньої особи забезпечується участь законного представника, педагога або психолога, а за необхідності - лікаря. 2. До початку слідчої (розшукової) дії законному представнику, педагогу, психологу або лікарю роз'яснюється їхнє право за дозволом ставити уточнюючі запитання малолітній або неповнолітній особі. 3. У виняткових випадках, коли участь законного представника може завдати шкоди інтересам малолітнього або неповнолітнього свідка, потерпілого, слідчий, прокурор за клопотанням малолітнього або неповнолітнього чи з власної ініціативи має право обмежити участь законного представника у виконанні окремих слідчих (розшукових) дій або усунути його від участі у кримінальному провадженні та залучити замість нього іншого законного представника.	Стаття 496-3. Особливості проведення слідчих дій з малолітнім або неповнолітнім потерпілим чи свідком 1. Слідчі дії з малолітнім або неповнолітнім потерпілим чи свідком не можуть здійснюватися в період з 22 години вечора до 8 години ранку і продовжуватися без перерви понад одну годину, а загалом - понад чотири години на день. 2. Слідчі дії з малолітнім або неповнолітнім потерпілим чи свідком проводяться у присутності законного представника, педагога або психолога і здійснюються в умовах, що мінімізують та не допускають повторного проведення слідчих дій, з урахуванням його індивідуально-психологічних та психофізіологічних властивостей за спеціальною методикою, з використанням відеозапису за згодою малолітнього або неповнолітнього, якому роз'яснюється можливість використання судом відеозапису замість допиту в судовому засіданні. Якщо малолітній або неповнолітній потерпілий чи свідок має хворобу, яка може вплинути на його розуміння слідчої дії або належну участь у слідчій дії, до проведення такої слідчої дії залучається лікар. 3. Особам, які не досягли шістнадцятирічного віку, роз'яснюється обов'язок про необхідність давання правдивих показань, не попереджуючи про кримінальну відповідальність за відмову від давання показань і за завідомо неправдиві показання. 4. Законний представник, педагог, психолог та лікар мають право заперечувати проти запитань та дій інших учасників слідчої дії та вносити зауваження до протоколу. Педагог, психолог та лікар мають право на одержання наявної інформації щодо особи неповнолітнього та повинні за необхідності пояснювати неповнолітньому значення подій і надавати поради слідчому або судді щодо належного поведіння з неповнолітнім. 5. До початку слідчої дії законному представнику, педагогу, психологу та лікарю роз'яснюються їх права та обов'язки, встановлені цим Кодексом. Щодо них може бути вирішено питання про відвід за наявності підстав, передбачених частиною першою статті 77 цього Кодексу, з тим обмеженням, що їх попередня участь у цьому кримінальному провадженні не може бути підставою для відводу.

	6. У виняткових випадках, коли участь законного представника може завдати шкоди інтересам малолітнього або неповнолітнього потерпілого чи свідка, слідчий, прокурор за клопотанням малолітнього або неповнолітнього чи з власної ініціативи має право обмежити участь законного представника у виконанні окремих слідчих (розшукових) дій або усунути його від участі у кримінальному провадженні та залучити замість нього іншого законного представника. 7. Повторний допит малолітнього або неповнолітнього потерпілого чи свідка допускається лише в разі обґрунтованого клопотання сторін кримінального провадження про необхідність додаткового з'ясування обставин кримінального правопорушення чи перевірки нових обставин.
Перенесено статтю 354. Особливості допиту малолітнього або неповнолітнього свідка чи потерпілого 1. Допит малолітнього свідка і, за розсудом суду, неповнолітнього свідка проводиться в присутності законного представника, педагога чи психолога, а за необхідності – лікаря. 2. Свідку, який не досяг шістнадцятирічного віку, головуючий роз'яснює обов'язок про необхідність давати правдиві показання, не попереджуючи про кримінальну відповідальність за відмову від давання показань і за завідомо неправдиві показання, і не приводить до присяги. 3. До початку допиту законному представнику, педагогу, психологу або лікарю роз'яснюється їхній обов'язок бути присутніми під час допиту, а також право протестувати проти запитань та ставити запитання. Головуючий має право відвести поставлене питання. 4. У випадках, коли це необхідно для об'єктивного з'ясування обставин та/або захисту прав малолітнього чи неповнолітнього свідка, за ухвалою суду він може бути допитаний поза залом судового засідання в іншому приміщенні з використанням відеоконференції (дистанційне судове провадження). 5. Допит малолітнього або неповнолітнього потерпілого проводиться з дотриманням правил, передбачених цією статтею.	Стаття 496-4. Особливості допиту малолітнього або неповнолітнього свідка чи потерпілого у судовому засіданні 1. Суд в судовому засіданні відтворює відеозапис допиту малолітнього або неповнолітнього свідка чи потерпілого під час досудового розслідування без їх виклику і безпосереднього допиту в судовому засіданні, якщо не визнає необхідним додатковий допит за вмотивованим клопотанням сторони кримінального провадження або за власною ініціативою або якщо малолітній або неповнолітній не подасть заяву про бажання дати показання в судовому засіданні. 2. Допит малолітнього свідка і, за розсудом суду, неповнолітнього свідка проводиться в присутності законного представника, педагога чи психолога, а за необхідності – лікаря. 3. Свідку, який не досяг шістнадцятирічного віку, головуючий роз'яснює обов'язок про необхідність давати правдиві показання, не попереджуючи про кримінальну відповідальність за відмову від давання показань і за завідомо неправдиві показання, і не приводить до присяги. 4. До початку допиту законному представнику, педагогу, психологу або лікарю роз'яснюється їхній обов'язок бути присутніми під час допиту, а також право протестувати проти запитань та ставити запитання. Головуючий має право відвести поставлене питання. 5. У випадках, коли це необхідно для об'єктивного з'ясування обставин та/або захисту прав малолітнього чи неповнолітнього свідка, за ухвалою суду він може бути допитаний поза залом судового засідання в іншому приміщенні з використанням відеоконференції (дистанційне судове провадження). 6. Допит малолітнього або неповнолітнього потерпілого проводиться з дотриманням правил, передбачених цією статтею.
Відсутній	§ 2. Виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя
Відсутня	Стаття 497-1. Розгляд питання про виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя 1. У кримінальному провадженні про вчинення неповнолітнім вперше злочину невеликої або середньої тяжкості або злочину, передбаченого частинами третьою, четвертою статей 185, 186, частиною першою статей 308, 309 Кримінального кодексу України, слідчий і прокурор зобов'язані розглянути можливість виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя з обов'язковим

	ужиттям узгоджених заходів для його ресоціалізації та запобігання повторним злочинам через погодження і застосування альтернативних позасудових заходів з проведенням за наявності у кримінальному провадженні процедури відновного примирення з потерпілим (медіації) або без неї в разі неможливості її проведення. 2. Після оголошення неповнолітньому про підозру у вчиненні злочину невеликої або середньої тяжкості слідчий і прокурор оцінюють наявність передбачених статтею 97-3 Кримінального кодексу України умов застосування виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя. 3. До прийняття рішення про виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя слідчий або прокурор зобов'язані надати неповнолітньому і його законному представнику та захиснику письмову пам'ятку та усно роз'яснити суть виведення із системи кримінального правосуддя, порядок його застосування, у тому числі через проходження процедури відновного примирення (медіації) за допомогою посередника з укладенням угоди про примирення з потерпілим, тривалість, права неповнолітнього, можливі умови і наслідки невиконання заходів щодо виведення із системи кримінального правосуддя. 4. Пам'ятка має містити роз'яснення про те, що виведення із системи кримінального правосуддя може бути лише за добровільною згодою неповнолітнього, який вправі відмовитися від виведення із системи кримінального правосуддя на будь-якій стадії, а зізнання неповнолітнього у вчиненні злочину, а також отримані при проходженні процедури відновного примирення (медіації) відомості про нього не можуть бути використані проти нього в судовому засіданні. 5. Згода неповнолітнього та його законного представника на виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя фіксується в протоколі за їх підписами. 6. У разі наявності у кримінальному провадженні потерпілого (фізичної чи юридичної особи) слідчий або прокурор зобов'язані вручити примірник пам'ятки потерпілому, законному представнику неповнолітнього потерпілого або представнику потерпілого – юридичної особи – про можливість виведення неповнолітнього підозрюваного із системи кримінального правосуддя, у тому числі через проходження процедури відновного примирення за допомогою посередника з укладенням угоди про примирення, роз'яснити механізм реалізації та можливі наслідки для обох сторін, про що складається протокол із зазначенням думки вказаних осіб щодо виведення неповнолітнього підозрюваного із системи кримінального правосуддя.
Відсутня	Стаття 497-2. Наслідки укладення та організація виконання договору про виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя 1. Після укладення договору про виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя та його долучення до матеріалів кримінального провадження прокурор виносить постанову про зупинення досудового розслідування на підставі пункту 2-2 частини першої статті 280 цього Кодексу,

	копія якої надається сторонам і яка може бути оскаржена слідчому судді. 2. Копії договору надаються виконавцям передбачених ним заходів для виконання. 3. Порядок укладення і виконання договору про виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя та здійснення контролю за його виконанням визначається спільним наказом Міністра юстиції України та Генерального прокурора.
Відсутня	Стаття 497-3. Процесуальні дії залежно від виконання або невиконання договору про виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя 1. У разі надходження відомостей про повне виконання неповнолітнім договору про виведення із системи кримінального правосуддя прокурор виносить постанову про відновлення досудового розслідування і вносить до суду клопотання про звільнення неповнолітнього від кримінальної відповідальності на підставі статті 97-5 Кримінального кодексу України та закриття кримінального провадження. 2. Визначені договором заходи можуть бути змінені шляхом внесення прокурором погоджених із неповнолітнім та його законним представником змін до договору на інші в разі неможливості їх виконання неповнолітнім з незалежних від нього причин. 3. У разі умисного невиконання неповнолітнім договору про виведення із системи кримінального правосуддя прокурор виносить постанову про відновлення досудового розслідування і направляє кримінальне провадження слідчому для подальшого притягнення неповнолітнього до кримінальної відповідальності або може запропонувати неповнолітньому зміну заходів на більш суворі, умисне невиконання яких також тягне відновлення досудового розслідування. 4. Якщо неповнолітній відмовиться від зміни заходів або зміна заходів буде визнана прокурором недостатньою для виправлення неповнолітнього або неповнолітній до закінчення дії строку договору вчинить новий злочин, прокурор виносить постанову про відновлення досудового розслідування. 5. Суд без проведення судового засідання перевіряє матеріали кримінального провадження на відповідність вимогам закону і виносить вмотивовану ухвалу про звільнення неповнолітнього від кримінальної відповідальності і закриття кримінального провадження або про відмову у задоволенні клопотання про звільнення неповнолітнього від кримінальної відповідальності. 6. Неповнолітній підозрюваний до розгляду судом клопотання прокурора про звільнення його від кримінальної відповідальності має право подати до суду заяву про відмову від договору про виведення із системи кримінального правосуддя, за якою суддя виносить вмотивовану ухвалу про відмову у задоволенні клопотання прокурора про звільнення неповнолітнього від кримінальної відповідальності.
Відсутня	Стаття 497-4. Ініціювання процедури відновного примирення (медіації) 1. Якщо за наявності у кримінальному провадженні потерпілого договір про виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя передбачає

	проходження процедури відновного примирення (медіації), сторони та законні представники неповнолітніх дають письмову згоду на передачу центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги відомостей про своє ім'я, по батькові (для неповнолітнього про ім'я та рік народження) та контактний телефон, які у той же день прокурором передаються центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги з коротким викладом фактичних обставин вчиненого злочину і зазначенням статті Кримінального кодексу України, за якою підозрюється неповнолітній. 2. Сторони мають право за взаємною згодою самостійно звернутися до центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги за наданням допомоги щодо проведення процедури відновного примирення (медіації) на будь-якій стадії кримінального провадження, про що повідомляють прокурора. 3. Порядок взаємодії центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги і призначеного ним посередника зі сторонами та проходження процедури відновного примирення (медіації) визначаються законом. Строк вирішення питання про проходження процедури відновного примирення (медіації) не може перевищувати один місяць з дня надходження інформації прокурора або звернення сторін до центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Постановою слідчого або прокурора він може бути продовжений до двох місяців, якщо цього вимагають інтереси дитини у конфлікті з законом. 4. Укладена за наслідками успішного проходження процедури відновного примирення (медіації) угода має засвідчити факт примирення між сторонами та відшкодування завданих злочином збитків або усунення заподіяної шкоди, або взяті на себе неповнолітнім підозрюваним зобов'язання про виконання таких дій у передбачений угодою строк. Сторони можуть взяти на себе інші зобов'язання, виконання яких сприятиме ресоціалізації неповнолітнього.
Відсутня	Стаття 497-5. Забезпечення процесуальних прав сторін та інтересів суспільства при розгляді питання про виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя 1. Передбачена у частині третій статті 497-1 цього Кодексу пам'ятка про виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя повинна містити роз'яснення неповнолітньому підозрюваному таких процесуальних прав і обставин: 1) що він має право на відмову від виведення із системи кримінального правосуддя і на судовий розгляд, під час якого прокурор зобов'язаний довести кожен обставину щодо кримінального правопорушення, у вчиненні якого його обвинувачують, а також право: а) мовчати, і факт мовчання не матиме для суду жодного доказового значення; б) мати захисника, у тому числі отримати правову допомогу безоплатно; в) ставити питання під час судового розгляду потерпілому і свідкам обвинувачення, подати клопотання про виклик свідків і подати докази, що свідчать на його користь;

	2) обмеження в оскарженні рішень про закриття кримінального провадження та звільнення неповнолітнього від кримінальної відповідальності, передбачені статтею 497-6 цього Кодексу; 3) характер підозри, яку він визнає; 4) заходи щодо виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя, які можуть бути застосовані за його згодою. 2. Передбачена частиною шостою статті 497-1 цього Кодексу пам'ятка повинна містити роз'яснення потерпілому у разі укладення угоди про примирення щодо: 1) обмеження в оскарженні рішень щодо виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя, передбачені статтею 497-6 цього Кодексу; 2) позбавлення права вимагати в подальшому притягнення неповнолітнього до кримінальної відповідальності при відсутності порушень умов договору про виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя та угоди про примирення з боку неповнолітнього і змінювати розмір вимог про відшкодування шкоди. 3. Прокурор при допиті неповнолітнього перед прийняттям рішення про виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя зобов'язаний переконатися, що згода неповнолітнього на таке рішення є добровільною, тобто не є наслідком застосування насильства, примусу, погроз або наслідком обіцянок чи дії будь-яких інших негативних для неповнолітнього обставин. Прокурор зобов'язаний роз'яснити наслідки, передбачені статтею 497-6 цього Кодексу. 4. Суд зобов'язаний за власною ініціативою у разі сумнівів у обґрунтованості виведення неповнолітнього із кримінального правосуддя або за заявою сторін кримінального провадження викликати та опитати сторін. Суд відмовляє у звільненні неповнолітнього від кримінальної відповідальності, якщо: 1) умови договору про виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя суперечать вимогам цього Кодексу та/або закону, в тому числі допущена неправильна правова кваліфікація кримінального правопорушення, яке є більш тяжким, ніж те, щодо якого передбачена можливість укладення договору; 2) умови договору не відповідають інтересам суспільства; 3) умови договору порушують права, свободи чи інтереси сторін або інших осіб; 4) існують обґрунтовані підстави вважати, що укладення договору чи угоди про примирення не було добровільним, або сторони не примирилися; 5) визнає фактичні підстави недостатніми для визнання винуватості.
Відсутня	Стаття 497-6. Особливості оскарження рішень щодо виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя 1. Рішення суду про відмову у звільненні неповнолітнього підозрюваного від кримінальної відповідальності на підставі виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя, ухвала суду про можливість припинення виконання примусового заходу виховного характеру у виді направлення неповнолітнього до

спеціальної навчально-виховної установи для дітей і підлітків до його виправлення окремому оскарженню не підлягають.

2. Неповнолітній підозрюваний, його захисник, законний представник можуть оскаржити ухвалу суду про звільнення неповнолітнього підозрюваного від кримінальної відповідальності на підставі виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя в апеляційному чи касаційному порядку виключно з підстав:

1) невручення неповнолітньому підозрюваному пам'ятки із роз'ясненнями, передбаченими частиною першою статті 497-5 цього Кодексу;

2) невиконання прокурором вимог, встановлених частиною третьою статті 497-5 цього Кодексу;

3. Прокурор може скасувати постанову прокурора нижчого рівня про зупинення досудового розслідування чи оскаржити ухвалу суду про звільнення неповнолітнього підозрюваного від кримінальної відповідальності на підставі виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя виключно у кримінальному провадженні, в якому відповідно до ступеню тяжкості вчиненого злочину, цього Кодексу чи даних про особу неповнолітнього і його поведінку рішення про закриття кримінального провадження чи звільнення неповнолітнього підозрюваного від кримінальної відповідальності не може бути прийнято.

4. Потерпілий, його представник, законний представник може оскаржити до слідчого судді постанову прокурора про зупинення досудового розслідування або в апеляційному чи касаційному порядку ухвалу суду першої інстанції про звільнення неповнолітнього підозрюваного від кримінальної відповідальності на підставі виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя виключно з підстав:

1) невручення потерпілому пам'ятки із роз'ясненнями, передбаченими частиною другою статті 497-5 цього Кодексу;

2) невиконання прокурором вимог, встановлених частиною третьою статті 497-5 цього Кодексу;

3) невиконання неповнолітнім підозрюваним умов угоди про примирення, передбаченої договором про виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя;

4) укладення угоди у кримінальному провадженні, в якому відповідно до ступеню тяжкості вчиненого злочину цього Кодексу чи даних про особу неповнолітнього і його поведінку рішення про звільнення неповнолітнього підозрюваного від кримінальної відповідальності на підставі виведення із системи кримінального правосуддя не може бути прийнято.

5. Оскарження рішень прокурора і суду відповідно до частин другої-п'ятої цієї статті не зупиняє їх виконання.

6. За результатами розгляду скарг на передбачені у частинах другій-п'ятій цієї статті рішення суд відповідної інстанції відмовляє у задоволенні скарг або скасовує оскаржені рішення.

	7. Скасування рішення про зупинення досудового розслідування або про звільнення неповнолітнього підозрюваного від кримінальної відповідальності на підставі виведення неповнолітнього із системи кримінального правосуддя не перешкоджає повторному прийняттю такого рішення із дотриманням вимог закону.
§ 2. Застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх, які не досягли віку кримінальної відповідальності	§ 3. Особливості кримінального провадження про вчинення особою, яка не досягла віку кримінальної відповідальності, суспільно небезпечного діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого Особливою частиною Кримінального кодексу України
Стаття 498. Підстави для застосування примусових заходів виховного характеру 1. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів виховного характеру, передбачених законом України про кримінальну відповідальність, здійснюється внаслідок вчинення особою, яка після досягнення одинадцятирічного віку до досягнення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, вчинила суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність.	Виключити
Стаття 499. Досудове розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру 1. Досудове розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру здійснюється згідно з правилами, передбаченими цим Кодексом. Таке досудове розслідування здійснюється слідчим, який спеціально уповноважений керівником органу досудового розслідування на здійснення досудових розслідувань щодо неповнолітніх. 2. Під час досудового розслідування проводяться необхідні процесуальні дії для з'ясування обставин вчинення суспільно небезпечного діяння та особи неповнолітнього. 3. Участь захисника у кримінальному провадженні є обов'язковою. 4. За наявності достатніх підстав вважати, що особа, передбачена статтею 498 цього Кодексу, вчинила суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, за яке Кримінальним кодексом України передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад п'ять років, вона може бути поміщена у приймальник-розподільник для дітей на строк до тридцяти днів на підставі ухвали слідчого судді, суду, постановленої за клопотанням прокурора згідно з правилами, передбаченими для обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. Слідчий суддя, суд зобов'язані відмовити у поміщенні особи у приймальник-розподільник для дітей, якщо прокурор не доведе наявності достатніх підстав вважати, що особа вчинила суспільно небезпечне діяння, яке підпадає під ознаки діяння, за яке Кримінальним кодексом України передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад п'ять років, наявності ризиків, які дають достатні підстави вважати, що особа може здійснити дії, передбачені частиною першою статті 177 цього Кодексу, та що жоден із більш м'яких заходів не може запобігти цьому. Строк тримання особи у приймальнику-розподільнику для дітей може бути	Стаття 499. Досудове розслідування у кримінальному провадженні про вчинення суспільно небезпечного діяння неповнолітньою особою, яка не досягла віку кримінальної відповідальності 1. Досудове розслідування у кримінальному провадженні про вчинення суспільно небезпечного діяння неповнолітньою особою, яка не досягла віку кримінальної відповідальності, здійснюється згідно з правилами, передбаченими цим Кодексом, слідчим, який спеціально уповноважений керівником органу досудового розслідування на здійснення досудових розслідувань щодо неповнолітніх. 2. Під час досудового розслідування проводяться необхідні процесуальні дії для з'ясування обставин вчинення суспільно небезпечного діяння та особи неповнолітнього. 3. Неповнолітня особа, яка не досягла віку кримінальної відповідальності, у кримінальному провадженні щодо вчиненого нею суспільно небезпечного діяння має права неповнолітнього підозрюваного (обвинуваченого), у тому числі на обов'язкову участь захисника і законного представника та на ознайомлення з матеріалами досудового розслідування. 4. При наявності достатніх доказів вчинення суспільно небезпечного діяння особою, яка до досягнення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, у передбаченому ст. 276 цього Кодексу порядку їй повідомляється про вчинення суспільно небезпечного діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність. Зазначене повідомлення повинно відповідати вимогам ст. ст. 277- 279 КПК України. 5. Уповноважені підрозділи територіальних органів Національної поліції мають право: затримувати і тримати у спеціально відведених для цього приміщеннях дітей віком від 11 років, які підозрюються у вчиненні суспільно небезпечних діянь, за які Кримінальним кодексом України передбачено покарання у виді позбавлення

продовжено ухвалою слідчого судді, суду ще на строк до тридцяти днів. Питання скасування чи продовження строку тримання особи у приймальнику-розподільнику для дітей вирішується в порядку, передбаченому для скасування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою або продовження строку тримання під вартою відповідно.

5. За відсутності підстав для закриття кримінального провадження прокурор затверджує складене слідчим або самостійно складає клопотання про застосування до неповнолітнього примусових заходів виховного характеру і надсилає його до суду в порядку, передбаченому цим Кодексом.

волі до п'яти років або більш м'яке покарання, і які не досягли віку, з якого за такі діяння особи підлягають кримінальній відповідальності, - до передачі їх під нагляд батьків, осіб, які їх замінюють, або адміністрації навчального чи іншого дитячого закладу, в якому постійно проживає ця дитина, але не більше восьми годин;

затримувати і тримати у спеціально відведених для цього приміщеннях дітей віком від 11 років, які підозрюються у вчиненні суспільно небезпечних діянь, що підпадають під ознаки діянь, за які Кримінальним кодексом України передбачено покарання у виді позбавлення волі понад п'ять років, і які не досягли віку, з якого за такі діяння особи підлягають кримінальній відповідальності, - до доставлення їх до слідчого судді для вирішення питання про поміщення їх до сектору тимчасового тримання дітей центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей, але не більше дванадцяти годин з моменту їх затримання.

4. За наявності достатніх підстав вважати, що особа, передбачена статтею 498 цього Кодексу, вчинила суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, за яке Кримінальним кодексом України передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад п'ять років, вона може бути поміщена до сектору тимчасового тримання дітей центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей на строк до тридцяти днів на підставі ухвали слідчого судді, постановленої за клопотанням прокурора згідно з правилами, передбаченими для обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

Слідчий суддя, суд зобов'язані відмовити у поміщенні особи до сектору тимчасового тримання дітей центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей, якщо прокурор не доведе наявність достатніх підстав вважати, що особа вчинила суспільно небезпечне діяння, яке підпадає під ознаки діяння, за яке Кримінальним кодексом України передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад п'ять років, наявність ризиків, які дають достатні підстави вважати, що особа може здійснити дії, передбачені частиною першою статті 177 цього Кодексу, та що жоден із більш м'яких заходів не може запобігти цьому.

Строк тримання особи в секторі тимчасового тримання дітей центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей може бути продовжено ухвалою слідчого судді, суду ще на строк до тридцяти днів. Питання скасування чи продовження строку тримання особи в секторі тимчасового тримання дітей центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей вирішується в порядку, передбаченому для скасування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою або продовження строку тримання під вартою відповідно.

5. За результатами досудового розслідування у разі підтвердження вчинення неповнолітньою особою, яка не досягла віку кримінальної відповідальності, суспільно небезпечного діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність, прокурор виносить вмотивовану постанову про закриття кримінального провадження у зв'язку з недосягненням неповнолітньою особою віку кримінальної відповідальності та про призначення позасудових заходів, передбачених законом.

Стаття 500. Порядок судового розгляду

1. Судовий розгляд здійснюється в судовому засіданні за участю прокурора, законного представника, захисника та представників служби у справах дітей і уповноваженого підрозділу органів Національної поліції, якщо вони з'явилися або були викликані в судові засідання, згідно із загальними правилами цього Кодексу.

2. Судовий розгляд завершується постановленням ухвали про застосування примусових заходів виховного характеру або про відмову в їх застосуванні.

Стаття 500. Строки досудового розслідування у кримінальному провадженні про вчинення суспільно небезпечного діяння неповнолітньою особою, яка не досягла віку кримінальної відповідальності

1. Строк досудового розслідування у кримінальному провадженні про вчинення суспільно небезпечного діяння неповнолітньою особою, яка не досягла віку кримінальної відповідальності, з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань до дня повідомлення відповідно до частини четвертої статті 499 цього Кодексу неповнолітньому про вчинення суспільно небезпечного діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність, визначається відповідно до пунктів 1-3 другого абзацу частини першої статті 29 цього Кодексу.

2. Досудове розслідування повинно бути закінчено у передбачені пунктами 1-2 третього абзацу частини першої статті 219 цього Кодексу строки з дня повідомлення неповнолітньому про вчинення відповідного суспільно небезпечного діяння.

3. Строк досудового розслідування може бути продовжений у порядку, передбаченому параграфом 4 глави 24 цього Кодексу. При цьому загальний строк досудового розслідування не може перевищувати передбачених частиною другою статті 219 цього Кодексу строків із дня повідомлення неповнолітньому про вчинення суспільно небезпечного діяння.

4. Строк із дня винесення постанови про зупинення кримінального провадження до винесення постанови про відновлення кримінального провадження, а також строк ознайомлення з матеріалами досудового розслідування сторонами кримінального провадження в порядку, передбаченому статтею 290 цього Кодексу, не включається у строки, передбачені цією статтею. Строк із дня винесення постанови про зупинення кримінального провадження до дня її скасування слідчим суддею включається у строки, передбачені цією статтею.

Стаття 501. Ухвали суду в кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру

1. Під час постановлення ухвали в кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру суд з'ясовує такі питання:

- 1) чи мало місце суспільно небезпечне діяння;
- 2) чи вчинено це діяння неповнолітнім у віці від одинадцяти років до настання віку, з якого настає кримінальна відповідальність за це діяння;
- 3) чи слід застосувати до нього примусовий захід виховного характеру і якщо слід, то який саме.

2. Якщо під час судового розгляду не буде доведено однієї з обставин, передбачених у пункті 1 або 2 частини першої цієї статті, суд зобов'язаний постановити ухвалу про відмову у застосуванні примусових заходів виховного характеру і закрити кримінальне провадження.

3. При застосуванні до неповнолітнього примусового заходу у вигляді направлення

Стаття 501. Постанова прокурора про закриття кримінального провадження про вчинення суспільно небезпечного діяння особою, яка не досягла віку кримінальної відповідальності

1. Прокурор вмотивованою постановою закриває кримінальне провадження у зв'язку з недосягненням особою віку кримінальної відповідальності на підставі пункту 11 частини першої статті 284 цього Кодексу та призначає позасудові заходи, передбачені законом, якщо буде встановлено, що:

- 1) мало місце суспільно небезпечне діяння, передбачене Особливою частиною Кримінального кодексу України;
- 2) це діяння вчинено неповнолітнім до настання віку, з якого настає кримінальна відповідальність за це діяння.

2. Якщо під час досудового розслідування не буде доведено однієї з обставин, передбачених у пункті 1 або 2 частини першої цієї статті, прокурор зобов'язаний своєю постановою закрити кримінальне провадження на підставі пункту 1 або 2 частини першої статті 284 цього Кодексу.

до спеціального навчально-виховного закладу на уповноважений підрозділ органів Національної поліції покладається обов'язок доставити неповнолітнього до спеціального навчально-виховного закладу. 4. Ухвала, постановлена за наслідками розгляду клопотання про застосування примусових заходів виховного характеру, може бути оскаржена в порядку, передбаченому цим Кодексом.	3. При застосуванні позасудового заходу у вигляді поміщення до центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей у постанові на уповноважений підрозділ органів Національної поліції покладається обов'язок доставити неповнолітнього до центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей. 4. Постанова прокурора про закриття кримінального провадження у зв'язку з недосягненням неповнолітньою особою віку кримінальної відповідальності та призначення позасудових заходів може бути оскаржена в порядку, передбаченому цим Кодексом.
Стаття 502. Дострокове звільнення від примусового заходу виховного характеру 1. Ухвалою суду, в межах територіальної юрисдикції якого знаходиться спеціальна навчально-виховна установа, неповнолітній може бути достроково звільнений від примусового заходу виховного характеру в порядку, передбаченому цим Кодексом. 2. Ухвала суду може бути постановлена за наслідками клопотання неповнолітнього, його захисника, законного представника або прокурора, якщо поведінка неповнолітнього під час перебування у навчально-виховній установі свідчить про його перевиховання. Під час розгляду клопотання суд з'ясовує думку ради спеціальної навчально-виховної установи, в якій перебуває неповнолітній, щодо можливості його дострокового звільнення від примусового заходу виховного характеру.	Виключити
Стаття 537. Питання, які вирішуються судом під час виконання вироків 1. Під час виконання вироків суд, визначений частиною другою статті 539 цього Кодексу, має право вирішувати такі питання: 1) про відстрочку виконання вироку; 2) про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання; 3) про заміну невідбутої частини покарання більш м'яким; 4) про звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років; 5) про направлення для відбування покарання жінок, звільнених від відбування покарання внаслідок їх вагітності або наявності дітей віком до трьох років; 6) про звільнення від покарання за хворобою; 7) про застосування до засуджених примусового лікування та його припинення; 8) про направлення звільненого від покарання з випробуванням для відбування покарання, призначеного вироком; 9) про звільнення від призначеного покарання з випробуванням після закінчення іспитового строку; 10) про заміну покарання відповідно до частини п'ятої статті 53, частини третьої статті 57, частини першої статті 58, частини першої статті 62 Кримінального кодексу України; 11) про застосування покарання за наявності кількох вироків; 12) про тимчасове залишення засудженого у слідчому ізоляторі або переведення засудженого з арештного дому, виправного центру, дисциплінарного батальйону або колонії до слідчого ізолятора для проведення відповідних процесуальних дій під час	Стаття 537. Питання, які вирішуються судом під час виконання вироків 1. Під час виконання вироків суд, визначений частиною другою статті 539 цього Кодексу, має право вирішувати такі питання: 1) про відстрочку виконання вироку; 2) про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання; 3) про заміну невідбутої частини покарання більш м'яким; 4) про звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років; 5) про направлення для відбування покарання жінок, звільнених від відбування покарання внаслідок їх вагітності або наявності дітей віком до трьох років; 6) про звільнення від покарання за хворобою; 7) про застосування до засуджених примусового лікування та його припинення; 8) про направлення звільненого від покарання з випробуванням для відбування покарання, призначеного вироком; 9) про звільнення від призначеного покарання з випробуванням після закінчення іспитового строку; 10) про заміну покарання відповідно до частини п'ятої статті 53, частини третьої статті 57, частини першої статті 58, частини першої статті 62, частини третьої статті 99-1, частини другої статті 99-2, частини четвертої статті 100 та частини другої статті 101 Кримінального кодексу України; 11) про застосування покарання за наявності кількох вироків; 12) про тимчасове залишення засудженого у слідчому ізоляторі або переведення засудженого з арештного дому, виправного центру, дисциплінарного батальйону або колонії до слідчого ізолятора для проведення відповідних процесуальних дій під час

досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених іншою особою або цією самою особою, за які вона не була засуджена, чи у зв'язку з розглядом справи в суді;

13) про звільнення від покарання і пом'якшення покарання у випадках, передбачених частинами 2 і 3 статті 74 Кримінального кодексу України;

13-1) про оскарження інших рішень, дій чи бездіяльності адміністрації установи виконання покарань;

13-2) про застосування заходу стягнення до осіб, позбавлених волі, у виді переведення засудженого до приміщення камерного типу (одиначної камери);

13-3) про зміну обов'язків, покладених на засудженого, звільненого від відбування покарання з випробуванням;

14) інші питання про всякого роду сумніви і протиріччя, що виникають при виконанні вироку.

2. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності адміністрації установи попереднього ув'язнення здійснюється в порядку, встановленому для пункту 13-1 частини першої цієї статті.

Стаття 539. Порядок вирішення судом питань, пов'язаних із виконанням вироку

1. Питання, які виникають під час та після виконання вироку вирішуються судом за клопотанням (поданням) прокурора, засудженого, його захисника, законного представника, органу або установи виконання покарань, а також інших осіб, установ або органів у випадках, встановлених законом.

Потерпілий, цивільний позивач, цивільний відповідач та інші особи мають право звертатися до суду з клопотаннями про вирішення питань, які безпосередньо стосуються їх прав, обов'язків чи законних інтересів.

2. Клопотання (подання) про вирішення питання, пов'язаного із виконанням вироку, подається:

1) до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого засуджений відбуває покарання, - у разі необхідності вирішення питань, передбачених пунктами 2-4, 6, 7 (крім клопотання про припинення примусового лікування, яке подається до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого знаходиться установа або заклад, в якому засуджений перебуває на лікуванні), 13-1, 14 частини першої статті 537 цього Кодексу;

2) до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого виконується вирок, - у разі необхідності вирішення питань, передбачених пунктами 10 (у частині клопотань про заміну покарання відповідно до частини третьої статті 57, частини першої статті 58, частини першої статті 62 Кримінального кодексу України), 11, 13, 13-2 частини першої статті 537 цього Кодексу;

3) до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого проживає засуджений, - у разі необхідності вирішення питань, передбачених пунктами 5, 8, 9, 13-3 частини першої статті 537 цього Кодексу;

4) до суду, який ухвалив вирок, - у разі необхідності вирішення питань, передбачених пунктами 1, 10 (в частині клопотання про заміну покарання відповідно

досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених іншою особою або цією самою особою, за які вона не була засуджена, чи у зв'язку з розглядом справи в суді;

13) про звільнення від покарання і пом'якшення покарання у випадках, передбачених частинами 2 і 3 статті 74 Кримінального кодексу України;

13-1) про оскарження інших рішень, дій чи бездіяльності адміністрації установи виконання покарань;

13-2) про застосування заходу стягнення до осіб, позбавлених волі, у виді переведення засудженого до приміщення камерного типу (одиначної камери);

13-3) про зміну обов'язків, покладених на засудженого, звільненого від відбування покарання з випробуванням;

14) інші питання про всякого роду сумніви і протиріччя, що виникають при виконанні вироку.

2. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності адміністрації установи попереднього ув'язнення здійснюється в порядку, встановленому для пункту 13-1 частини першої цієї статті.

Стаття 539. Порядок вирішення судом питань, пов'язаних із виконанням вироку

1. Питання, які виникають під час та після виконання вироку вирішуються судом за клопотанням (поданням) прокурора, засудженого, його захисника, законного представника, органу або установи виконання покарань, а також інших осіб, установ або органів у випадках, встановлених законом.

Потерпілий, цивільний позивач, цивільний відповідач та інші особи мають право звертатися до суду з клопотаннями про вирішення питань, які безпосередньо стосуються їх прав, обов'язків чи законних інтересів.

2. Клопотання (подання) про вирішення питання, пов'язаного із виконанням вироку, подається:

1) до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого засуджений відбуває покарання, - у разі необхідності вирішення питань, передбачених пунктами 2-4, 6, 7 (крім клопотання про припинення примусового лікування, яке подається до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого знаходиться установа або заклад, в якому засуджений перебуває на лікуванні), 13-1, 14 частини першої статті 537 цього Кодексу;

2) до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого виконується вирок, - у разі необхідності вирішення питань, передбачених пунктами 10 (у частині клопотань про заміну покарання відповідно до частини третьої статті 57, частини першої статті 58, частини першої статті 62, частини третьої статті 99-1, частини другої статті 99-2, частини четвертої статті 100 та частини другої статті 101 Кримінального кодексу України), 11, 13, 13-2 частини першої статті 537 цього Кодексу;

3) до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого проживає засуджений, - у разі необхідності вирішення питань, передбачених пунктами 5, 8, 9, 13-3 частини першої статті 537 цього Кодексу;

4) до суду, який ухвалив вирок, - у разі необхідності вирішення питань, передбачених пунктами 1, 10 (в частині клопотання про заміну покарання відповідно

до частини п'ятої статті 53 Кримінального кодексу України), 12 (у разі якщо вирішення питання необхідне в зв'язку із здійсненням судового розгляду, воно вирішується судом, який його здійснює), 14 частини першої статті 537, статті 538 цього Кодексу.

3. Клопотання (подання) про вирішення питання, пов'язаного із виконанням вироку, розглядається протягом десяти днів з дня його надходження до суду суддею одноособово згідно з правилами судового розгляду, передбаченими статтями 318-380 цього Кодексу, з урахуванням положень цього розділу.

4. Клопотання (подання) про застосування заходів стягнення до осіб, позбавлених волі, у виді переведення засудженого до приміщення камерного типу (одиначної камери) та про примусове годування засудженого розглядаються протягом 24 годин з моменту надходження відповідного клопотання (подання) до суду суддею одноособово.

5. У судові засідання викликаються засуджений, його захисник, законний представник, прокурор. Про час та місце розгляду клопотання (подання) повідомляються орган або установа виконання покарань, що відає виконанням покарання або здійснює контроль за поведінкою засудженого; лікарська комісія, що дала висновок стосовно питань застосування до засудженого примусового лікування або його припинення, у випадку розгляду відповідних питань; спостережна комісія, служба у справах дітей, якщо розглядається погоджене з ними клопотання; цивільний позивач і цивільний відповідач, якщо питання стосується виконання вироку в частині цивільного позову, інші особи у разі необхідності.

Неприбуття в судові засідання осіб, які були належним чином повідомлені про місце та час розгляду клопотання (подання), не перешкоджає проведенню судового розгляду, крім випадків, коли їх участь визнана судом обов'язковою або особа повідомила про поважні причини неприбуття.

6. За наслідками розгляду клопотання (подання) суд постановляє ухвалу, яка може бути оскаржена в апеляційному порядку. Оскарження прокурором ухвали суду щодо умовно-дострокового звільнення від відбування покарання або заміни невідбутої частини покарання більш м'яким зупиняє її виконання.

7. У разі набрання законної сили ухвалою суду про відмову в задоволенні клопотання щодо умовно-дострокового звільнення засудженого від відбування покарання або заміну невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням розгляд повторного клопотання з цього самого питання щодо осіб, засуджених за тяжкі та особливо тяжкі злочини до позбавлення волі на строк не менше п'яти років, може мати місце не раніше як через рік з дня винесення ухвали суду про відмову, а щодо засуджених за інші злочини та неповнолітніх засуджених - не раніше як через шість місяців.

У разі набрання законної сили ухвалою суду про відмову в задоволенні клопотання щодо зняття судимості розгляд повторного клопотання з цього ж питання може мати місце не раніше як через рік з дня винесення ухвали суду про відмову.

8. У разі задоволення клопотання про звільнення від подальшого відбування покарання засудженим, який захворів на психічну хворобу під час відбування

до частини п'ятої статті 53 Кримінального кодексу України), 12 (у разі якщо вирішення питання необхідне в зв'язку із здійсненням судового розгляду, воно вирішується судом, який його здійснює), 14 частини першої статті 537, статті 538 цього Кодексу.

3. Клопотання (подання) про вирішення питання, пов'язаного із виконанням вироку, розглядається протягом десяти днів з дня його надходження до суду суддею одноособово згідно з правилами судового розгляду, передбаченими статтями 318-380 цього Кодексу, з урахуванням положень цього розділу.

4. Клопотання (подання) про застосування заходів стягнення до осіб, позбавлених волі, у виді переведення засудженого до приміщення камерного типу (одиначної камери) та про примусове годування засудженого розглядаються протягом 24 годин з моменту надходження відповідного клопотання (подання) до суду суддею одноособово.

5. У судові засідання викликаються засуджений, його захисник, законний представник, прокурор. Про час та місце розгляду клопотання (подання) повідомляються орган або установа виконання покарань, що відає виконанням покарання або здійснює контроль за поведінкою засудженого; лікарська комісія, що дала висновок стосовно питань застосування до засудженого примусового лікування або його припинення, у випадку розгляду відповідних питань; спостережна комісія, служба у справах дітей, якщо розглядається погоджене з ними клопотання; цивільний позивач і цивільний відповідач, якщо питання стосується виконання вироку в частині цивільного позову, інші особи у разі необхідності.

Неприбуття в судові засідання осіб, які були належним чином повідомлені про місце та час розгляду клопотання (подання), не перешкоджає проведенню судового розгляду, крім випадків, коли їх участь визнана судом обов'язковою або особа повідомила про поважні причини неприбуття.

6. За наслідками розгляду клопотання (подання) суд постановляє ухвалу, яка може бути оскаржена в апеляційному порядку. Оскарження прокурором ухвали суду щодо умовно-дострокового звільнення від відбування покарання або заміни невідбутої частини покарання більш м'яким зупиняє її виконання.

7. У разі набрання законної сили ухвалою суду про відмову в задоволенні клопотання щодо умовно-дострокового звільнення засудженого від відбування покарання або заміну невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням розгляд повторного клопотання з цього самого питання щодо осіб, засуджених за тяжкі та особливо тяжкі злочини до позбавлення волі на строк не менше п'яти років, може мати місце не раніше як через рік з дня винесення ухвали суду про відмову, а щодо засуджених за інші злочини та неповнолітніх засуджених - не раніше як через шість місяців.

У разі набрання законної сили ухвалою суду про відмову в задоволенні клопотання щодо зняття судимості розгляд повторного клопотання з цього ж питання може мати місце не раніше як через рік з дня винесення ухвали суду про відмову.

8. У разі задоволення клопотання про звільнення від подальшого відбування покарання засудженим, який захворів на психічну хворобу під час відбування

покарання, суддя вправі застосувати примусові заходи медичного характеру відповідно до статей 92-95 Кримінального кодексу України. 9. Розгляд справ щодо питань, визначених у пункті 13-1 частини першої статті 537 цього Кодексу, здійснюється в порядку адміністративного судочинства.	покарання, суддя вправі застосувати примусові заходи медичного характеру відповідно до статей 92-95 Кримінального кодексу України. 9. Розгляд справ щодо питань, визначених у пункті 13-1 частини першої статті 537 цього Кодексу, здійснюється в порядку адміністративного судочинства.
Кодекс України про адміністративні правопорушення	
Відсутня	Стаття 8-1. Презумпція невинуватості 1. Особа вважається невинуватою у вчиненні адміністративного правопорушення і не може бути притягнута до адміністративної відповідальності, доки її вину не буде доведено у порядку, передбаченому цим Кодексом, і встановлено постановою у справі про адміністративне правопорушення. 2. Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні адміністративного правопорушення, окрім випадків, визначених статтею 14-1 цього Кодексу. 3. Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, отриманих незаконним шляхом. 4. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на користь такої особи.
Стаття 24-1. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх За вчинення адміністративних правопорушень до неповнолітніх у віці від шістнадцяти до вісімнадцяти років можуть бути застосовані такі заходи впливу: 1) зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого; 2) попередження; 3) догана або сувора догана; 4) передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання.	Стаття 24-1. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх За вчинення адміністративних правопорушень до неповнолітніх у віці від шістнадцяти до вісімнадцяти років можуть бути застосовані такі заходи впливу: 1) зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого; 2) попередження; 3) догана або сувора догана; 4) передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання; 5) зобов'язання пройти тренінги (курси), спрямовані на виправлення неповнолітнього; 6) обмеження дозвілля і встановлення особливих вимог до поведінки неповнолітнього.
Стаття 31-1. Суспільно корисні роботи Суспільно корисні роботи полягають у виконанні особою, яка вчинила адміністративне правопорушення, оплачуваних робіт, вид яких та перелік об'єктів, на яких порушники повинні виконувати ці роботи, визначає відповідний орган місцевого самоврядування. Суспільно корисні роботи призначаються районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею) на строк від ста двадцяти до трьохсот шістдесяти годин і виконуються не більше восьми годин, а неповнолітніми - не більше двох годин на день. Суспільно корисні роботи не призначаються особам, визнаним інвалідами I або II групи, вагітним жінкам, жінкам, старше 55 років та чоловікам, старше 60 років.	Стаття 31-1. Суспільно корисні роботи Суспільно корисні роботи полягають у виконанні особою, яка вчинила адміністративне правопорушення, оплачуваних робіт, вид яких та перелік об'єктів, на яких порушники повинні виконувати ці роботи, визначає відповідний орган місцевого самоврядування. Суспільно корисні роботи призначаються районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею) на строк від ста двадцяти до трьохсот шістдесяти годин і виконуються не більше восьми годин, а неповнолітніми - не більше двох годин на день. Суспільно корисні роботи не призначаються особам, визнаним інвалідами I або II групи, вагітним жінкам, жінкам, старше 55 років та чоловікам, старше 60 років.

	У разі невідбутий строк стягнення замінюється адміністративним арештом
Стаття 32. Адміністративний арешт Адміністративний арешт установлюється і застосовується лише у виняткових випадках за окремі види адміністративних правопорушень на строк до п'ятнадцяти діб. Адміністративний арешт призначається районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею). Адміністративний арешт не може застосовуватись до вагітних жінок, жінок, що мають дітей віком до дванадцяти років, до осіб, які не досягли вісімнадцяти років, до інвалідів першої і другої груп.	Стаття 32. Адміністративний арешт Адміністративний арешт установлюється і застосовується лише у виняткових випадках за окремі види адміністративних правопорушень на строк до п'ятнадцяти діб. Адміністративний арешт призначається районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею). Адміністративний арешт не може застосовуватись до вагітних жінок, жінок, що мають дітей віком до дванадцяти років, до інвалідів першої і другої груп.
Відсутня	Стаття 32-2. Застосування заходів впливу до неповнолітніх Зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого застосовується у випадку згоди особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. Вибачення виконується у приміщенні суду, якщо інше не погоджено між особою, яка притягується до адміністративної відповідальності, та потерпілим. Застосовуючи попередження та оголошуючи догану або сувору догану, суддя пояснює неповнолітньому юридичні та інші наслідки його протиправної поведінки, а також юридичні наслідки повторного вчинення адміністративного правопорушення. Передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам полягає у дорученні суду вказаним особам застосувати додаткові заходи виховного характеру, спрямовані на профілактику правопорушень, та у зобов'язанні неповнолітнього дослухатися зазначених осіб та виконувати їх вказівки, пов'язані з виховним впливом. Зобов'язання пройти тренінги (курси), спрямовані на виправлення неповнолітніх, виконуються під контролем органів Національної поліції України. Обмеження дозвілля і встановлення особливих вимог до поведінки застосовуються відповідно до статті 32-2 цього Кодексу.
Відсутня	Стаття 32-3. Обмеження дозвілля і встановлення особливих вимог до поведінки Обмеження дозвілля і встановлення особливих вимог до поведінки застосовуються до осіб, яким не виповнилося 18 років. Обмеження дозвілля і встановлення особливих вимог до поведінки можуть полягати у забороні відвідування певних місць (організацій, закладів) або займатися певними видами відпочинку; зобов'язанні відвідувати певні курси, навчальні програми, лекції, тренінги, в інших обмеженнях дозвілля та вимогах до поведінки під контролем органів Національної поліції України. Обмеження дозвілля і особливі вимоги до поведінки не повинні необґрунтовано обмежувати права та свободи неповнолітнього. Обмеження дозвілля і особливі вимоги до поведінки не можуть

Стаття 184. Невиконання батьками або особами, що їх замінюють, обов'язків щодо виховання дітей Ухилення батьків або осіб, які їх замінюють, від виконання передбачених законодавством обов'язків щодо забезпечення необхідних умов життя, навчання та виховання неповнолітніх дітей – тягне за собою попередження або накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, - тягнуть за собою накладення штрафу від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Вчинення неповнолітніми віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років правопорушення, відповідальність за яке передбачено цим Кодексом, крім порушень, передбачених частинами третьою або четвертою статті 173-4 цього Кодексу, - тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Вчинення неповнолітніми діянь, що містять ознаки злочину, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України, якщо вони не досягли віку, з якого настає кримінальна відповідальність, - тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Невиконання рішення органу опіки та піклування щодо визначення способів участі у вихованні дитини та спілкуванні з нею того з батьків, хто проживає окремо від дитини, - тягне за собою накладення штрафу від ста до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Діяння, передбачене частиною п'ятою цієї статті, вчинене повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, - тягне за собою накладення штрафу від ста п'ятдесяти до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та тимчасове обмеження того з батьків, з ким проживає дитина, у праві виїзду за межі України та обмеження у праві керування транспортним засобом - до виконання рішення в повному обсязі. Умисне порушення встановленого законом обмеження щодо строку перебування дитини за межами України у разі самостійного вирішення питання про тимчасовий	встановлюватися на строк, що перевищує 2 місяці. Стаття 184. Невиконання батьками або особами, що їх замінюють, обов'язків щодо виховання дітей, а також невиконання ними чи дітьми рішення суб'єкта юстиції щодо дітей про застосування заходу спеціальної профілактики деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі Стаття 184. Невиконання батьками або особами, що їх замінюють, обов'язків щодо виховання дітей, рішення суб'єкта юстиції щодо дітей про застосування заходу спеціальної профілактики деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі Ухилення батьків або осіб, які їх замінюють, від виконання передбачених законодавством обов'язків щодо забезпечення необхідних умов життя, навчання та виховання неповнолітніх дітей, а також невиконання ними чи дітьми рішення суб'єкта юстиції щодо дітей про застосування заходу спеціальної профілактики деморалізації дітей та правопорушень у дитячому середовищі, - тягне за собою попередження або накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, - тягнуть за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Вчинення неповнолітніми віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років правопорушення, відповідальність за яке передбачено цим Кодексом, крім порушень, передбачених частинами третьою або четвертою статті 173-4 цього Кодексу, - тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Вчинення неповнолітніми діянь, що містять ознаки злочину, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України, якщо вони не досягли віку, з якого настає кримінальна відповідальність, - тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Невиконання рішення органу опіки та піклування щодо визначення способів участі у вихованні дитини та спілкуванні з нею того з батьків, хто проживає окремо від дитини, - тягне за собою накладення штрафу від ста до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Діяння, передбачене частиною п'ятою цієї статті, вчинене повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, - тягне за собою накладення штрафу від ста п'ятдесяти до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та тимчасове обмеження того з батьків, з ким проживає дитина, у праві виїзду за межі України та обмеження у праві керування транспортним засобом - до виконання рішення в повному обсязі. Умисне порушення встановленого законом обмеження щодо строку перебування дитини за межами України у разі самостійного вирішення питання про тимчасовий

виїзд дитини за межі України тим із батьків, з яким рішенням суду визначено або висновком органу опіки та піклування підтверджено місце проживання цієї дитини, - тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.	виїзд дитини за межі України тим із батьків, з яким рішенням суду визначено або висновком органу опіки та піклування підтверджено місце проживання цієї дитини, - тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.
Стаття 221. Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді) Судді районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів розглядають справи про адміністративні правопорушення, передбачені частинами першою - четвертою та сьомою статті 41, статтями 41-1 - 41-3, 42-1, 42-2, частиною першою статті 44, статтями 44-1, 46-1, 46-2, 51, 51-2, частинами другою, четвертою та п'ятою статті 85, статтями 85-1, 88 - 88-2, 90, 91, 91-5, 92-1, 98, 101-103, 103-3, частиною першою статті 106-1, статтями 106-2, 107-1, частиною другою статті 112, частинами четвертою та сьомою статті 121, частиною четвертою статті 122, статтями 122-2, 122-4, 122-5, частинами другою і третьою статті 123, статтею 124, частиною четвертою статті 127, статтею 127-1, статтею 130, частиною третьою статті 133, статтями 135-1, 139, частиною четвертою статті 140, статтями 146, 149-1, частиною другою статті 154, статтею 155-1, частинами першою, третьою і четвертою статті 156, статтями 160, 162 - 162-3, 163-1 - 163-4, частиною другою статті 163-7, статтями 163-12, 164, 164-3, 164-5 - 164-18, 166-1 - 166-4, частинами першою, другою, дев'ятою та десятою статті 166-6, 166-8 - 166-12, 166-14 - 166-18, 166-21, 166-22, 166-23, 166-24, 166-25, 171-2, 172-4 - 172-20, 173 - 173-2, 174, 177-2, частиною третьою статті 178, статтею 180-1, частинами першою, другою і третьою статті 181, частиною другою статті 182, статтями 183-1 - 185-11, 185-13, 186-5 - 186-7, 187, 188, 188-1, 188-13 (крім справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з невиконанням законних вимог державного виконавця), 188-14, 188-16, 188-17, 188-19, 188-22, 188-25, 188-27, 188-28, 188-31, 188-32, 188-33, 188-34, 188-35, 188-38, 188-39, 188-40, 188-41, 188-45, 188-46, 188-47, 188-48, 188-49, частиною першою статті 189-1, статтями 189-3, 190, 191, 193, 195-1 - 195-6, статтями 204-1, 204-2, 204-3, 206-1, 212-2 - 212-21 цього Кодексу, а також справи про адміністративні правопорушення, вчинені особами віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років.	Стаття 221. Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді) Судді районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів розглядають справи про адміністративні правопорушення, передбачені частинами першою - четвертою та сьомою статті 41, статтями 41-1 - 41-3, 42-1, 42-2, частиною першою статті 44, статтями 44-1, 46-1, 46-2, 51, 51-2, частинами другою, четвертою та п'ятою статті 85, статтями 85-1, 88 - 88-2, 90, 91, 91-5, 92-1, 98, 101-103, 103-3, частиною першою статті 106-1, статтями 106-2, 107-1, частиною другою статті 112, частинами четвертою та сьомою статті 121, частиною четвертою статті 122, статтями 122-2, 122-4, 122-5, частинами другою і третьою статті 123, статтею 124, частиною четвертою статті 127, статтею 127-1, статтею 130, частиною третьою статті 133, статтями 135-1, 139, частиною четвертою статті 140, статтями 146, 149-1, частиною другою статті 154, статтею 155-1, частинами першою, третьою і четвертою статті 156, статтями 160, 162 - 162-3, 163-1 - 163-4, частиною другою статті 163-7, статтями 163-12, 164, 164-3, 164-5 - 164-18, 166-1 - 166-4, частинами першою, другою, дев'ятою та десятою статті 166-6, 166-8 - 166-12, 166-14 - 166-18, 166-21, 166-22, 166-23, 166-24, 166-25, 171-2, 172-4 - 172-20, 173 - 173-2, 174, 177-2, частиною третьою статті 178, статтею 180-1, частинами першою, другою і третьою статті 181, частиною другою статті 182, статтями 183-1 - 185-11, 185-13, 186-5 - 186-7, 187, 188, 188-1, 188-13 (крім справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з невиконанням законних вимог державного виконавця), 188-14, 188-16, 188-17, 188-19, 188-22, 188-25, 188-27, 188-28, 188-31, 188-32, 188-33, 188-34, 188-35, 188-38, 188-39, 188-40, 188-41, 188-45, 188-46, 188-47, 188-48, 188-49, частиною першою статті 189-1, статтями 189-3, 190, 191, 193, 195-1 - 195-6, статтями 204-1, 204-2, 204-3, 206-1, 212-2 - 212-21 цього Кодексу, а також справи про адміністративні правопорушення, вчинені особами віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років, які розглядаються суддями, уповноваженими здійснювати кримінальне провадження щодо неповнолітніх відповідно до статті 18 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».
Стаття 249. Відкритий розгляд справи про адміністративне правопорушення Справа про адміністративне правопорушення розглядається відкрито, крім справ про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та випадків, коли це суперечить інтересам охорони державної таємниці. З метою підвищення виховної і запобіжної ролі провадження в справах про адміністративні правопорушення такі справи можуть розглядатися безпосередньо в трудових колективах, за місцем навчання або проживання порушника.	Стаття 249. Відкритий розгляд справи про адміністративне правопорушення Справа про адміністративне правопорушення розглядається відкрито, крім справ про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та випадків, коли це суперечить інтересам охорони державної таємниці. Виключити
Стаття 261. Адміністративне затримання Про адміністративне затримання складається протокол, в якому зазначаються: дата і місце його складення; посада, прізвище, ім'я та по батькові особи, яка складала протокол; відомості про особу затриманого; час і мотиви затримання. Протокол	Стаття 261. Адміністративне затримання Про адміністративне затримання складається протокол, в якому зазначаються: дата і місце його складення; посада, прізвище, ім'я та по батькові особи, яка складала протокол; відомості про особу затриманого; час і мотиви затримання. Протокол

підписується посадовою особою, яка його склала, і затриманим. У разі відмовлення затриманого від підписання протоколу в ньому робиться запис про це.

Про місце перебування особи, затриманої за вчинення адміністративного правопорушення, негайно повідомляються її родичі, а на її прохання також власник відповідного підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган.

Органи (посадові особи), правомочні здійснювати адміністративне затримання, про кожний випадок адміністративного затримання осіб інформують у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги, крім випадків, якщо особа захищає себе особисто чи запросила захисника.

Стаття 268. Права особи, яка притягається до адміністративної відповідальності

Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності має право: знайомитися з матеріалами справи, давати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання; при розгляді справи користуватися юридичною допомогою адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача, якщо не володіє мовою, якою ведеться провадження; оскаржити постанову по справі. Справа про адміністративне правопорушення розглядається в присутності особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. Під час відсутності цієї особи справу може бути розглянуто лише у випадках, коли є дані про своєчасне її сповіщення про місце і час розгляду справи і якщо від неї не надійшло клопотання про відкладення розгляду справи.

При розгляді справ про адміністративні правопорушення, передбачені частиною першою статті 44, статтями 51, 146, 160, 172-4 - 172-9, 173, частиною третьою статті 178, статтями 185, 185-1, статтями 185-7, 187 цього Кодексу, присутність особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, є обов'язковою. У разі ухилення від явки на виклик органу внутрішніх справ або судді районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду що особу може бути органом внутрішніх справ (Національною поліцією) піддано приводу.

Законами України може бути передбачено й інші випадки, коли явка особи, яка

підписується посадовою особою, яка його склала, і затриманим. У разі відмовлення затриманого від підписання протоколу в ньому робиться запис про це.

Про місце перебування особи, затриманої за вчинення адміністративного правопорушення, негайно повідомляються її родичі, а на її прохання також власник відповідного підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган. **У випадку затримання неповнолітнього його батьки або усиновителі, опікуни, піклувальники мають бути повідомлені також про підстави затримання і негайно запрошені до місця перебування неповнолітнього затриманого та їм надається право на відвідання неповнолітнього у місці утримування у будь-який час без попереднього дозволу.**

Органи (посадові особи), правомочні здійснювати адміністративне затримання, про кожний випадок адміністративного затримання осіб інформують у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги, крім випадків, якщо особа захищає себе особисто чи запросила захисника. **Участь захисника у випадку затримання неповнолітньої особи є обов'язковою.**

Стаття 268. Права особи, яка притягається до адміністративної відповідальності

Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, має право: знайомитися з матеріалами справи, давати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання; при розгляді справи користуватися **безоплатною правовою допомогою у випадках, визначених Законом України «Про безоплатну правову допомогу»**, юридичною допомогою адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача, якщо не володіє мовою, якою ведеться провадження; відмовитися давати пояснення; заявляти відводи; ставити запитання потерпілим і свідкам; оскаржити постанову по справі.

Якщо у справі про адміністративне правопорушення до відповідальності притягується неповнолітній, у разі відсутності у нього захисника суд, який розглядає відповідну справу, зобов'язаний залучити адвоката з відповідного центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Справа про адміністративне правопорушення розглядається в присутності особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. Під час відсутності цієї особи справу може бути розглянуто лише у випадках, коли є дані про своєчасне її сповіщення про місце і час розгляду справи і якщо від неї не надійшло клопотання про відкладення розгляду справи.

При розгляді справ про адміністративні правопорушення, передбачені частиною першою статті 44, статтями 51, 146, 160, 172-4 - 172-9, 173, частиною третьою статті 178, статтями 185, 185-1, статтями 185-7, 187 цього Кодексу, присутність особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, є обов'язковою. У разі ухилення від явки на виклик органу внутрішніх справ або судді районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду що особу може бути органом внутрішніх справ (Національною поліцією) піддано приводу.

Законами України може бути передбачено й інші випадки, коли явка особи, яка

притягається до адміністративної відповідальності, в орган (до посадової особи), який вирішує справу, є обов'язковою.	притягається до адміністративної відповідальності, в орган (до посадової особи), який вирішує справу, є обов'язковою.
Стаття 270. Законні представники та представники Інтереси особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, і потерпілого, які є неповнолітніми або особами, що через свої фізичні або психічні вади не можуть самі здійснювати свої права у справах про адміністративні правопорушення, мають право представляти їх законні представники (батьки, усиновителі, опікуни, піклувальники). Інтереси потерпілого може представляти представник - адвокат, інший фахівець у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи. Законні представники та представники мають право знайомитися з матеріалами справи; заявляти клопотання; від імені особи, інтереси якої вони представляють, приносити скарги на рішення органу (посадової особи), який розглядає справу. Повноваження адвоката як представника потерпілого посвідчуються документами, зазначеними у частині другій статті 271 цього Кодексу.	Стаття 270. Законні представники та представники Інтереси особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, і потерпілого, які є особами, що через свої фізичні або психічні вади не можуть самі здійснювати свої права у справах про адміністративні правопорушення, мають право представляти їх законні представники (батьки, усиновителі, опікуни, піклувальники). Участь законних представників неповнолітньої особи у судовому розгляді адміністративної справи є обов'язковою. Інтереси потерпілого може представляти представник - адвокат, інший фахівець у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи. Законні представники та представники користуються правами, наданими особі, яку вони представляють, крім права на безоплатну правову допомогу. Повноваження адвоката як представника потерпілого посвідчуються документами, зазначеними у частині другій статті 271 цього Кодексу.
Стаття 277. Строки розгляду справ про адміністративні правопорушення Справа про адміністративне правопорушення розглядається у п'ятнадцятиденний строк з дня одержання органом (посадовою особою), правомочним розглядати справу, протоколу про адміністративне правопорушення та інших матеріалів справи. Справи про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 42-2, частиною першою статті 44, статтями 44-1, 106-1, 106-2, 162, 172-10 - 172-20, 173, 173-1, 173-2, 178, 185, частиною першою статті 185-3, статтями 185-7, 185-10, 188-22, 203 - 206-1, розглядаються протягом доби, статтями 146, 160, 185-1, 212-7 - 212-20 - у триденний строк, статтями 46-1, 51, 166-9, 176 і 188-34 - у п'ятиденний строк, статтями 101-103 цього Кодексу - у семиденний строк. Законами України може бути передбачено й інші строки розгляду справ про адміністративні правопорушення. Строк розгляду адміністративних справ про адміністративні корупційні правопорушення зупиняється судом у разі якщо особа, щодо якої складено протокол про адміністративне корупційне правопорушення, умисно ухиляється від явки до суду або з поважних причин не може туди з'явитися (хвороба, перебування у відрядженні чи на лікуванні, у відпустці тощо).	Стаття 277. Строки розгляду справ про адміністративні правопорушення Справа про адміністративне правопорушення розглядається у п'ятнадцятиденний строк з дня одержання органом (посадовою особою), правомочним розглядати справу, протоколу про адміністративне правопорушення та інших матеріалів справи. Справи про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 42-2, частиною першою статті 44, статтями 44-1, 106-1, 106-2, 162, 172-10 - 172-20, 173, 173-1, 173-2, 178, 185, частиною першою статті 185-3, статтями 185-7, 185-10, 188-22, 203 - 206-1, розглядаються протягом доби, статтями 146, 160, 185-1, 212-7 - 212-20 - у триденний строк, статтями 46-1, 51, 166-9, 176 і 188-34 - у п'ятиденний строк, статтями 101-103 цього Кодексу - у семиденний строк. Законами України може бути передбачено й інші строки розгляду справ про адміністративні правопорушення. Строк розгляду адміністративних справ про адміністративні корупційні правопорушення зупиняється судом у разі якщо особа, щодо якої складено протокол про адміністративне корупційне правопорушення, умисно ухиляється від явки до суду або з поважних причин не може туди з'явитися (хвороба, перебування у відрядженні чи на лікуванні, у відпустці тощо). Справи про адміністративні правопорушення, за вчинення яких до адміністративної відповідальності притягається неповнолітній, розглядаються у семиденний строк, якщо більш короткий строк не передбачено цією статтею чи іншими законами України.
Стаття 279. Порядок розгляду справи про адміністративне правопорушення Розгляд справи розпочинається з оголошення складу колегіального органу або представлення посадової особи, яка розглядає дану справу. Головуючий на засіданні колегіального органу або посадова особа, що розглядає справу, оголошує, яка справа підлягає розгляду, хто притягається до адміністративної	Стаття 279. Порядок розгляду справи про адміністративне правопорушення Розгляд справи розпочинається з оголошення складу колегіального органу або представлення посадової особи, яка розглядає дану справу. Головуючий на засіданні колегіального органу або посадова особа, що розглядає справу, оголошує, яка справа підлягає розгляду, хто притягається до адміністративної

відповідальності, роз'яснює особам, які беруть участь у розгляді справи, їх права і обов'язки. Після цього оголошується протокол про адміністративне правопорушення. На засіданні заслуховуються особи, які беруть участь у розгляді справи, досліджуються докази і вирішуються клопотання.	відповідальності, роз'яснює особам, які беруть участь у розгляді справи, їх права і обов'язки, вирішує питання щодо заявлених відводів. Після цього оголошується протокол про адміністративне правопорушення. На засіданні заслуховуються особи, які беруть участь у розгляді справи, досліджуються докази і вирішуються клопотання.
Відсутня	Стаття 280-1. Конфлікт інтересів та відвід Орган (особа), уповноважений на розгляд справи про адміністративне правопорушення, представник, перекладач або експерт можуть виконувати свої функції у провадженні у справі про адміністративне правопорушення за умови, що таке виконання не створює конфлікту інтересів, що може поставити під загрозу незалежність та неупередженість розгляду справи. Відвід представника, перекладача або експерта у зв'язку з конфліктом інтересів може бути ініційований зазначеними особами самостійно або ж будь-яким іншими учасниками провадження у справі. Рішення про відвід вказаних осіб приймається органом (особою), яка розглядає справу про адміністративне правопорушення. Відвід судді може бути ініційований суддею самостійно або ж будь-яким іншим учасником провадження у справі. Рішення про відвід приймається головою суду або, якщо справа про адміністративне правопорушення розглядається головою суду, головою суду відповідної вищої ланки. Відвід органу (особи), уповноваженого на розгляд справи про адміністративне правопорушення, може бути ініційований цим органом (особою) самостійно або будь-яким учасником провадження у справі. Рішення про відвід приймається особою, у підпорядкуванні якої перебуває особа (орган), що розглядає справу про адміністративне правопорушення.
Стаття 287. Право оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення Постанову по справі про адміністративне правопорушення може бути оскаржено прокурором у випадках, передбачених частиною п'ятою статті 7 цього Кодексу, особою, щодо якої її винесено, а також потерпілим.	Стаття 287. Право оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення Постанову по справі про адміністративне правопорушення може бути оскаржено прокурором у випадках, передбачених частиною п'ятою статті 7 цього Кодексу, особою, щодо якої її винесено, або її представником, законним представником, а також потерпілим або його представником, законним представником.
Стаття 307. Строки і порядок виконання постанови про накладення штрафу Штраф має бути сплачений порушником не пізніше як через п'ятнадцять днів з дня вручення йому постанови про накладення штрафу, крім випадків, передбачених статтею 300-1 цього Кодексу, а в разі оскарження такої постанови - не пізніше як через п'ятнадцять днів з дня повідомлення про залишення скарги без задоволення. У разі відсутності самостійного заробітку в осіб віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років, які вчинили адміністративне правопорушення, штраф стягується з батьків або осіб, які їх замінюють. Штраф, накладений за вчинення адміністративного правопорушення, вноситься порушником в установу банку України, за винятком штрафу, що стягується на місці вчинення правопорушення, якщо інше не встановлено законодавством України.	Стаття 307. Строки і порядок виконання постанови про накладення штрафу Штраф має бути сплачений порушником не пізніше як через п'ятнадцять днів з дня вручення йому постанови про накладення штрафу, крім випадків, передбачених статтею 300-1 цього Кодексу, а в разі оскарження такої постанови - не пізніше як через п'ятнадцять днів з дня повідомлення про залишення скарги без задоволення. У разі відсутності самостійного заробітку в осіб віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років, які вчинили адміністративне правопорушення, місцевий суд своєю постановою замінює призначений ним або іншим органом штраф громадськими роботами або заходом впливу, передбаченим статтею 24-1 цього Кодексу. Штраф, накладений за вчинення адміністративного правопорушення, вноситься порушником в установу банку України, за винятком штрафу, що стягується на місці вчинення правопорушення, якщо інше не встановлено законодавством України.

Кримінально-виконавчий кодекс України

Стаття 13. Повноваження уповноваженого органу з питань пробації 1. Уповноважений орган з питань пробації у межах своїх повноважень забезпечує: здійснення нагляду за засудженими, звільненими від відбування покарання з випробуванням, звільненими від відбування покарання вагітними жінками і жінками, які мають дітей до трьох років; виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських і виправних робіт; реалізацію пробаційних програм стосовно осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням; проведення соціально-виховної роботи із засудженими, до яких застосовано пробацію; здійснення заходів з підготовки осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, до звільнення; направлення засуджених до обмеження волі для відбування покарання до виправних центрів у порядку, визначеному статтею 57 цього Кодексу; здійснення інших визначених законодавством заходів, спрямованих на виправлення засуджених та запобігання вчиненню ними повторних кримінальних правопорушень.	Стаття 13. Повноваження уповноваженого органу з питань пробації 1. Уповноважений орган з питань пробації у межах своїх повноважень забезпечує: здійснення нагляду за засудженими, звільненими від відбування покарання з випробуванням, звільненими від відбування покарання вагітними жінками і жінками, які мають дітей до трьох років; виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських і виправних робіт, виконання покарання у виді домашнього обмеження; реалізацію пробаційних програм стосовно осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням; проведення соціально-виховної роботи із засудженими, до яких застосовано пробацію; здійснення заходів з підготовки осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, до звільнення; направлення засуджених до обмеження волі для відбування покарання до виправних центрів у порядку, визначеному статтею 57 цього Кодексу; здійснення інших визначених законодавством заходів, спрямованих на виправлення засуджених та запобігання вчиненню ними повторних кримінальних правопорушень.
Стаття 15. Арештні дома 1. Арештні дома виконують покарання у виді арешту. 2. В арештних домах тримаються повнолітні особи, а також неповнолітні, яким на момент постановлення вироку виповнилося шістнадцять років і які засуджені за злочини невеликої тяжкості.	Стаття 15. Арештні дома 1. Арештні дома виконують покарання у виді арешту. 2. В арештних домах тримаються повнолітні особи, а також неповнолітні, яким на момент постановлення вироку виповнилося шістнадцять років і які засуджені за злочини невеликої тяжкості, та неповнолітні у віці від 14 до 16 років, яким було замінено домашнє обмеження, громадські чи виправні роботи на арешт відповідно до частини третьої статті 99-1 і частини четвертої статті 100 Кримінального кодексу України.
Стаття 26. Порядок виконання покарання у виді штрафу 1. Засуджений зобов'язаний сплатити штраф у місячний строк після набрання вироком суду законної сили і повідомити про це кримінально-виконавчій інспекції за місцем проживання шляхом пред'явлення документа про сплату штрафу. 2. У разі призначення штрафу з розстрочкою виплати певними частинами засуджений зобов'язаний сплачувати штраф у розмірі та строки, встановлені вироком суду. Про сплату відповідної частини штрафу засуджений повідомляє кримінально-виконавчій інспекції за місцем проживання шляхом пред'явлення документа про сплату відповідної частини штрафу. 3. У разі несплати засудженим штрафу у строк, передбачений частиною першою цієї статті, суд за поданням кримінально-виконавчої інспекції розглядає питання про розстрочку виплати несплаченої суми штрафу або заміну несплаченої суми штрафу покаранням у виді громадських, виправних робіт або позбавлення волі відповідно до закону. 4. У разі несплати засудженим чергового платежу під час призначення штрафу з	Стаття 26. Порядок виконання покарання у виді штрафу 1. Засуджений зобов'язаний сплатити штраф у місячний строк після набрання вироком суду законної сили і повідомити про це кримінально-виконавчій інспекції за місцем проживання шляхом пред'явлення документа про сплату штрафу. 2. У разі призначення штрафу з розстрочкою виплати певними частинами засуджений зобов'язаний сплачувати штраф у розмірі та строки, встановлені вироком суду. Про сплату відповідної частини штрафу засуджений повідомляє кримінально-виконавчій інспекції за місцем проживання шляхом пред'явлення документа про сплату відповідної частини штрафу. 3. У разі несплати засудженим штрафу у строк, передбачений частиною першою цієї статті, суд за поданням кримінально-виконавчої інспекції розглядає питання про розстрочку виплати несплаченої суми штрафу або заміну несплаченої суми штрафу покаранням у виді громадських, виправних робіт або позбавлення волі відповідно до закону. 4. У разі несплати засудженим чергового платежу під час призначення штрафу з

розстрочкою виплати суд через місяць після закінчення строку виплати чергового платежу за поданням кримінально-виконавчої інспекції замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді громадських, виправних робіт або позбавлення волі відповідно до закону.	розстрочкою виплати суд через місяць після закінчення строку виплати чергового платежу за поданням кримінально-виконавчої інспекції замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді громадських, виправних робіт або позбавлення волі відповідно до закону. 5. У разі неможливості повної чи часткової сплати неповнолітнім призначеного штрафу через значне зменшення розміру чи втрати ним самостійного доходу чи його власних коштів або майна, на яке може бути звернене стягнення за вироком, і відсутності підстав для відстрочки його виплати, уповноважений орган з питань пробації вносить до суду, який ухвалив вирок, подання про заміну несплаченої суми штрафу покаранням у виді громадських робіт.
Стаття 35. Наслідки ухилення від відбування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю 1. Стосовно особи, яка ухиляється від відбування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, уповноважений орган з питань пробації надсилає матеріали до органів Національної поліції для відповідного реагування. 2. Ухиленням від відбування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю є невиконання засудженим обов'язків, передбачених статтею 34 цього Кодексу.	Стаття 35. Наслідки ухилення від відбування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю 1. Стосовно особи, яка ухиляється від відбування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, уповноважений орган з питань пробації надсилає матеріали до органів Національної поліції для відповідного реагування. У разі ухилення неповнолітнього від відбування покарання уповноважений орган з питань пробації вносить до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого виконується вирок, подання про заміну невідбутої частини покарання арештом. 2. Ухиленням від відбування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю є невиконання засудженим обов'язків, передбачених статтею 34 цього Кодексу.
Стаття 39. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем відбування засудженими покарання у виді громадських робіт 1. На власника підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган за місцем відбування засудженим покарання у виді громадських робіт покладається: погодження з уповноваженим органом з питань пробації переліку об'єктів, на яких засуджені відбувають громадські роботи, та видів цих робіт; контроль за виконанням засудженими визначених для них робіт та дотриманням правил техніки безпеки; своєчасне повідомлення уповноваженого органу з питань пробації про ухилення засудженого від відбування покарання та переведення його на інше місце роботи, появу на роботі в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння, порушення громадського порядку; ведення обліку та щомісячне інформування уповноваженого органу з питань пробації про кількість відпрацьованих засудженим годин і його ставлення до праці. 2. У разі систематичного несвоєчасного подання інформації про виконання громадських робіт або нездійснення контролю відповідальною особою за роботою та поведінкою засудженого, а також невиконання інших вимог цієї статті уповноважений орган з питань пробації надсилає матеріали правоохоронним органам для відповідного	Стаття 39. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем відбування засудженими покарання у виді громадських робіт 1. На власника підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган за місцем відбування засудженим покарання у виді громадських робіт покладається: погодження з уповноваженим органом з питань пробації переліку об'єктів, на яких засуджені відбувають громадські роботи, та видів цих робіт; призначення особи, відповідальної за роботу та поведінку засудженого; контроль за виконанням засудженими визначених для них робіт та дотриманням правил техніки безпеки; своєчасне повідомлення уповноваженого органу з питань пробації про ухилення засудженого від відбування покарання та переведення його на інше місце роботи, появу на роботі в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння, порушення громадського порядку; ведення обліку та щомісячне інформування уповноваженого органу з питань пробації про кількість відпрацьованих засудженим годин і його ставлення до праці. 2. У разі систематичного несвоєчасного подання інформації про виконання громадських робіт або нездійснення контролю відповідальною особою за роботою та поведінкою засудженого, а також невиконання інших вимог цієї статті уповноважений орган з питань пробації надсилає матеріали правоохоронним органам для відповідного

реагування для вирішення питання про притягнення винних осіб до відповідальності згідно із законом. 3. У разі ушкодження здоров'я під час виконання громадських робіт відшкодування шкоди засудженому здійснюється відповідно до законодавства про страхування від нещасного випадку.	реагування для вирішення питання про притягнення винних осіб до відповідальності згідно із законом. 3. У разі ушкодження здоров'я під час виконання громадських робіт відшкодування шкоди засудженому здійснюється відповідно до законодавства про страхування від нещасного випадку.
Стаття 40. Відповідальність засуджених до покарання у виді громадських робіт 1. За порушення порядку та умов відбування покарання у виді громадських робіт, а також порушення громадського порядку, за яке засудженого було притягнуто до адміністративної відповідальності, до нього уповноваженим органом з питань пробації може бути застосоване застереження у виді письмового попередження про притягнення до кримінальної відповідальності. 2. Стосовно особи, яка ухиляється від відбування покарання у виді громадських робіт, уповноважений орган з питань пробації надсилає матеріали правоохоронним органам для відповідного реагування для вирішення питання про притягнення до кримінальної відповідальності відповідно до статті 389 Кримінального кодексу України. 3. Ухиленням від відбування покарання у виді громадських робіт є: систематичне невиконання встановлених обов'язків, порушення порядку та умов відбування покарання, а також притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення, які були вчинені після письмового попередження; невихід більше двох разів протягом місяця на громадські роботи без поважних причин, а також допущення більше двох порушень трудової дисципліни протягом місяця, поява на роботі в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння. 4. Засуджений до громадських робіт, розшук якого оголошено у зв'язку з ухиленням від покарання, затримується і конвоюється органом Національної поліції у порядку, передбаченому кримінальним процесуальним законодавством.	Стаття 40. Відповідальність засуджених до покарання у виді громадських робіт 1. За порушення порядку та умов відбування покарання у виді громадських робіт, а також порушення громадського порядку, за яке засудженого було притягнуто до адміністративної відповідальності, до нього уповноваженим органом з питань пробації може бути застосоване застереження у виді письмового попередження про притягнення до кримінальної відповідальності. 2. Стосовно особи, яка ухиляється від відбування покарання у виді громадських робіт, уповноважений орган з питань пробації надсилає матеріали правоохоронним органам для відповідного реагування для вирішення питання про притягнення до кримінальної відповідальності відповідно до статті 389 Кримінального кодексу України. У разі ухилення неповнолітнього від відбування громадських робіт уповноважений орган з питань пробації вносить до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого виконується вирок, подання про заміну невідбутої частини покарання арештом. 3. Ухиленням від відбування покарання у виді громадських робіт є: систематичне невиконання встановлених обов'язків, порушення порядку та умов відбування покарання, а також притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення, які були вчинені після письмового попередження; невихід більше двох разів протягом місяця на громадські роботи без поважних причин, а також допущення більше двох порушень трудової дисципліни протягом місяця, поява на роботі в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння. 4. Засуджений до громадських робіт, розшук якого оголошено у зв'язку з ухиленням від покарання, затримується і конвоюється органом Національної поліції у порядку, передбаченому кримінальним процесуальним законодавством.
Стаття 44. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем відбування засудженими покарання у виді виправних робіт 1. На власника підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган за місцем відбування засудженим покарання у виді виправних робіт покладається: щомісячне відрахування визначеної судовим рішенням частини заробітної плати і перерахування утриманої суми в доход держави; додержання порядку та умов відбування покарання, передбачених цим Кодексом; своєчасне інформування уповноваженого органу з питань пробації про ухилення засудженого від відбування покарання, переведення засудженого на іншу роботу чи посаду, а також його звільнення; щомісячне інформування уповноваженого органу з питань пробації про кількість робочих днів за графіком на підприємстві, в установі, організації, кількість фактично	Стаття 44. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем відбування засудженими покарання у виді виправних робіт 1. На власника підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган за місцем відбування засудженим покарання у виді виправних робіт покладається: щомісячне відрахування визначеної судовим рішенням частини заробітної плати і перерахування утриманої суми в доход держави; додержання порядку та умов відбування покарання, передбачених цим Кодексом; своєчасне інформування уповноваженого органу з питань пробації про ухилення засудженого від відбування покарання, переведення засудженого на іншу роботу чи посаду, а також його звільнення; щомісячне інформування уповноваженого органу з питань пробації про кількість робочих днів за графіком на підприємстві, в установі, організації, кількість фактично

відпрацьованих засудженим робочих днів, розмір заробітної плати і утримань з неї за вироком суду, кількість прогулів, кількість днів тимчасової непрацездатності за листком непрацездатності та з інших причин.

2. У разі систематичного неправильного або несвоєчасного відрахування сум із заробітку засудженого, а також невиконання інших вимог цієї статті уповноважений орган з питань пробації звертається до правоохоронних органів для відповідного реагування для вирішення питання про притягнення винних осіб до відповідальності згідно із законом.

Стаття 46. Заходи заохочення і стягнення, що застосовуються до осіб, засуджених до виправних робіт

1. Власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган щодо засуджених до покарання у виді виправних робіт може застосовувати заходи заохочення і стягнення, передбачені законодавством про працю.

2. Уповноважений орган з питань пробації за зразкову поведінку і сумлінне ставлення до праці щодо засуджених може застосовувати такі заходи заохочення: подання до суду матеріалів про умовно-дострокове звільнення засудженого від покарання;

зарахування часу щорічної відпустки у строк відбування покарання.

3. Подання про умовно-дострокове звільнення засудженого від покарання надсилає до суду уповноважений орган з питань пробації з урахуванням характеристики засудженого, підготовленої власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом за місцем роботи засудженого.

4. За порушення порядку та умов відбування покарання у виді виправних робіт уповноваженим органом з питань пробації до засудженого може застосовуватися застереження у виді письмового попередження про притягнення до кримінальної відповідальності.

5. Стосовно особи, яка ухиляється від відбування покарання у виді виправних робіт, уповноважений орган з питань пробації звертається до правоохоронних органів для відповідного реагування для вирішення питання про притягнення до кримінальної відповідальності відповідно до статті 389 Кримінального кодексу України.

6. Ухиленням засудженого від відбування покарання у виді виправних робіт є: систематичне невиконання встановлених обов'язків; порушення порядку та умов відбування покарання; вчинення проступку, за який його було притягнуто до адміністративної відповідальності;

допущення більше двох разів протягом місяця прогулів, а також більше двох порушень трудової дисципліни протягом місяця або поява на роботі в нетверезому

відпрацьованих засудженим робочих днів, розмір заробітної плати і утримань з неї за вироком суду, кількість прогулів, кількість днів тимчасової непрацездатності за листком непрацездатності та з інших причин;

додержання конфіденційності інформації про злочин та відповідний вирок суду та нерозкриття такої інформації іншим особам.

2. У разі систематичного неправильного або несвоєчасного відрахування сум із заробітку засудженого, а також невиконання інших вимог цієї статті уповноважений орган з питань пробації звертається до правоохоронних органів для відповідного реагування для вирішення питання про притягнення винних осіб до відповідальності згідно із законом.

Стаття 46. Заходи заохочення і стягнення, що застосовуються до осіб, засуджених до виправних робіт

1. Власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган щодо засуджених до покарання у виді виправних робіт може застосовувати заходи заохочення і стягнення, передбачені законодавством про працю.

2. Уповноважений орган з питань пробації за зразкову поведінку і сумлінне ставлення до праці щодо засуджених може застосовувати такі заходи заохочення: подання до суду матеріалів про умовно-дострокове звільнення засудженого від покарання;

зарахування часу щорічної відпустки у строк відбування покарання.

3. Подання про умовно-дострокове звільнення засудженого від покарання надсилає до суду уповноважений орган з питань пробації з урахуванням характеристики засудженого, підготовленої власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом за місцем роботи засудженого.

4. За порушення порядку та умов відбування покарання у виді виправних робіт уповноваженим органом з питань пробації до засудженого може застосовуватися застереження у виді письмового попередження про притягнення до кримінальної відповідальності.

5. Стосовно особи, яка ухиляється від відбування покарання у виді виправних робіт, уповноважений орган з питань пробації звертається до правоохоронних органів для відповідного реагування для вирішення питання про притягнення до кримінальної відповідальності відповідно до статті 389 Кримінального кодексу України. **У разі ухилення неповнолітнього від відбування виправних робіт уповноважений орган з питань пробації вносить до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого виконується вирок, подання про заміну невідбутої частини покарання арештом.**

6. Ухиленням засудженого від відбування покарання у виді виправних робіт є: систематичне невиконання встановлених обов'язків; порушення порядку та умов відбування покарання; вчинення проступку, за який його було притягнуто до адміністративної відповідальності;

допущення більше двох разів протягом місяця прогулів, а також більше двох порушень трудової дисципліни протягом місяця або поява на роботі в нетверезому

стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння. 7. Засуджений до виправних робіт, розшук якого оголошено у зв'язку з ухиленням від покарання, затримується і конвоюється органом Національної поліції у порядку, передбаченому кримінальним процесуальним законодавством.	стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння. 7. Засуджений до виправних робіт, розшук якого оголошено у зв'язку з ухиленням від покарання, затримується і конвоюється органом Національної поліції у порядку, передбаченому кримінальним процесуальним законодавством.
Відсутня	Глава 11-1. Виконання покарання у виді домашнього обмеження
Відсутня	Стаття 49-1. Порядок та умови виконання покарання у виді домашнього обмеження 1. Покарання у виді домашнього обмеження полягає у перебуванні засудженого неповнолітнього за місцем його проживання у визначений судом час доби і виконується за місцем проживання. 2. Контроль за виконанням покарання у виді домашнього обмеження покладається на уповноважений орган з питань пробації. 3. Уповноважений орган з питань пробації: 1) веде облік засуджених до покарання у виді домашнього обмеження; 2) роз'яснює засудженим порядок та умови відбування покарання; 3) здійснює контроль за додержанням засудженими порядку та умов відбування покарання у виді домашнього обмеження; 4) вживає заходів щодо припинення порушень судових рішень; 5) вживає першочергових заходів щодо виявлення засуджених, місцезнаходження яких невідоме; 6) звертається до відповідних правоохоронних органів щодо розшуку засуджених, місцезнаходження яких невідоме; 7) інформує прокурора і суд, який виніс вирок, про зняття засуджених до домашнього обмеження з обліку; 3. Строк покарання у виді домашнього обмеження обчислюється з моменту набрання законної сили вирокі суду, яким неповнолітнього засуджено до даного виду покарання.
Відсутня	Стаття 49-2. Обов'язки органу Національної поліції України під час виконання покарання у виді домашнього обмеження. 1. Під час виконання покарання у виді домашнього обмеження орган Національної поліції України: 1) не менше одного разу на тиждень проводить раптові перевірки за місцем проживання засудженого неповнолітнього; 2) щомісячно письмово повідомляє уповноважений орган з питань пробації про результати перевірок; 3) на протязі одного робочого дня повідомляють уповноважений орган з питань пробації про відсутність засудженого неповнолітнього за місцем свого проживання у визначений судом час.
Відсутня	Стаття 49-3. Відповідальність засуджених до покарання у виді домашнього обмеження. 1. Стосовно неповнолітнього засудженого, який ухиляється від відбування покарання у виді домашнього обмеження, уповноважений орган з питань пробації

	надсилає до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого виконується вирок, подання про заміну покарання у виді домашнього обмеження на арешт. 2. Ухиленням від відбування покарання у виді домашнього обмеження є відсутність неповнолітнього засудженого за місцем проживання у встановлений судом час. 3. Неповнолітній засуджений, розшук якого оголошено у зв'язку з його ухиленням від покарання у виді домашнього обмеження, затримується і конвоюється органом Національної поліції України у порядку, передбаченому кримінальним процесуальним законодавством.
Стаття 123. Соціально-виховна робота із засудженими до позбавлення волі 1. Соціально-виховна робота - цілеспрямована діяльність персоналу органів і установ виконання покарань та інших соціальних інституцій для досягнення мети виправлення і ресоціалізації засуджених. Соціально-виховна робота спрямована на формування та закріплення в засуджених прагнення до заняття суспільно корисною діяльністю, сумлінного ставлення до праці, дотримання вимог законів та інших прийнятих у суспільстві правил поведінки, підвищення їх загальноосвітнього і культурного рівнів. 2. Участь засуджених у виховних заходах, які проводяться в колоніях, враховується при визначенні ступеня їхнього виправлення, а також при застосуванні заходів заохочення і стягнення. 3. Розпорядком дня колоній можуть бути передбачені виховні заходи, участь в яких для засуджених є обов'язковою. 4. Стимулювання правослухняної поведінки засуджених здійснюється за допомогою програм диференційованого виховного впливу з урахуванням їхньої поведінки, психічного стану і ступеня соціальної занедбаності. 5. Програми диференційованого виховного впливу на засуджених повинні враховувати можливості виховної функції режиму відбування покарання, загальноосвітнього і професійно-технічного навчання, заходів заохочення і стягнення, які застосовуються до осіб, позбавлених волі, самодіяльних організацій засуджених, громадських, благодійних і релігійних організацій, а також залучення засуджених до самовиховання.	Стаття 123. Соціально-виховна робота із засудженими до позбавлення волі 1. Соціально-виховна робота - це цілеспрямована діяльність персоналу установ виконання покарань, спрямована на залучення засуджених до суспільно-корисної діяльності відповідно до їх потреб та наявних можливостей. 2. Соціально-виховна робота в установах виконання покарань проводиться в порядку, визначеному цим Кодексом та нормативно-правовими актами Міністерства юстиції України. 3. Соціально-виховна робота з засудженими проводиться з урахуванням оцінки ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення й потреб особи на основі плану відбування покарання. 4. Участь засуджених у виховних заходах, які проводяться в колоніях, враховується при оцінці їх поведінки, а також при застосуванні заходів заохочення і стягнення. 5. Розпорядком дня колоній можуть бути передбачені виховні заходи, участь в яких для засуджених є обов'язковою.
Стаття 135. Процедура дисциплінарного провадження 1. Питання про доцільність застосування стягнення до осіб, які відбувають покарання у виді позбавлення волі, вирішується на засіданні дисциплінарної комісії установи виконання покарань. Дисциплінарна комісія установи виконання покарань діє на постійній основі. Засідання дисциплінарної комісії є повноважним, якщо на ньому присутні більше половини членів дисциплінарної комісії.	Стаття 135. Процедура дисциплінарного провадження 1. Питання про доцільність застосування стягнення до осіб, які відбувають покарання у виді позбавлення волі, вирішується на засіданні дисциплінарної комісії установи виконання покарань. У разі вирішення питання про застосування дисциплінарного стягнення до неповнолітнього до засідання дисциплінарної комісії залучаються представники піклувальної та педагогічної ради. Дисциплінарна комісія установи виконання покарань діє на постійній основі. Засідання дисциплінарної комісії є повноважним, якщо на ньому присутні більше половини членів дисциплінарної комісії.

2. До складу дисциплінарної комісії входять начальник установи виконання покарань, його заступники та начальники служб установи, які за своїми функціональними обов'язками безпосередньо спілкуються з особами, які відбувають покарання у виді позбавлення волі. Очолює дисциплінарну комісію начальник установи виконання покарань або особа, яка виконує його обов'язки.

3. На засідання дисциплінарної комісії запрошуються й інші особи, присутність яких є доцільною для встановлення обставин вчинення правопорушення та визначення міри відповідальності. Члени спостережних комісій на відповідній території мають право бути присутніми на засіданні дисциплінарної комісії та мають право дорадчого голосу.

4. Особа, яка відбуває покарання у виді позбавлення волі, має бути повідомлена про місце і час засідання дисциплінарної комісії не пізніше ніж за одну добу до його проведення. За заявою засудженого цей термін може бути продовжено, але не більш як на дві доби.

5. Особа, яка відбуває покарання у виді позбавлення волі, має право користуватися послугами адвоката або фахівця в галузі права за власним вибором під час підготовки до засідання дисциплінарної комісії, який представлятиме її інтереси під час засідання комісії. Якщо особа, яка відбуває покарання у виді позбавлення волі, не має доступу до адвоката або фахівця в галузі права, адміністрація установи виконання покарання зобов'язана надати йому можливість звернутися за отриманням правової допомоги до суб'єктів надання такої допомоги.

Засуджений та/або його представник мають право:

отримати інформацію про притягнення до дисциплінарної відповідальності, у тому числі документи, що стосуються справи, не пізніше як за одну добу до початку засідання дисциплінарної комісії;

бути присутнім на засіданні дисциплінарної комісії під час розгляду питання про його притягнення до дисциплінарної відповідальності;

ознайомлюватися з матеріалами дисциплінарного провадження та особової справи, робити виписки, знімати копії з них;

надавати пояснення, заперечення та заявляти клопотання в усному та письмовому вигляді, надавати докази;

подавати клопотання не пізніше як за двадцять чотири години до визначеного часу засідання про залучення до засідання дисциплінарної комісії осіб, присутність яких є доцільною для встановлення обставин вчинення правопорушення та визначення міри відповідальності.

6. Матеріали про порушення доповідаються на засіданні дисциплінарної комісії начальником відділення соціально-психологічної служби у присутності особи, яка вчинила порушення, та інших запрошених осіб.

Під час засідання дисциплінарної комісії заслуховуються пояснення засудженого та його представника, свідків, інших осіб, залучених відповідно до частини третьої та абзацу сьомого частини п'ятої цієї статті, адміністрації установи виконання покарань, особи, яка ініціювала притягнення до дисциплінарної відповідальності, та осіб, які мають право дорадчого голосу.

2. До складу дисциплінарної комісії входять начальник установи виконання покарань, його заступники та начальники служб установи, які за своїми функціональними обов'язками безпосередньо спілкуються з особами, які відбувають покарання у виді позбавлення волі. Очолює дисциплінарну комісію начальник установи виконання покарань або особа, яка виконує його обов'язки.

3. На засідання дисциплінарної комісії запрошуються й інші особи, присутність яких є доцільною для встановлення обставин вчинення правопорушення та визначення міри відповідальності. Члени спостережних комісій на відповідній території мають право бути присутніми на засіданні дисциплінарної комісії та мають право дорадчого голосу.

4. Особа, яка відбуває покарання у виді позбавлення волі, має бути повідомлена про місце і час засідання дисциплінарної комісії не пізніше ніж за одну добу до його проведення. За заявою засудженого цей термін може бути продовжено, але не більш як на дві доби.

5. Особа, яка відбуває покарання у виді позбавлення волі, має право користуватися послугами адвоката або фахівця в галузі права за власним вибором під час підготовки до засідання дисциплінарної комісії, який представлятиме її інтереси під час засідання комісії. Якщо особа, яка відбуває покарання у виді позбавлення волі, не має доступу до адвоката або фахівця в галузі права, адміністрація установи виконання покарання зобов'язана надати йому можливість звернутися за отриманням правової допомоги до суб'єктів надання такої допомоги.

Засуджений та/або його представник мають право:

отримати інформацію про притягнення до дисциплінарної відповідальності, у тому числі документи, що стосуються справи, не пізніше як за одну добу до початку засідання дисциплінарної комісії;

бути присутнім на засіданні дисциплінарної комісії під час розгляду питання про його притягнення до дисциплінарної відповідальності;

ознайомлюватися з матеріалами дисциплінарного провадження та особової справи, робити виписки, знімати копії з них;

надавати пояснення, заперечення та заявляти клопотання в усному та письмовому вигляді, надавати докази;

подавати клопотання не пізніше як за двадцять чотири години до визначеного часу засідання про залучення до засідання дисциплінарної комісії осіб, присутність яких є доцільною для встановлення обставин вчинення правопорушення та визначення міри відповідальності.

6. Матеріали про порушення доповідаються на засіданні дисциплінарної комісії начальником відділення соціально-психологічної служби у присутності особи, яка вчинила порушення, та інших запрошених осіб.

Під час засідання дисциплінарної комісії заслуховуються пояснення засудженого та його представника, свідків, інших осіб, залучених відповідно до частини третьої та абзацу сьомого частини п'ятої цієї статті, адміністрації установи виконання покарань, особи, яка ініціювала притягнення до дисциплінарної відповідальності, та осіб, які мають право дорадчого голосу.

Рішення про притягнення до відповідальності приймається більшістю голосів членів дисциплінарної комісії. Начальник установи виконання покарань має право поміщати засудженого в дисциплінарний ізолятор строком до однієї доби до прийняття рішення про застосування стягнення у разі порушення режиму відбування покарання, що полягало у перебуванні у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, участі в конфліктній ситуації, бійці, масових заворушеннях або інших діях, що створюють серйозну загрозу підтримці порядку в установі. Поміщення засудженого до приміщення камерного типу (одиначної камери) проводиться за рішенням суду. У разі прийняття на засіданні дисциплінарної комісії рішення про поміщення засудженого до приміщення камерного типу (одиначної камери) адміністрація установи виконання покарань протягом двадцяти чотирьох годин направляє до суду відповідне клопотання (подання) разом із рішенням комісії. 7. Рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності особи, яка відбуває покарання, має бути детально вмотивоване та може бути оскаржене особою, яка відбуває покарання у виді позбавлення волі, або її представником до органу виконання покарань вищого рівня, прокурора чи суду. Засудженому протягом трьох робочих днів видається копія рішення про застосування до нього стягнення із зазначенням можливості та порядку його оскарження.	Рішення про притягнення до відповідальності приймається більшістю голосів членів дисциплінарної комісії. Начальник установи виконання покарань має право поміщати засудженого в дисциплінарний ізолятор строком до однієї доби до прийняття рішення про застосування стягнення у разі порушення режиму відбування покарання, що полягало у перебуванні у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, участі в конфліктній ситуації, бійці, масових заворушеннях або інших діях, що створюють серйозну загрозу підтримці порядку в установі. Поміщення засудженого до приміщення камерного типу (одиначної камери) проводиться за рішенням суду. У разі прийняття на засіданні дисциплінарної комісії рішення про поміщення засудженого до приміщення камерного типу (одиначної камери) адміністрація установи виконання покарань протягом двадцяти чотирьох годин направляє до суду відповідне клопотання (подання) разом із рішенням комісії. 7. Рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності особи, яка відбуває покарання, має бути детально вмотивоване та може бути оскаржене особою, яка відбуває покарання у виді позбавлення волі, або її представником до органу виконання покарань вищого рівня, прокурора чи суду. Засудженому протягом трьох робочих днів видається копія рішення про застосування до нього стягнення із зазначенням можливості та порядку його оскарження.
Стаття 144. Заходи заохочення, що застосовуються до засуджених неповнолітніх 1. За сумлінну поведінку і ставлення до праці та навчання, активну участь у роботі самодіяльних організацій і виховних заходах до засуджених неповнолітніх можуть застосовуватися, крім передбачених статтею 130 цього Кодексу, такі заходи заохочення: - надання права відвідування культурно-видовищних і спортивних заходів за межами виховної колонії в супроводі працівників колонії; - надання права виходу за межі виховної колонії в супроводі батьків чи інших близьких родичів. 2. Тривалість виходу за межі колонії встановлюється начальником колонії, але не може перевищувати восьми годин. Забороняється відвідування культурно-видовищних і спортивних заходів за межами колонії, які проводяться після двадцятої години.	Стаття 144. Заходи заохочення, що застосовуються до засуджених неповнолітніх 1. За сумлінну поведінку і ставлення до праці та навчання, активну участь у роботі самодіяльних організацій і виховних заходах до засуджених неповнолітніх можуть застосовуватися, крім передбачених статтею 130 цього Кодексу, такі заходи заохочення: - надання права відвідування культурно-видовищних і спортивних заходів за межами виховної колонії в супроводі працівників колонії; - надання права виходу за межі виховної колонії в супроводі батьків чи інших близьких родичів; - надання дозволу для виїзду за межі колонії з метою відвідування близьких родичів до семи діб неповнолітнім, які утримуються у дільницях соціальної адаптації виховних колоній, в супроводі батьків чи інших близьких родичів. 2. Тривалість виходу за межі колонії встановлюється начальником колонії, але не може перевищувати восьми годин. Забороняється відвідування культурно-видовищних і спортивних заходів за межами колонії, які проводяться після двадцятої години. 3. Засудженим, які залишені у виховній колонії відповідно до статті 148 цього Кодексу і утримуються у дільницях соціальної адаптації, дозвіл, передбачений абзацом четвертим частини першої цієї статті, надається без супроводу батьків чи інших близьких родичів.
Закон України «Про прокуратуру»	
Стаття 26-1. Спеціальні повноваження прокурора у кримінальних	Стаття 26-1. Спеціальні повноваження прокурора у кримінальних

провадженнях щодо неповнолітніх та за їх участю

1. Повноваження прокурора у кримінальному провадженні щодо неповнолітньої особи, в тому числі якщо кримінальне провадження здійснюється щодо декількох осіб, хоча б одна з яких є неповнолітньою, а також у кримінальному провадженні про кримінальне правопорушення щодо неповнолітнього потерпілого і в процесуальних діях щодо неповнолітнього свідка здійснюються лише прокурором, який пройшов відповідну підготовку і спеціально уповноважений керівником органу прокуратури на участь у кримінальних провадженнях зазначених категорій, та встановлюються Кримінальним процесуальним кодексом України.

провадженнях щодо неповнолітніх та за їх участю

1. Повноваження прокурора у кримінальному провадженні щодо неповнолітньої особи, в тому числі якщо кримінальне провадження здійснюється щодо декількох осіб, хоча б одна з яких є неповнолітньою, а також у кримінальному провадженні про кримінальне правопорушення щодо неповнолітнього потерпілого і в процесуальних діях щодо неповнолітнього свідка здійснюються лише прокурором, який пройшов відповідну підготовку і спеціально уповноважений керівником органу прокуратури на участь у кримінальних провадженнях зазначених категорій, та встановлюються Кримінальним процесуальним кодексом України.

2. Прокурор має повноваження у кримінальному провадженні щодо неповнолітньої особи прийняти рішення щодо виведення неповнолітнього підозрюваного із системи кримінального правосуддя.

3. Прокурор має повноваження прийняти рішення про закриття кримінального провадження щодо дитини, яка після досягнення одинадцятирічного віку до досягнення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, вчинила суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого Особливою частиною Кримінального кодексу України, і застосувати передбачені законодавством позасудові заходи.

Закон України «Про пробачію»

Стаття 6. Завдання пробачії

1. Завданнями пробачії є:

підготовка досудових доповідей щодо обвинувачених;
здійснення нагляду за засудженими до покарань у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт, особами, яким покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк замінено покаранням у виді громадських робіт або виправних робіт, особами, звільненими від відбування покарання з випробуванням, звільненими від відбування покарання вагітними жінками і жінками, які мають дітей віком до трьох років;

виконання певних видів покарань, не пов'язаних з позбавленням волі;
направлення засуджених до обмеження волі для відбування покарання до виправних центрів;

реалізація пробачійних програм стосовно осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням;

проведення соціально-виховної роботи із засудженими;
здійснення заходів з підготовки осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, до звільнення;
реалізація інших заходів, спрямованих на виправлення засуджених та запобігання вчиненню ними повторних кримінальних правопорушень.

Стаття 7. Підстави для застосування пробачії

Стаття 6. Завдання пробачії

1. Завданнями пробачії є:

підготовка досудових доповідей щодо обвинувачених;
здійснення нагляду за засудженими до покарань у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт, домашнього обмеження, особами, яким покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк замінено покаранням у виді громадських робіт або виправних робіт, особами, звільненими від відбування покарання з випробуванням, звільненими від відбування покарання вагітними жінками і жінками, які мають дітей віком до трьох років;

виконання певних видів покарань, не пов'язаних з позбавленням волі;
направлення засуджених до обмеження волі для відбування покарання до виправних центрів;

реалізація пробачійних програм стосовно осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням;

проведення соціально-виховної роботи із засудженими;
здійснення заходів з підготовки осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, до звільнення;
реалізація інших заходів, спрямованих на виправлення засуджених та запобігання вчиненню ними повторних кримінальних правопорушень.

Стаття 7. Підстави для застосування пробачії

1. Під час вирішення питання про застосування до особи пробації суд бере до уваги характер вчиненого кримінального правопорушення та соціально-психологічну характеристику особи обвинуваченого або засудженого, яку готує персонал органу пробації або адміністрація установи виконання покарань. 2. Підставою для застосування пробації є: письмовий запит суду до органу пробації про надання досудової доповіді щодо обвинуваченого; обвинувальний вирок суду, яким особу засуджено до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт; обвинувальний вирок суду, яким особу засуджено до позбавлення волі на певний строк; обвинувальний вирок суду, яким особу засуджено до обмеження волі; обвинувальний вирок суду, яким особу звільнено від відбування покарання з випробуванням; ухвала суду про заміну покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк покаранням у виді громадських робіт або виправних робіт; ухвала суду про звільнення від відбування покарання вагітної жінки або жінки, яка має дитину віком до трьох років; акт про помилування, яким засудженому замінено покарання або невідбуту частину покарання покаранням у виді громадських робіт або виправних робіт.	1. Під час вирішення питання про застосування до особи пробації суд бере до уваги характер вчиненого кримінального правопорушення та соціально-психологічну характеристику особи обвинуваченого або засудженого, яку готує персонал органу пробації або адміністрація установи виконання покарань. 2. Підставою для застосування пробації є: письмовий запит суду до органу пробації про надання досудової доповіді щодо обвинуваченого; обвинувальний вирок суду, яким особу засуджено до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт; обвинувальний вирок суду, яким неповнолітню особу засуджено до домашнього обмеження; обвинувальний вирок суду, яким особу засуджено до позбавлення волі на певний строк; обвинувальний вирок суду, яким особу засуджено до обмеження волі; обвинувальний вирок суду, яким особу звільнено від відбування покарання з випробуванням; ухвала суду про заміну покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк покаранням у виді громадських робіт або виправних робіт; ухвала суду про звільнення від відбування покарання вагітної жінки або жінки, яка має дитину віком до трьох років; акт про помилування, яким засудженому замінено покарання або невідбуту частину покарання покаранням у виді громадських робіт або виправних робіт.
Стаття 10. Наглядова пробація 1. Наглядова пробація - це здійснення наглядових та соціально-виховних заходів щодо засуджених до покарань у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт, осіб, яким покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк замінено покаранням у виді громадських робіт або виправних робіт, осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням, звільнених від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років, а також направлення засуджених до обмеження волі для відбування покарання до виправних центрів. 2. Порядок здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими затверджується центральним органом виконавчої влади, що формує державну політику у сфері пробації. 3. Орган пробації під час наглядової пробації реалізовує пробаційні програми стосовно осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням. 4. До реалізації пробаційних програм можуть залучатися підприємства, установи та організації незалежно від форми власності. 5. Порядок розроблення та реалізації пробаційних програм визначається Кабінетом Міністрів України.	Стаття 10. Наглядова пробація 1. Наглядова пробація – це здійснення наглядових та соціально-виховних заходів щодо засуджених до покарань у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт, осіб, яким покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк замінено покаранням у виді громадських робіт або виправних робіт, неповнолітніх, засуджених до домашнього обмеження, осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням, звільнених від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років, а також направлення засуджених до обмеження волі для відбування покарання до виправних центрів. 2. Порядок здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими затверджується центральним органом виконавчої влади, що формує державну політику у сфері пробації. 3. Орган пробації під час наглядової пробації реалізовує пробаційні програми стосовно осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням. 4. До реалізації пробаційних програм можуть залучатися підприємства, установи та організації незалежно від форми власності. 5. Порядок розроблення та реалізації пробаційних програм визначається Кабінетом Міністрів України.
Стаття 13. Соціально-виховна робота	Стаття 13. Соціально-виховна робота

1. Соціально-виховна робота - це цілеспрямована діяльність персоналу органу пробачії для досягнення мети виправлення засуджених. 2. Соціально-виховна робота проводиться за індивідуальним планом роботи із засудженим з урахуванням оцінки ризиків повторного вчинення кримінальних правопорушень та передбачає диференційований підхід під час надання консультативної, психологічної та інших видів допомоги, сприяння працевлаштуванню, залучення до навчання, участь у виховних заходах та соціально корисній діяльності, проведення індивідуально-профілактичної роботи. 3. Заходи соціально-виховної роботи разом із заходами нагляду включаються до індивідуального плану роботи із засудженим. 4. Соціально-виховну роботу проводить персонал органу пробачії з усіма категоріями суб'єктів пробачії, крім осіб, стосовно яких готується досудова доповідь, та засуджених до обмеження волі, які направляються для відбування покарання до виправних центрів.	1. Соціально-виховна робота - це цілеспрямована діяльність персоналу органу пробачії для досягнення мети виправлення засуджених. 2. Соціально-виховна робота проводиться за індивідуальним планом роботи із засудженим з урахуванням оцінки ризиків повторного вчинення кримінальних правопорушень та передбачає диференційований підхід під час надання консультативної, психологічної та інших видів допомоги, сприяння працевлаштуванню, залучення до навчання, участь у виховних заходах та соціально корисній діяльності, проведення індивідуально-профілактичної роботи. 3. Заходи соціально-виховної роботи разом із заходами нагляду включаються до індивідуального плану роботи із засудженим. 4. Соціально-виховну роботу проводить персонал органу пробачії з усіма категоріями суб'єктів пробачії, крім осіб, стосовно яких готується досудова доповідь, та засуджених до обмеження волі, які направляються для відбування покарання до виправних центрів. 5. За бажанням неповнолітнього, звільненого з місць позбавлення волі, орган пробачії за місцем проживання неповнолітнього може сприяти йому у веденні законослухняного способу життя шляхом надання інформаційних та консультаційних послуг, залучати до заходів соціально-виховного впливу у взаємодії з іншими державними органами та установами, громадськими об'єднаннями та релігійними організаціями.
Стаття 14. Суб'єкти пробачії 1. Суб'єктами пробачії є: - обвинувачені, стосовно яких органом пробачії готується досудова доповідь; - особи, засуджені до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт; особи, яким покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк замінено покаранням у виді громадських робіт або виправних робіт; - особи, звільнені від відбування покарання з випробуванням; - звільнені від відбування покарання вагітні жінки і жінки, які мають дітей віком до трьох років; - особи, засуджені до обмеження волі, які направляються для відбування покарання до виправних центрів; - особи, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, стосовно яких вживаються заходи з підготовки їх до звільнення.	Стаття 14. Суб'єкти пробачії 1. Суб'єктами пробачії є: - обвинувачені, стосовно яких органом пробачії готується досудова доповідь; - особи, засуджені до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт; - неповнолітні особи, засуджені до покарання у виді домашнього обмеження; - особи, яким покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк замінено покаранням у виді громадських робіт або виправних робіт; - особи, звільнені від відбування покарання з випробуванням; - звільнені від відбування покарання вагітні жінки і жінки, які мають дітей віком до трьох років; - особи, засуджені до обмеження волі, які направляються для відбування покарання до виправних центрів; - особи, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, стосовно яких вживаються заходи з підготовки їх до звільнення.
Стаття 18. Орган пробачії 1. Орган пробачії у межах своїх повноважень організовує: - забезпечення суду досудовими доповідями про обвинувачених; - здійснення нагляду за засудженими; - виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт; реалізацію пробачійних програм стосовно осіб, звільнених від відбування	Стаття 18. Орган пробачії 1. Орган пробачії у межах своїх повноважень організовує: - забезпечення суду досудовими доповідями про обвинувачених; - здійснення нагляду за засудженими; - виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт; - виконання покарання у виді домашнього обмеження; реалізацію пробачійних програм стосовно осіб, звільнених від відбування

покарання з випробуванням;
соціально-виховну роботу із засудженими;
підготовку до звільнення засуджених, які відбувають покарання у виді обмеження волі та позбавлення волі на певний строк.

покарання з випробуванням;
соціально-виховну роботу із засудженими;
підготовку до звільнення засуджених, які відбувають покарання у виді обмеження волі та позбавлення волі на певний строк.

Закон України «Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк»

Стаття 8. Організація діяльності суб'єктів соціального патронажу

1. Центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування здійснюють соціальний патронаж звільнених осіб, зокрема, утворюють спостережні комісії, піклувальні ради при спеціальних виховних установах та здійснюють контроль за діяльністю суб'єктів соціального патронажу, які їм підпорядковані.

2. Загальну координацію соціального патронажу звільнених осіб віком до 35 років включно здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти і науки, молоді та спорту, а після 35 років - центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення.

3. Порядок взаємодії суб'єктів соціального патронажу затверджується наказом центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування державної правової політики, державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, сім'ї та дітей, освіти і науки, молоді та спорту, охорони здоров'я, виконання кримінальних покарань, та Міністерства внутрішніх справ України.

4. Суб'єкти соціального патронажу в разі звернення до них звільнених осіб зобов'язані невідкладно розпочати здійснення стосовно таких осіб заходів соціального патронажу.

Стаття 9. Послуги, що надаються суб'єктами соціального патронажу

1. Суб'єктами соціального патронажу надаються послуги тимчасового притулку, а також соціальні, медичні, юридичні, освітні, реабілітаційні та інші послуги.

2. Послуги надаються звільненим особам, які звернулися до суб'єктів соціального патронажу, в установленому законодавством порядку.

Стаття 8. Організація діяльності суб'єктів соціального патронажу

1. Центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування здійснюють соціальний патронаж звільнених осіб, зокрема, утворюють спостережні комісії, піклувальні ради при спеціальних виховних установах та здійснюють контроль за діяльністю суб'єктів соціального патронажу, які їм підпорядковані.

2. Загальну координацію соціального патронажу звільнених осіб віком до 35 років включно здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти і науки, молоді та спорту, а після 35 років - центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення. **Щодо звільнених неповнолітніх поряд із координацією соціального патронажу здійснюється моніторинг виконання плану реінтеграції.**

3. Порядок взаємодії суб'єктів соціального патронажу затверджується наказом центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування державної правової політики, державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, сім'ї та дітей, освіти і науки, молоді та спорту, охорони здоров'я, виконання кримінальних покарань, та Міністерства внутрішніх справ України.

4. Суб'єкти соціального патронажу в разі звернення до них звільнених осіб зобов'язані невідкладно розпочати здійснення стосовно таких осіб заходів соціального патронажу.

Стаття 9. Послуги, що надаються суб'єктами соціального патронажу

1. Суб'єктами соціального патронажу надаються послуги тимчасового притулку, а також соціальні, медичні, юридичні, освітні, реабілітаційні та інші послуги.

2. Послуги надаються звільненим особам, які звернулися до суб'єктів соціального патронажу, в установленому законодавством порядку.

3. У разі звільнення неповнолітнього йому та/або його сім'ї надається психологічна та інша підтримка строком не менше ніж одного року з моменту звільнення (або протягом строку невідбутої частини покарання у разі умовно-дострокового звільнення).

Закон України «Про безоплатну правову допомогу»

Стаття 21. Надання безоплатної вторинної правової допомоги адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі за контрактом

1. Після прийняття рішення про надання безоплатної вторинної правової допомоги

Стаття 21. Надання безоплатної вторинної правової допомоги адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі за контрактом

1. Після прийняття рішення про надання безоплатної вторинної правової допомоги

Центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги призначає адвоката, який надає безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі за контрактом. 2. Під час призначення адвоката враховуються його спеціалізація, досвід роботи, навантаження, складність справ, у яких адвокат бере участь. 3. Повноваження адвоката як захисника у кримінальному провадженні, для участі у розгляді справи про адміністративне правопорушення та представництва інтересів осіб, які мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами підтверджуються дорученням Центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.	Центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги призначає адвоката, який надає безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі за контрактом. 2. Під час призначення адвоката враховуються його спеціалізація, досвід роботи, навантаження, складність справ, у яких адвокат бере участь. У випадку, якщо безоплатна вторинна правова допомога надається неповнолітньому у кримінальному провадженні або справі про адміністративне правопорушення, призначений з цією метою адвокат повинен, за можливості, мати досвід надання правової допомоги неповнолітнім. 3. Повноваження адвоката як захисника у кримінальному провадженні, для участі у розгляді справи про адміністративне правопорушення та представництва інтересів осіб, які мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами підтверджуються дорученням Центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.
Відсутня	Розділ IV-I. Надання безоплатних послуг з проведення процедури відновного примирення (медіації) у кримінальному провадженні щодо неповнолітнього
Відсутня	Стаття 29-1. Надання допомоги в забезпеченні доступу особи до процедури відновного примирення (медіації) у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх 1. У передбачених законом випадках у кримінальному провадженні щодо неповнолітнього підозрюваного (обвинуваченого) центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги надають послугу з проведення процедури відновного примирення (медіації) за участю кваліфікованого посередника. 2. Послуга з проведення процедури відновного примирення (медіації) за участю посередника у кримінальному провадженні щодо неповнолітнього підозрюваного (обвинуваченого) надається безоплатно. 3. Послуга з проведення процедури відновного примирення (медіації) за участю посередника у кримінальному провадженні щодо неповнолітнього підозрюваного (обвинуваченого) може бути надана за зверненням прокурора чи сторін процедури відновного примирення – неповнолітнього підозрюваного (обвинуваченого) чи його законного представника, потерпілого, його представника чи законного представника неповнолітнього потерпілого.
Відсутня	Стаття 29-2. Організація підготовки до проведення процедури відновного примирення (медіації) 1. У разі отримання звернення прокурора, суду, неповнолітнього підозрюваного (обвинуваченого) чи його законного представника, потерпілого, його представника Центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги негайно: 1) для проведення процедури відновного примирення (медіації) приймає рішення про призначення посередника із числа адвокатів, включених до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, або за бажанням сторін надає їм можливість самотійно обрати посередника, передає йому надані зі зверненням матеріали про кримінальне провадження;

	2) інформує про прийняте рішення залежно від стадії провадження прокурора або суд та інших осіб, які подали звернення; 3) організовує проведення попередніх зустрічей між сторонами процедури відновного примирення (медіації) та посередником з метою підготовки та укладення угоди. 2. Посередник на попередніх зустрічах зі сторонами процедури відновного примирення (медіації) роз'яснює їм порядок проведення процедури відновного примирення і в разі згоди на її проходження надає їм примірну форму угоди, яка затверджується Координаційним центром з надання правової допомоги, погоджує дату зустрічі для укладення угоди та коло інших учасників, з якими за необхідності також проводить попередню зустріч. 4. Угода має засвідчити факт примирення між сторонами процедури відновного примирення та відшкодування завданих злочином збитків або усунення заподіяної шкоди, або взяті на себе неповнолітнім підозрюваним (обвинуваченим) зобов'язання про виконання таких дій. Крім того, сторони можуть взяти на себе інші зобов'язання, виконання яких сприятиме ресоціалізації неповнолітнього. 5. У разі неможливості зустрічі для укладення угоди посередник повідомляє про це прокурора та інших осіб, які подали звернення.
Відсутня	Стаття 29-3. Проведення процедури відновного примирення 1. Під час зустрічі між сторонами процедури відновного примирення (медіації) для укладення угоди посередник з дотриманням принципу нейтральності щодо інтересів сторін надає їм можливість досягти згоди щодо умов угоди відповідно до особистих інтересів сторін, після чого готує погоджений ними текст угоди. 2. В угоді зазначається дата її укладення і вона скріплюється підписами сторін та візується посередником у трьох примірниках, один з яких передається неповнолітньому, другий – потерпілому, третій залишається у посередника. 3. Не пізніше наступного робочого дня після проведення зустрічі для укладення угоди посередник передає примірник угоди залежно від стадії провадження прокурору або суду або повідомляє їм про відмову в її укладенні.
Закон України «Про Національну поліцію»	
Стаття 13. Загальна система поліції 1. Систему поліції складають: 1) центральний орган управління поліцією; 2) територіальні органи поліції. 2. До складу апарату центрального органу управління поліції входять організаційно поєднані структурні підрозділи, що забезпечують діяльність керівника поліції, а також виконання покладених на поліцію завдань. 3. У складі поліції функціонують: 1) кримінальна поліція; 2) патрульна поліція;	Стаття 13. Загальна система поліції 1. Систему поліції складають: 1) центральний орган управління поліцією; 2) територіальні органи поліції. 2. До складу апарату центрального органу управління поліції входять організаційно поєднані структурні підрозділи, що забезпечують діяльність керівника поліції, а також виконання покладених на поліцію завдань. 3. У складі поліції функціонують: 1) кримінальна поліція; 2) патрульна поліція;

3) органи досудового розслідування; 4) поліція охорони; 5) спеціальна поліція; 6) поліція особливого призначення. 4. У системі поліції можуть утворюватися науково-дослідні установи та установи забезпечення. 5. Загальна чисельність поліції, що утримується за рахунок коштів Державного бюджету України, до 1 січня 2018 року не може перевищувати 140 тисяч осіб.	3) органи досудового розслідування; 4) поліція охорони; 5) спеціальна поліція; 6) поліція особливого призначення. 4. У системі поліції можуть утворюватися науково-дослідні установи та установи забезпечення. 5. До системи поліції належать центри тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей. 6. Загальна чисельність поліції, що утримується за рахунок коштів Державного бюджету України, до 1 січня 2018 року не може перевищувати 140 тисяч осіб.
Стаття 23. Основні повноваження поліції 1. Поліція відповідно до покладених на неї завдань: 1) здійснює превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень; 2) виявляє причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживає у межах своєї компетенції заходів для їх усунення; 3) вживає заходів з метою виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень; припиняє виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення; 4) вживає заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення; 5) здійснює своєчасне реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події; 6) здійснює досудове розслідування кримінальних правопорушень у межах визначеної підслідності; 7) розшукує осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду, ухиляються від виконання кримінального покарання, пропали безвісти, та інших осіб у випадках, визначених законом; 8) у випадках, визначених законом, здійснює провадження у справах про адміністративні правопорушення, приймає рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечує їх виконання; 9) доставляє у випадках і порядку, визначених законом, затриманих осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення, та осіб, які вчинили адміністративне правопорушення; 10) вживає заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у парках, скверах, на стадіонах, вокзалах, в аеропортах, морських та річкових портах, інших публічних місцях; 11) регулює дорожній рух та здійснює контроль за дотриманням Правил дорожнього руху його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі; 12) здійснює супроводження транспортних засобів у випадках, визначених законом; 13) видає відповідно до закону дозволу на рух окремих категорій транспортних	Стаття 23. Основні повноваження поліції 1. Поліція відповідно до покладених на неї завдань: 1) здійснює превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень; 2) виявляє причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживає у межах своєї компетенції заходів для їх усунення; 3) вживає заходів з метою виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень; припиняє виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення; 4) вживає заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення; 5) здійснює своєчасне реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події; 6) здійснює досудове розслідування кримінальних правопорушень у межах визначеної підслідності; 7) розшукує осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду, ухиляються від виконання кримінального покарання, пропали безвісти, та інших осіб у випадках, визначених законом; 8) у випадках, визначених законом, здійснює провадження у справах про адміністративні правопорушення, приймає рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечує їх виконання; 9) доставляє у випадках і порядку, визначених законом, затриманих осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення, та осіб, які вчинили адміністративне правопорушення; 10) вживає заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у парках, скверах, на стадіонах, вокзалах, в аеропортах, морських та річкових портах, інших публічних місцях; 11) регулює дорожній рух та здійснює контроль за дотриманням Правил дорожнього руху його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі; 12) здійснює супроводження транспортних засобів у випадках, визначених законом; 13) видає відповідно до закону дозволу на рух окремих категорій транспортних

засобів; у випадках, визначених законом, видає та погоджує дозвільні документи у сфері безпеки дорожнього руху;

14) вживає всіх можливих заходів для надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їхнього життя чи здоров'я;

15) вживає заходів для визначення осіб, які не здатні через стан здоров'я, вік або інші обставини повідомити інформацію про себе; встановлює особу за невпізнаним трупом;

16) забезпечує безпеку взятих під захист осіб на підставах та в порядку, визначених законом;

17) у межах своєї компетенції, визначеної законом, здійснює контроль за дотриманням вимог законів та інших нормативно-правових актів щодо опіки, піклування над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, вживає заходів щодо запобігання дитячій бездоглядності, правопорушенням серед дітей, а також соціального патронажу щодо дітей, які відбували покарання у виді позбавлення волі;

18) вживає заходів для запобігання та протидії домашньому насильству або насильству за ознакою статі;

19) здійснює охорону об'єктів права державної власності у випадках та порядку, визначених законом та іншими нормативно-правовими актами, а також бере участь у здійсненні державної охорони;

20) здійснює на договірних засадах охорону фізичних осіб та об'єктів права приватної і комунальної власності;

21) здійснює контроль за дотриманням фізичними та юридичними особами спеціальних правил та порядку зберігання і використання зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту та активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів, матеріалів та речовин, на які поширюється дозвільна система органів внутрішніх справ;

22) здійснює у визначеному законом порядку приймання, зберігання та знищення вилученої, добровільно зданої або знайденої вогнепальної, газової, холодної та іншої зброї, боєприпасів, набоїв, вибухових речовин та пристроїв, наркотичних засобів або психотропних речовин;

23) здійснює контроль у межах своєї компетенції, визначеної законом, за

засобів; у випадках, визначених законом, видає та погоджує дозвільні документи у сфері безпеки дорожнього руху;

14) вживає всіх можливих заходів для надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їхнього життя чи здоров'я;

15) вживає заходів для визначення осіб, які не здатні через стан здоров'я, вік або інші обставини повідомити інформацію про себе; встановлює особу за невпізнаним трупом;

16) забезпечує безпеку взятих під захист осіб на підставах та в порядку, визначених законом;

17) у межах своєї компетенції, визначеної законом, здійснює контроль за дотриманням вимог законів та інших нормативно-правових актів щодо опіки, піклування над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, вживає заходів щодо запобігання дитячій бездоглядності, правопорушенням серед дітей, а також соціального патронажу щодо дітей, які відбували покарання у виді позбавлення волі;

17-1) відповідно до вимог Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України, Кримінально-виконавчого кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення проводить перевірки за місцем проживання неповнолітніх, засуджених до покарання у виді домашнього обмеження, з наданням уповноваженому органу з питань пробації письмової інформації, забезпечує виконання неповнолітніми заходів впливу за адміністративне правопорушення у виді зобов'язання пройти тренінги (курси), спрямовані на виправлення неповнолітнього, та обмеження дозвілля і встановлення особливих вимог до поведінки неповнолітнього;

18) вживає заходів для запобігання та протидії домашньому насильству або насильству за ознакою статі;

19) здійснює охорону об'єктів права державної власності у випадках та порядку, визначених законом та іншими нормативно-правовими актами, а також бере участь у здійсненні державної охорони;

20) здійснює на договірних засадах охорону фізичних осіб та об'єктів права приватної і комунальної власності;

21) здійснює контроль за дотриманням фізичними та юридичними особами спеціальних правил та порядку зберігання і використання зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту та активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів, матеріалів та речовин, на які поширюється дозвільна система органів внутрішніх справ;

22) здійснює у визначеному законом порядку приймання, зберігання та знищення вилученої, добровільно зданої або знайденої вогнепальної, газової, холодної та іншої зброї, боєприпасів, набоїв, вибухових речовин та пристроїв, наркотичних засобів або психотропних речовин;

23) здійснює контроль у межах своєї компетенції, визначеної законом, за

дотриманням вимог режиму радіаційної безпеки у спеціально визначеній зоні радіоактивного забруднення;

24) сприяє забезпеченню відповідно до закону правового режиму воєнного або надзвичайного стану, зони надзвичайної екологічної ситуації у разі їх оголошення на всій території України або в окремій місцевості;

25) виконує в межах компетенції запити органів правопорядку (правоохоронних органів) інших держав або міжнародних організацій поліції відповідно до закону та міжнародних договорів України;

26) здійснює оперативно-розшукову діяльність відповідно до закону;

27) вживає заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку під час примусового виконання судових рішень і рішень інших органів (посадових осіб), а також вживає заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю державних виконавців, приватних виконавців та інших осіб, які беруть участь у вчиненні виконавчих дій, здійснює привід у виконавчому провадженні, здійснює розшук боржника чи дитини у виконавчому провадженні у випадках, передбачених законом або рішенням суду.

Залучення для проведення виконавчих дій працівників поліції здійснюється за вмотивованою постановою виконавця, яка надсилається керівнику територіального органу поліції за місцем проведення відповідної виконавчої дії. Відмова у залученні поліції для проведення виконавчих дій допускається лише з підстав залучення особового складу даного територіального органу поліції до припинення групового порушення громадської безпеки і порядку чи масових заворушень, а також для подолання наслідків масштабних аварій чи інших масштабних надзвичайних ситуацій;

28) забезпечує інформування Комісії з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, про хід досудового розслідування, вжиття заходів для розшуку осіб, зниклих безвісти, у тому числі осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, для внесення даних до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин.

Стаття 37. Обмеження пересування особи чи транспортного засобу або фактичного володіння річчю

1. Поліція уповноважена затримувати особу на підставах, у порядку та на строки, визначені Конституцією України, Кримінальним процесуальним кодексом України та Кодексом України про адміністративні правопорушення, а також іншими законами України.

2. Відлік часу утримання затриманої фізичної особи в спеціально відведених для цього приміщеннях рахується з моменту її фактичного затримання.

3. У випадках, визначених частиною другою цієї статті, поліцейські повинні негайно викликати медичних працівників до місця фактичного знаходження таких осіб, а також, за можливості, поінформувати членів сім'ї.

4. Поліцейський може тимчасово обмежити фактичне володіння річчю або

дотриманням вимог режиму радіаційної безпеки у спеціально визначеній зоні радіоактивного забруднення;

24) сприяє забезпеченню відповідно до закону правового режиму воєнного або надзвичайного стану, зони надзвичайної екологічної ситуації у разі їх оголошення на всій території України або в окремій місцевості;

25) виконує в межах компетенції запити органів правопорядку (правоохоронних органів) інших держав або міжнародних організацій поліції відповідно до закону та міжнародних договорів України;

26) здійснює оперативно-розшукову діяльність відповідно до закону;

27) вживає заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку під час примусового виконання судових рішень і рішень інших органів (посадових осіб), а також вживає заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю державних виконавців, приватних виконавців та інших осіб, які беруть участь у вчиненні виконавчих дій, здійснює привід у виконавчому провадженні, здійснює розшук боржника чи дитини у виконавчому провадженні у випадках, передбачених законом або рішенням суду.

Залучення для проведення виконавчих дій працівників поліції здійснюється за вмотивованою постановою виконавця, яка надсилається керівнику територіального органу поліції за місцем проведення відповідної виконавчої дії. Відмова у залученні поліції для проведення виконавчих дій допускається лише з підстав залучення особового складу даного територіального органу поліції до припинення групового порушення громадської безпеки і порядку чи масових заворушень, а також для подолання наслідків масштабних аварій чи інших масштабних надзвичайних ситуацій;

28) забезпечує інформування Комісії з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, про хід досудового розслідування, вжиття заходів для розшуку осіб, зниклих безвісти, у тому числі осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, для внесення даних до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин.

Стаття 37. Обмеження пересування особи чи транспортного засобу або фактичного володіння річчю

1. Поліція уповноважена затримувати особу на підставах, у порядку та на строки, визначені Конституцією України, Кримінальним процесуальним кодексом України та Кодексом України про адміністративні правопорушення, а також іншими законами України.

2. Відлік часу утримання затриманої фізичної особи в спеціально відведених для цього приміщеннях рахується з моменту її фактичного затримання.

3. У випадках, визначених частиною другою цієї статті, поліцейські повинні негайно викликати медичних працівників до місця фактичного знаходження таких осіб, а також, за можливості, поінформувати членів сім'ї. У випадку затримання неповнолітнього його батьки або усиновителі, опікуни, піклувальники мають бути повідомлені також про підстави затримання і негайно запрошені до місця перебування неповнолітнього затриманого та їм надається право на відвідання неповнолітнього у місці утримання у будь-який час без попереднього дозволу.

4. Поліцейський може тимчасово обмежити фактичне володіння річчю або

пересування транспортного засобу для запобігання небезпеці, якщо є достатні підстави вважати, що річ або транспортний засіб можуть бути використані особою з метою посягання на своє життя і здоров'я або на життя чи здоров'я іншої людини, або пошкодження чужої речі. На вимогу особи поліцейський зобов'язаний повідомити про причини застосування ним відповідних заходів.

Обмеження фактичного володіння річчю здійснюється на підставах та в порядку, визначених Кримінальним процесуальним кодексом України та Кодексом України про адміністративні правопорушення.

5. Обмеження фактичного володіння річчю здійснюється шляхом вилучення речі в її фактичного володільця, обмеження її перенесення або перевезення.

Поліцейський зобов'язаний у письмовій формі повідомити свого керівника про тимчасове обмеження фактичного володіння річчю особи, а також зобов'язаний скласти протокол про здійснення тимчасового обмеження фактичного володіння річчю та вручити протокол цій особі.

6. Тимчасове обмеження пересування особи та перенесення або перевезення речі негайно припиняється, якщо немає необхідності здійснювати такий захід.

пересування транспортного засобу для запобігання небезпеці, якщо є достатні підстави вважати, що річ або транспортний засіб можуть бути використані особою з метою посягання на своє життя і здоров'я або на життя чи здоров'я іншої людини, або пошкодження чужої речі. На вимогу особи поліцейський зобов'язаний повідомити про причини застосування ним відповідних заходів.

Обмеження фактичного володіння річчю здійснюється на підставах та в порядку, визначених Кримінальним процесуальним кодексом України та Кодексом України про адміністративні правопорушення.

5. Обмеження фактичного володіння річчю здійснюється шляхом вилучення речі в її фактичного володільця, обмеження її перенесення або перевезення.

Поліцейський зобов'язаний у письмовій формі повідомити свого керівника про тимчасове обмеження фактичного володіння річчю особи, а також зобов'язаний скласти протокол про здійснення тимчасового обмеження фактичного володіння річчю та вручити протокол цій особі.

6. Тимчасове обмеження пересування особи та перенесення або перевезення речі негайно припиняється, якщо немає необхідності здійснювати такий захід.

Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю»

Стаття 10. Соціальна реабілітація сімей, дітей та молоді
Соціальна реабілітація дітей та молоді передбачає здійснення:
навчально-виховної реабілітації у загальноосвітніх школах-інтернатах для дітей та молоді, які потребують соціальної допомоги; у спеціальних загальноосвітніх школах (школах-інтернатах) для дітей та молоді, які потребують корекції фізичного та розумового розвитку; у загальноосвітніх санаторних школах (школах-інтернатах) для дітей, які потребують тривалого лікування;
соціально-лікувальної та психологічної реабілітації у відповідних закладах охорони здоров'я дітей та молоді, які зазнали жорстокості, насильства, зокрема домашнього, а також які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС;
фізичної реабілітації дітей та молоді з фізичними, розумовими вадами у спеціалізованих фізкультурно-оздоровчих закладах (клубах, центрах тощо);
медико-соціальної реабілітації дітей, які зловживають алкоголем, наркотиками і які за станом здоров'я не можуть бути направлені до шкіл соціальної реабілітації та професійних училищ соціальної реабілітації;
соціально-освітньої реабілітації в школах соціальної реабілітації та професійних училищах соціальної реабілітації дітей, які скоїли правопорушення;
медико-соціальної, соціально-освітньої, фізичної та психологічної реабілітації дітей, звільнених від відбування покарання з випробуванням.

Соціальна реабілітація передбачає також працевлаштування, надання соціально-медичних, психолого-педагогічних, юридичних, інформаційних та інших видів соціальних послуг дітям, які відбували покарання у виді позбавлення волі на певний

Стаття 10. Соціальна реабілітація сімей, дітей та молоді
Соціальна реабілітація дітей та молоді передбачає здійснення:
навчально-виховної реабілітації у загальноосвітніх школах-інтернатах для дітей та молоді, які потребують соціальної допомоги; у спеціальних загальноосвітніх школах (школах-інтернатах) для дітей та молоді, які потребують корекції фізичного та розумового розвитку; у загальноосвітніх санаторних школах (школах-інтернатах) для дітей, які потребують тривалого лікування;
соціально-лікувальної та психологічної реабілітації у відповідних закладах охорони здоров'я дітей та молоді, які зазнали жорстокості, насильства, зокрема домашнього, а також які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС;
фізичної реабілітації дітей та молоді з фізичними, розумовими вадами у спеціалізованих фізкультурно-оздоровчих закладах (клубах, центрах тощо);
медико-соціальної реабілітації дітей, які зловживають алкоголем, наркотиками і які за станом здоров'я не можуть бути направлені до центрів тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей;
соціально-освітньої реабілітації в центрах тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей;
медико-соціальної, соціально-освітньої, фізичної та психологічної реабілітації дітей, звільнених від відбування покарання з випробуванням та щодо яких застосовано виведення із системи кримінального правосуддя.

Соціальна реабілітація передбачає також працевлаштування, надання соціально-медичних, психолого-педагогічних, юридичних, інформаційних та інших видів соціальних послуг дітям, які відбували покарання у виді позбавлення волі на певний

строк, та молоді, яка відбувала покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, а також дітям, звільненим від відбування покарання з випробуванням.

Соціальна реабілітація спрямовується на оптимізацію і коригування ставлення дітей та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах, до сім'ї та суспільства, виховання в них навичок до самообслуговування та самостійного проживання.

строк, та молоді, яка відбувала покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, а також дітям, звільненим від відбування покарання з випробуванням та щодо яких застосовано виведення із системи кримінального правосуддя.

Соціальна реабілітація спрямовується на оптимізацію і коригування ставлення дітей та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах, до сім'ї та суспільства, виховання в них навичок до самообслуговування та самостійного проживання.

Закон України «Про охорону дитинства»

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

дитина - особа віком до 18 років (повноліття), якщо згідно з законом, застосовуваним до неї, вона не набуває прав повнолітньої раніше;

дитинство - період розвитку людини до досягнення повноліття;

забезпечення найкращих інтересів дитини - дії та рішення, що спрямовані на задоволення індивідуальних потреб дитини відповідно до її віку, статі, стану здоров'я, особливостей розвитку, життєвого досвіду, родинної, культурної та етнічної належності та враховують думку дитини, якщо вона досягла такого віку і рівня розвитку, що може її висловити;

жорстоке поводження з дитиною - будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема домашнього насильства, а також будь-які незаконні угоди стосовно дитини, зокрема вербування, переміщення, переховування, передача або одержання дитини, вчинені з метою експлуатації, з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини;

охорона дитинства - система державних та громадських заходів, спрямованих на забезпечення повноцінного життя, всебічного виховання і розвитку дитини та захисту її прав;

дитина-сирота - дитина, в якій померли чи загинули батьки;

діти, позбавлені батьківського піклування, - діти, які залишилися без піклування батьків у зв'язку з позбавленням їх батьківських прав, відібранням у батьків без позбавлення батьківських прав, визнанням батьків безвісно відсутніми або недієздатними, оголошенням їх померлими, відбуванням покарання в місцях позбавлення волі та перебуванням їх під вартою на час слідства, розшуком їх органами Національної поліції, пов'язаним з відсутністю відомостей про їх місцезнаходження, тривалою хворобою батьків, яка перешкоджає їм виконувати свої батьківські обов'язки, а також діти, розлучені із сім'єю, підкинуті діти, діти, батьки яких невідомі, діти, від яких відмовились батьки, діти, батьки яких не виконують своїх батьківських обов'язків з причин, які неможливо з'ясувати у зв'язку з перебуванням батьків на тимчасово окупованій території України або в районах проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

дитина - особа віком до 18 років (повноліття), якщо згідно з законом, застосовуваним до неї, вона не набуває прав повнолітньої раніше;

дитинство - період розвитку людини до досягнення повноліття;

забезпечення найкращих інтересів дитини - дії та рішення, що спрямовані на задоволення індивідуальних потреб дитини відповідно до її віку, статі, стану здоров'я, особливостей розвитку, життєвого досвіду, родинної, культурної та етнічної належності та враховують думку дитини, якщо вона досягла такого віку і рівня розвитку, що може її висловити;

жорстоке поводження з дитиною - будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема домашнього насильства, а також будь-які незаконні угоди стосовно дитини, зокрема вербування, переміщення, переховування, передача або одержання дитини, вчинені з метою експлуатації, з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини;

охорона дитинства - система державних та громадських заходів, спрямованих на забезпечення повноцінного життя, всебічного виховання і розвитку дитини та захисту її прав;

дитина-сирота - дитина, в якій померли чи загинули батьки;

діти, позбавлені батьківського піклування, - діти, які залишилися без піклування батьків у зв'язку з позбавленням їх батьківських прав, відібранням у батьків без позбавлення батьківських прав, визнанням батьків безвісно відсутніми або недієздатними, оголошенням їх померлими, відбуванням покарання в місцях позбавлення волі та перебуванням їх під вартою на час слідства, розшуком їх органами Національної поліції, пов'язаним з відсутністю відомостей про їх місцезнаходження, тривалою хворобою батьків, яка перешкоджає їм виконувати свої батьківські обов'язки, а також діти, розлучені із сім'єю, підкинуті діти, діти, батьки яких невідомі, діти, від яких відмовились батьки, діти, батьки яких не виконують своїх батьківських обов'язків з причин, які неможливо з'ясувати у зв'язку з перебуванням батьків на тимчасово окупованій території України або в районах проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській

областях, та безпритульні діти;

дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, - дитина, яка внаслідок воєнних дій чи збройного конфлікту отримала поранення, контузію, каліцтво, зазнала фізичного, сексуального, психологічного насильства, була викрадена або незаконно вивезена за межі України, залучалася до участі у військових формуваннях або незаконно утримувалася, у тому числі в полоні;

дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах, - дитина, яка потрапила в умови, що негативно впливають на її життя, стан здоров'я та розвиток у зв'язку з інвалідністю, тяжкою хворобою, безпритульністю, перебуванням у конфлікті із законом, залученням до найгірших форм дитячої праці, залежністю від психотропних речовин та інших видів залежності, жорстоким поводженням, зокрема домашнім насильством, ухилянням батьків, осіб, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків, обставинами стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф, воєнних дій чи збройних конфліктів тощо, що встановлено за результатами оцінки потреб дитини;

дитина, розлучена із сім'єю, - дитина, яка прибуває чи прибула на територію України без супроводу батьків чи одного з них, діда чи баби, повнолітніх брата чи сестри або опікуна чи піклувальника, призначених відповідно до законодавства країни походження, або інших повнолітніх осіб, які до прибуття в Україну добровільно чи в силу звичаю країни походження взяли на себе відповідальність за виховання дитини;

безпритульні діти - діти, які були покинуті батьками, самі залишили сім'ю або дитячі заклади, де вони виховувались, і не мають певного місця проживання;

дитина з інвалідністю - дитина зі стійким розладом функцій організму, спричиненим захворюванням, травмою або вродженими вадами розумового чи фізичного розвитку, що зумовлюють обмеження її нормальної життєдіяльності та необхідність додаткової соціальної допомоги і захисту;

дитина-біженець - дитина, яка не є громадянином України і внаслідок обґрунтованих побоювань стати жертвою переслідувань за ознаками раси, віросповідання, національності, громадянства (підданства), належності до певної соціальної групи або політичних переконань перебуває за межами країни своєї громадянської належності та не може користуватися захистом цієї країни або не бажає користуватися цим захистом внаслідок таких побоювань, або, не маючи громадянства (підданства) і перебуваючи за межами країни свого попереднього постійного проживання, не може чи не бажає повернутися до неї внаслідок зазначених побоювань;

дитина, яка потребує додаткового захисту, - дитина, яка не є біженцем відповідно до Конвенції про статус біженців 1951 року і Протоколу щодо статусу біженців 1967 року та Закону України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту", але потребує захисту, оскільки вона була змушена прибути в Україну або залишитися в Україні внаслідок виникнення загрози її життю, безпеці чи свободі в країні походження, через побоювання застосування щодо неї смертної кари або виконання вироку про смертну кару чи тортур, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання;

діти, які потребують тимчасового захисту, - діти, які є іноземцями та особами без

областях, та безпритульні діти;

дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, - дитина, яка внаслідок воєнних дій чи збройного конфлікту отримала поранення, контузію, каліцтво, зазнала фізичного, сексуального, психологічного насильства, була викрадена або незаконно вивезена за межі України, залучалася до участі у військових формуваннях або незаконно утримувалася, у тому числі в полоні;

дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах, - дитина, яка потрапила в умови, що негативно впливають на її життя, стан здоров'я та розвиток у зв'язку з інвалідністю, тяжкою хворобою, безпритульністю, перебуванням у конфлікті із законом, деморалізацією, залученням до найгірших форм дитячої праці, залежністю від психотропних речовин та інших видів залежності, жорстоким поводженням, зокрема домашнім насильством, ухилянням батьків, осіб, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків, обставинами стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф, воєнних дій чи збройних конфліктів тощо, що встановлено за результатами оцінки потреб дитини;

дитина, розлучена із сім'єю, - дитина, яка прибуває чи прибула на територію України без супроводу батьків чи одного з них, діда чи баби, повнолітніх брата чи сестри або опікуна чи піклувальника, призначених відповідно до законодавства країни походження, або інших повнолітніх осіб, які до прибуття в Україну добровільно чи в силу звичаю країни походження взяли на себе відповідальність за виховання дитини;

безпритульні діти - діти, які були покинуті батьками, самі залишили сім'ю або дитячі заклади, де вони виховувались, і не мають певного місця проживання;

дитина з інвалідністю - дитина зі стійким розладом функцій організму, спричиненим захворюванням, травмою або вродженими вадами розумового чи фізичного розвитку, що зумовлюють обмеження її нормальної життєдіяльності та необхідність додаткової соціальної допомоги і захисту;

дитина-біженець - дитина, яка не є громадянином України і внаслідок обґрунтованих побоювань стати жертвою переслідувань за ознаками раси, віросповідання, національності, громадянства (підданства), належності до певної соціальної групи або політичних переконань перебуває за межами країни своєї громадянської належності та не може користуватися захистом цієї країни або не бажає користуватися цим захистом внаслідок таких побоювань, або, не маючи громадянства (підданства) і перебуваючи за межами країни свого попереднього постійного проживання, не може чи не бажає повернутися до неї внаслідок зазначених побоювань;

дитина, яка потребує додаткового захисту, - дитина, яка не є біженцем відповідно до Конвенції про статус біженців 1951 року і Протоколу щодо статусу біженців 1967 року та Закону України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту", але потребує захисту, оскільки вона була змушена прибути в Україну або залишитися в Україні внаслідок виникнення загрози її життю, безпеці чи свободі в країні походження, через побоювання застосування щодо неї смертної кари або виконання вироку про смертну кару чи тортур, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання;

діти, які потребують тимчасового захисту, - діти, які є іноземцями та особами без

громадянства, які постійно проживають на території країни, що має спільний кордон з Україною, які масово вимушені шукати захисту в Україні внаслідок зовнішньої агресії, іноземної окупації, громадянської війни, зіткнень на етнічній основі, природних чи техногенних катастроф або інших подій, що порушують громадський порядок у певній частині або на всій території країни походження;

неповна сім'я - сім'я, що складається з матері або батька і дитини (дітей);

багатодітна сім'я - сім'я, в якій подружжя (чоловік та жінка) перебуває у зареєстрованому шлюбі, разом проживає та виховує трьох і більше дітей, у тому числі кожного з подружжя, або один батько (одна мати), який (яка) проживає разом з трьома і більше дітьми та самостійно їх виховує. До складу багатодітної сім'ї включаються також діти, які навчаються за денною формою навчання у загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладах, - до закінчення навчальних закладів, але не довше ніж до досягнення ними 23 років;

приймальна сім'я - сім'я, яка добровільно взяла із закладів для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, від 1 до 4 дітей на виховання та спільне проживання;

дитячий будинок сімейного типу - окрема сім'я, яка створюється за бажанням подружжя або окремої особи, яка не перебуває у шлюбі, які беруть на виховання та спільне проживання не менш як 5 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;

контакт з дитиною - реалізація матір'ю, батьком, іншими членами сім'ї та родичами, у тому числі тими, з якими дитина не проживає, права на спілкування з дитиною, побачення зазначених осіб з дитиною, а також надання їм інформації про дитину або дитині про таких осіб, якщо це не суперечить інтересам дитини.

громадянства, які постійно проживають на території країни, що має спільний кордон з Україною, які масово вимушені шукати захисту в Україні внаслідок зовнішньої агресії, іноземної окупації, громадянської війни, зіткнень на етнічній основі, природних чи техногенних катастроф або інших подій, що порушують громадський порядок у певній частині або на всій території країни походження;

неповна сім'я - сім'я, що складається з матері або батька і дитини (дітей);

багатодітна сім'я - сім'я, в якій подружжя (чоловік та жінка) перебуває у зареєстрованому шлюбі, разом проживає та виховує трьох і більше дітей, у тому числі кожного з подружжя, або один батько (одна мати), який (яка) проживає разом з трьома і більше дітьми та самостійно їх виховує. До складу багатодітної сім'ї включаються також діти, які навчаються за денною формою навчання у загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладах, - до закінчення навчальних закладів, але не довше ніж до досягнення ними 23 років;

приймальна сім'я - сім'я, яка добровільно взяла із закладів для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, від 1 до 4 дітей на виховання та спільне проживання;

дитячий будинок сімейного типу - окрема сім'я, яка створюється за бажанням подружжя або окремої особи, яка не перебуває у шлюбі, які беруть на виховання та спільне проживання не менш як 5 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;

контакт з дитиною - реалізація матір'ю, батьком, іншими членами сім'ї та родичами, у тому числі тими, з якими дитина не проживає, права на спілкування з дитиною, побачення зазначених осіб з дитиною, а також надання їм інформації про дитину або дитині про таких осіб, якщо це не суперечить інтересам дитини.

Закон України

«Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей»

Стаття 1. Органи і служби у справах дітей, спеціальні установи та заклади, які здійснюють їх соціальний захист і профілактику правопорушень

Здійснення соціального захисту дітей і профілактики серед них правопорушень покладається в межах визначеної компетенції на:

центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері сім'ї та дітей, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері сім'ї та дітей, орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим у сфері сім'ї та дітей, відповідні структурні підрозділи обласних, Київської та Севастопольської міських, районних державних адміністрацій, виконавчих органів міських і районних у містах рад;

уповноважені підрозділи органів Національної поліції;

приймальники-розподільники для дітей органів Національної поліції;

Стаття 1. Органи і служби у справах дітей, спеціальні установи та заклади, які здійснюють їх соціальний захист, профілактику правопорушень та соціальну реабілітацію

Здійснення соціального захисту дітей, профілактики серед них правопорушень та їх соціальної реабілітації покладається в межах визначеної компетенції на:

центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері сім'ї та дітей, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері сім'ї та дітей, орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим у сфері сім'ї та дітей, відповідні структурні підрозділи обласних, Київської та Севастопольської міських, районних державних адміністрацій, виконавчих органів міських і районних у містах рад;

уповноважені підрозділи територіальних органів Національної поліції;

центри тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей;

<i>школи соціальної реабілітації та професійні училища соціальної реабілітації органів освіти;</i> центри медико-соціальної реабілітації дітей закладів охорони здоров'я; спеціальні виховні установи Державної кримінально-виконавчої служби України; притулки для дітей; центри соціально-психологічної реабілітації дітей; соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка). У здійсненні соціального захисту і профілактики правопорушень серед дітей беруть участь у межах своєї компетенції інші органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації незалежно від форми власності, окремі громадяни. Під соціальним захистом дітей у цьому Законі слід розуміти комплекс заходів і засобів соціально-економічного та правового характеру, здійснення яких покладається на суб'єктів, зазначених у частинах першій та другій цієї статті, щодо забезпечення прав дітей на життя, розвиток, виховання, освіту, медичне обслуговування, надання матеріальної підтримки.	центри медико-соціальної реабілітації дітей закладів охорони здоров'я; спеціальні виховні установи Державної кримінально-виконавчої служби України; притулки для дітей; центри соціально-психологічної реабілітації дітей; соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка). У здійсненні соціального захисту і профілактики правопорушень серед дітей беруть участь у межах своєї компетенції інші органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації незалежно від форми власності, окремі громадяни. Під соціальним захистом дітей у цьому Законі слід розуміти комплекс заходів і засобів соціально-економічного та правового характеру, здійснення яких покладається на суб'єктів, зазначених у частинах першій та другій цієї статті, щодо забезпечення прав дітей на життя, розвиток, виховання, освіту, медичне обслуговування, надання матеріальної підтримки.
Стаття 5. Уповноважені підрозділи органів Національної поліції Уповноважені підрозділи органів Національної поліції зобов'язані: проводити роботу щодо запобігання правопорушенням дітей; виявляти, припиняти та розкривати кримінальні правопорушення, вчинені дітьми, вживати з цією метою оперативно-розшукових і профілактичних заходів, передбачених чинним законодавством; розглядати у межах своєї компетенції заяви і повідомлення про правопорушення, вчинені дітьми; виявляти причини та умови, що сприяють вчиненню правопорушень дітьми, вживати в межах своєї компетенції заходів до їх усунення; брати участь у правовому вихованні дітей; розшукувати дітей, що зникли, дітей, які залишили сім'ї, навчально-виховні заклади (бродяжать) та спеціальні установи для дітей; виявляти дорослих осіб, які втягують дітей у злочинну діяльність, проституцію, пияцтво, наркоманію та жебрацтво; виявляти осіб, які займаються виготовленням та розповсюдженням порнографічної продукції, видань, що пропагують насильство, жорстокість, сексуальну розпусту; виявляти батьків або осіб, що їх замінюють, які ухиляються від виконання передбачених законодавством обов'язків щодо створення належних умов для життя, навчання та виховання дітей; вести облік правопорушників, що не досягли 18 років, у тому числі звільнених з спеціальних виховних установ, з метою проведення профілактичної роботи,	Стаття 5. Уповноважені підрозділи органів Національної поліції Уповноважені підрозділи органів Національної поліції зобов'язані: проводити роботу щодо запобігання деморалізації дітей та вчиненню ними правопорушень; брати участь у реалізації корекційних програм щодо дітей у конфлікті з законом; виявляти, припиняти та розкривати кримінальні правопорушення, вчинені дітьми, вживати з цією метою оперативно-розшукових і профілактичних заходів, передбачених чинним законодавством; розглядати у межах своєї компетенції заяви і повідомлення про правопорушення, вчинені дітьми; виявляти причини та умови, що сприяють вчиненню правопорушень дітьми, вживати в межах своєї компетенції заходів до їх усунення; брати участь у правовому вихованні дітей; розшукувати дітей, що зникли, дітей, які залишили сім'ї, навчально-виховні заклади (бродяжать) та спеціальні установи для дітей; виявляти дорослих осіб, які втягують дітей у злочинну діяльність, проституцію, пияцтво, наркоманію та жебрацтво; виявляти осіб, які займаються виготовленням та розповсюдженням порнографічної продукції, видань, що пропагують насильство, жорстокість, сексуальну розпусту; виявляти батьків або осіб, що їх замінюють, які ухиляються від виконання передбачених законодавством обов'язків щодо створення належних умов для життя, навчання та виховання дітей, факти умисного невиконання батьками або іншими законними представниками чи дітьми рішення суб'єкта юстиції щодо дітей про застосування заходу спеціальної профілактики, складати протоколи про такі адміністративні правопорушення. вести облік правопорушників, що не досягли 18 років, у тому числі звільнених з спеціальних виховних установ, з метою проведення профілактичної роботи,

інформувати відповідні служби у справах дітей стосовно цих дітей;

повертати до місця постійного проживання, навчання або направляти до спеціальних установ для дітей у термін не більше восьми годин з моменту виявлення дітей, яких було підкинута, або які заблукали, або залишили сім'ю чи навчально-виховні заклади;

викликати дітей, їх батьків (усиновителів) або опікунів (піклувальників), а також інших осіб у справах та інших матеріалах про правопорушення і у разі ухилення без поважних причин від явки за викликом - піддавати їх приводу;

відвідувати правопорушників, що не досягли 18 років, за місцем їх проживання, навчання, роботи, проводити бесіди з ними, їх батьками (усиновителями) або опікунами (піклувальниками);

отримувати від підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності відомості, необхідні у зв'язку з матеріалами про правопорушення, що перебувають у її провадженні;

затримувати і тримати у спеціально відведених для цього приміщеннях дітей, які залишилися без опіки та піклування, - на період до передачі їх законним представникам або до влаштування в установленому порядку, але не більше восьми годин;

затримувати і тримати у спеціально відведених для цього приміщеннях дітей віком від 11 років, які підозрюються у вчиненні суспільно небезпечних діянь, за які Кримінальним кодексом України (2341-14) передбачено покарання у виді позбавлення волі до п'яти років або більш м'яке покарання, і які не досягли віку, з якого за такі діяння особи підлягають кримінальній відповідальності, - до передачі їх під нагляд батьків, осіб, які їх замінюють, або адміністрації навчального чи іншого дитячого закладу, в якому постійно проживає ця дитина, але не більше восьми годин;

затримувати і тримати у спеціально відведених для цього приміщеннях дітей віком від 11 років, які підозрюються у вчиненні суспільно небезпечних діянь, що підпадають під ознаки діянь, за які Кримінальним кодексом України (2341-14) передбачено покарання у виді позбавлення волі понад п'ять років, і які не досягли віку, з якого за такі діяння особи підлягають кримінальній відповідальності, - до доставлення їх до суду для вирішення питання про поміщення їх у приймальники-розподільники для дітей, але не більше дванадцяти годин з моменту їх затримання;

здійснювати згідно з чинним законодавством гласні та негласні оперативно-розшукові заходи з метою розкриття кримінальних правопорушень, вчинених дітьми або за їх участю;

виявляти, вести облік осіб, які втягують дітей в антигромадську діяльність;

проводити обшуки, вилучення та інші слідчі дії відповідно до кримінального процесуального законодавства;

проводити за наявності законних підстав огляд дітей, речей, які є при них, транспортних засобів;

вилучати документи і предмети, що можуть бути речовими доказами правопорушення або використані на шкоду здоров'ю дітей;

складати протоколи про адміністративні правопорушення дітей, а також їх батьків

інформувати відповідні служби у справах дітей стосовно цих дітей;

повертати до місця постійного проживання, навчання або направляти до спеціальних установ для дітей у термін не більше восьми годин з моменту виявлення дітей, яких було підкинута, або які заблукали, або залишили сім'ю чи навчально-виховні заклади;

викликати дітей, їх батьків (усиновителів) або опікунів (піклувальників), а також інших осіб у справах та інших матеріалах про правопорушення і у разі ухилення без поважних причин від явки за викликом - піддавати їх приводу;

відвідувати правопорушників, що не досягли 18 років, за місцем їх проживання, навчання, роботи, проводити бесіди з ними, їх батьками (усиновителями) або опікунами (піклувальниками);

отримувати від підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності відомості, необхідні у зв'язку з матеріалами про правопорушення, що перебувають у її провадженні;

затримувати і тримати у спеціально відведених для цього приміщеннях дітей, які залишилися без опіки та піклування, - на період до передачі їх законним представникам або до влаштування в установленому порядку, але не більше восьми годин;

затримувати і тримати у спеціально відведених для цього приміщеннях дітей віком від 11 років, які підозрюються у вчиненні суспільно небезпечних діянь, за які Кримінальним кодексом України (2341-14) передбачено покарання у виді позбавлення волі до п'яти років або більш м'яке покарання, і які не досягли віку, з якого за такі діяння особи підлягають кримінальній відповідальності, - до передачі їх під нагляд батьків, осіб, які їх замінюють, або адміністрації навчального чи іншого дитячого закладу, в якому постійно проживає ця дитина, але не більше восьми годин;

затримувати і тримати у спеціально відведених для цього приміщеннях дітей віком від 11 років, які підозрюються у вчиненні суспільно небезпечних діянь, що підпадають під ознаки діянь, за які Кримінальним кодексом України (2341-14) передбачено покарання у виді позбавлення волі понад п'ять років, і які не досягли віку, з якого за такі діяння особи підлягають кримінальній відповідальності, - до доставлення їх до суду для вирішення питання про поміщення їх у приймальники-розподільники для дітей, але не більше дванадцяти годин з моменту їх затримання;

здійснювати згідно з чинним законодавством гласні та негласні оперативно-розшукові заходи з метою розкриття кримінальних правопорушень, вчинених дітьми або за їх участю;

виявляти, вести облік осіб, які втягують дітей в антигромадську діяльність;

проводити обшуки, вилучення та інші слідчі дії відповідно до кримінального процесуального законодавства;

проводити за наявності законних підстав огляд дітей, речей, які є при них, транспортних засобів;

вилучати документи і предмети, що можуть бути речовими доказами правопорушення або використані на шкоду здоров'ю дітей;

складати протоколи про адміністративні правопорушення дітей, а також їх батьків

(усиновителів) або опікунів (піклувальників), які не виконують обов'язків щодо виховання і навчання дітей, інформувати відповідні служби у справах дітей; вносити підприємствам, установам та організаціям незалежно від форм власності обов'язкові для розгляду подання про необхідність усунення причин та умов, що сприяють вчиненню правопорушень дітьми; доставляти в органи Національної поліції на строк до восьми годин дітей, які вчинили адміністративне правопорушення, але не досягли віку, з якого настає адміністративна відповідальність, для встановлення особи, обставин вчинення правопорушення та передачі їх батькам чи особам, які їх замінюють, або у притулки для дітей служб у справах дітей; після встановлення особи дитини невідкладно сповіщати батьків або осіб, які їх замінюють, про адміністративне затримання дитини, а в разі вчинення кримінального правопорушення також інформувати органи прокуратури; повідомляти органи опіки та піклування за місцем перебування дитини про відомий факт залишення його без опіки (піклування) батьків; інформувати відповідні служби у справах дітей про дітей, які затримані чи яким повідомлено про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень; здійснювати відповідно до законодавства заходи соціального патронажу щодо дітей, які відбували покарання у виді позбавлення волі на певний строк; вести облік правопорушників, що не досягли 18 років, які потребують медичної допомоги, у тому числі звільнених із спеціальних виховних установ, з метою проведення профілактичної роботи, інформувати відповідні служби у справах дітей стосовно цих дітей. Уповноважені підрозділи органів Національної поліції виконують також інші обов'язки та мають інші права, передбачені законодавством.	(усиновителів) або опікунів (піклувальників), які не виконують обов'язків щодо виховання і навчання дітей, інформувати відповідні служби у справах дітей; вносити підприємствам, установам та організаціям незалежно від форм власності обов'язкові для розгляду подання про необхідність усунення причин та умов, що сприяють вчиненню правопорушень дітьми; доставляти в органи Національної поліції на строк до восьми годин дітей, які вчинили адміністративне правопорушення, але не досягли віку, з якого настає адміністративна відповідальність, для встановлення особи, обставин вчинення правопорушення та передачі їх батькам чи особам, які їх замінюють, або у притулки для дітей служб у справах дітей; після встановлення особи дитини невідкладно сповіщати батьків або осіб, які їх замінюють, про адміністративне затримання дитини, а в разі вчинення кримінального правопорушення також інформувати органи прокуратури; повідомляти органи опіки та піклування за місцем перебування дитини про відомий факт залишення його без опіки (піклування) батьків; інформувати відповідні служби у справах дітей про дітей, які затримані чи яким повідомлено про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень; здійснювати відповідно до законодавства заходи соціального патронажу щодо дітей, які відбували покарання у виді позбавлення волі на певний строк; вести облік правопорушників, що не досягли 18 років, які потребують медичної допомоги, у тому числі звільнених із спеціальних виховних установ, з метою проведення профілактичної роботи, інформувати відповідні служби у справах дітей стосовно цих дітей. Уповноважені підрозділи органів Національної поліції виконують також інші обов'язки та мають інші права, передбачені законодавством.
Стаття 7. Приймальники-розподільники для дітей Приймальники-розподільники для дітей - спеціальні установи органів Національної поліції, призначені для тимчасового тримання дітей віком від 11 років. Приймальники-розподільники для дітей створюються в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві і Севастополі та діють згідно з положенням, затвердженим наказом Міністерства внутрішніх справ України. Права та обов'язки посадових осіб приймальників-розподільників визначаються положенням про приймальники-розподільники для дітей (<u>з0926-17</u>). Приймальники-розподільники для дітей є юридичними особами. У приймальники-розподільники для дітей діти поміщаються за рішенням суду. Строк перебування дитини у приймальнику-розподільнику для дітей визначається судом залежно від наявності об'єктивних підстав для її тримання в цій установі. У приймальники-розподільники для дітей поміщаються діти, які: 1) досягли 11-річного віку та щодо яких є достатньо підстав вважати, що вони вчинили суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, за яке Кримінальним кодексом України передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад п'ять років, і які не досягли віку, з якого за таке діяння особи підлягають	Стаття 29. Центри тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей 1. Центри тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей – спеціальні навчально-виховні установи органів Національної поліції України – призначені для тимчасового тримання дітей у контакт з законом та соціальної реабілітації дітей у конфлікті з законом і включають сектор тимчасового тримання дітей та сектор соціальної реабілітації дітей. 2. Сектор тимчасового тримання дітей призначено для дітей: 1) щодо яких є достатньо підстав вважати, що вони після досягнення 11-річного віку вчинили суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, за яке Кримінальним кодексом України передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад п'ять років, і які на момент його вчинення не досягли віку, з якого за таке

кримінальній відповідальності, - на строк, визначений слідчим суддею, судом у постановленій у кримінальному провадженні ухвалі про поміщення особи у приймальник-розподільник для дітей.

Влаштування дитини, тримання якої у приймальнику-розподільнику для дітей припинено, та невідкладне доставлення до подальшого місця влаштування здійснюються посадовими особами приймальника-розподільника для дітей;

2) підлягають направленню за рішенням суду, що набрало законної сили, до спеціальних навчально-виховних закладів, і є достатньо підстав вважати, що такі діти займатимуться протиправною діяльністю, - на строк, необхідний для доставлення їх до спеціальних навчально-виховних закладів, але не більше 30 діб;

3) самовільно залишили спеціальні навчально-виховні заклади, в яких вони перебували, - на строк, необхідний для доставлення їх до спеціальних навчально-виховних закладів, але не більше 30 діб;

4) перебувають у розшуку як такі, що зникли, залишили сім'ї або навчально-виховні заклади (бродяжать), - на строк, необхідний для передання їх уповноваженому підрозділу органів Національної поліції, який ініціював розшук, але не більше 36 годин;

5) залишили держави постійного проживання і відповідно до міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, підлягають поверненню до держави свого постійного проживання, - на строк, необхідний для передачі їх батькам, особам, які їх замінюють, або працівникам спеціалізованих установ держав постійного проживання.

Не підлягають доставленню до приймальників-розподільників для дітей діти, які перебувають у стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних чи токсичних речовин, а також психічно хворі діти з вираженими симптомами хвороби.

діяння особи підлягають кримінальній відповідальності, - на строк, визначений ухвалою слідчого судді про поміщення особи у центр тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей, постановленою за клопотанням прокурора згідно з правилами, передбаченими для обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

2) які підлягають направленню за рішенням суду, що набрало законної сили, до сектору соціальної реабілітації дітей центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей, і є достатньо підстав вважати, що такі діти займатимуться протиправною діяльністю, - на строк, необхідний для доставлення їх до сектору соціальної реабілітації дітей центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей, але не більше 30 діб;

3) які самовільно залишили сектор соціальної реабілітації дітей центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей, у якому вони перебували, - на строк, необхідний для доставлення їх до сектору соціальної реабілітації дітей центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей, але не більше 20 діб;

3) які перебувають у розшуку як такі, що зникли, залишили сім'ї або навчально-виховні заклади (бродяжать), - на строк, необхідний для передавання їх уповноваженому підрозділу органів Національної поліції, який ініціював розшук, але не більше 36 годин;

4) які залишили держави постійного проживання і відповідно до міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, підлягають поверненню до держав свого постійного проживання, - на строк, необхідний для передавання їх батькам, іншим законним представникам або працівникам спеціалізованих установ держав постійного проживання.

Не підлягають доставленню до сектору тимчасового тримання дітей діти, які перебувають у стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних чи токсичних речовин, а також психічно хворі діти з вираженими симптомами хвороби.

3. Сектор соціальної реабілітації дітей призначено для соціальної реабілітації дітей у конфлікті з законом:

1) які вчинили кримінальне правопорушення у віці до 18 років і щодо яких судом застосовано примусові заходи виховного характеру, пов'язані з обмеженням свободи пересування та обов'язковим залученням до виконання освітньої програми повної загальної середньої освіти на строк, що не перевищує трьох років;

2) які після досягнення 11-річного віку вчинили суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, за яке Кримінальним кодексом України передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад п'ять років, і які на момент його вчинення не досягли віку, з якого за таке діяння особи підлягають кримінальній відповідальності, - на підставі постанови прокурора про закриття кримінального провадження у зв'язку з недосягненням неповнолітньою особою віку кримінальної відповідальності та призначення позасудового заходу у виді

Порядок тримання дітей, поміщених у приймальники-розподільники для дітей, визначається правилами внутрішнього розпорядку приймальника-розподільника для дітей (з0926-17), затвердженими Міністерством внутрішніх справ України.	поміщення до сектору соціальної реабілітації дітей центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей до їх виправлення, але на строк, що не перевищує трьох років. 4. Порядок роботи центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей визначається Типовим положенням про центр тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей, затвердженим Кабінетом Міністрів України.
Стаття 8. Загальноосвітні школи та професійні училища соціальної реабілітації Загальноосвітні школи та професійні училища соціальної реабілітації є спеціальними навчально-виховними закладами для дітей, які потребують особливих умов виховання, та підпорядковуються центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти і науки. До цих закладів можуть направлятися особи, які вчинили кримінальне правопорушення у віці до 18 років або правопорушення до досягнення віку, з якого настає кримінальна відповідальність. Основними завданнями загальноосвітніх шкіл і професійних училищ соціальної реабілітації є: створення належних умов для життя, навчання і виховання учнів, підвищення їх загальноосвітнього і культурного рівня, професійної підготовки, розвитку індивідуальних здібностей і нахилів, забезпечення необхідної медичної допомоги; забезпечення соціальної реабілітації учнів, їх правового виховання та соціального захисту в умовах постійного педагогічного режиму. До загальноосвітніх шкіл соціальної реабілітації направляються за рішенням суду діти віком від 11 до 14 років, а до професійних училищ соціальної реабілітації - віком від 14 років. Дітей тримають у зазначених школах і професійних училищах соціальної реабілітації у межах встановленого судом терміну, але не більше трьох років. У загальноосвітніх школах соціальної реабілітації дітей можуть тримати у виняткових випадках до досягнення ними 15 років, а у професійних училищах соціальної реабілітації - до досягнення 19 років, якщо це необхідно для завершення навчального року або професійної підготовки. Учні загальноосвітніх шкіл соціальної реабілітації, яким виповнилося 15 років, але вони не стали на шлях виправлення, за рішенням суду за місцезнаходженням зазначеного закладу можуть бути переведені до професійного училища соціальної реабілітації. Це переведення може здійснюватися у межах терміну, встановленого рішенням суду, що застосував примусовий захід виховного характеру, але не більше трьох років. Звільнення учнів з навчально-виховних закладів соціальної реабілітації провадиться достроково або після закінчення терміну перебування. Діти, звільнені із загальноосвітніх шкіл соціальної реабілітації, направляються директором школи до батьків (усиновителів) або опікунів (піклувальників), а ті, які не мають батьків (усиновителів) або опікунів (піклувальників), - до відповідних навчально-виховних закладів загального типу. Діти, звільнені з професійних училищ соціальної реабілітації, направляються	виключено

директором училища, як правило, за місцем проживання для працевлаштування за набутою спеціальністю, а в окремих випадках - до іншої місцевості за умови письмового підтвердження відповідної служби у справах дітей або державної служби зайнятості про можливість працевлаштування та забезпечення житлом дитини у цій місцевості. Дострокове звільнення дітей із загальноосвітніх шкіл та професійних училищ соціальної реабілітації провадиться судом за місцезнаходженням закладу за клопотанням ради школи чи училища. Школи соціальної реабілітації та професійні училища соціальної реабілітації створюються відповідно до законодавства.	
Стаття 9. Центри медико-соціальної реабілітації дітей Центри медико-соціальної реабілітації дітей створюються в державній системі охорони здоров'я за визначенням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у справах сім'ї, дітей та молоді і центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, для дітей, які вживають алкоголь, наркотики, а також для дітей, які за станом здоров'я не можуть бути направлені до шкіл соціальної реабілітації та професійних училищ соціальної реабілітації. Основним завданням центрів медико-соціальної реабілітації є створення умов і забезпечення лікування дітей від алкоголізму, наркоманії, токсикоманії та їх психосоціальна реабілітація і корекція. До центрів медико-соціальної реабілітації направляються діти віком від 11 років на підставі висновку медико-експертної комісії. Діти перебувають у центрах медико-соціальної реабілітації протягом терміну, необхідного для лікування, але не більше двох років. Питання про перебування дитини у центрі медико-соціальної реабілітації розглядається керівництвом центру на підставі прохання, поданого батьками (усиновителями) чи опікунами (піклувальниками), а в разі відсутності останніх - на основі рішення служби у справах дітей. Центри медико-соціальної реабілітації дітей мають права юридичної особи, власний бланк, печатку із зображенням Державного герба України та своїм найменуванням. Положення про центри медико-соціальної реабілітації дітей затверджується Кабінетом Міністрів України.	Стаття 9. Центри медико-соціальної реабілітації дітей Центри медико-соціальної реабілітації дітей створюються в державній системі охорони здоров'я за визначенням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у справах сім'ї, дітей та молоді і центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, для дітей, які вживають алкоголь, наркотики, а також для дітей, які за станом здоров'я не можуть бути направлені до центрів тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей. Основним завданням центрів медико-соціальної реабілітації є створення умов і забезпечення лікування дітей від алкоголізму, наркоманії, токсикоманії та їх психосоціальна реабілітація і корекція. До центрів медико-соціальної реабілітації направляються діти віком від 11 років на підставі висновку медико-експертної комісії. Діти перебувають у центрах медико-соціальної реабілітації протягом терміну, необхідного для лікування, але не більше двох років. Питання про перебування дитини у центрі медико-соціальної реабілітації розглядається керівництвом центру на підставі прохання, поданого батьками (усиновителями) чи опікунами (піклувальниками), а в разі відсутності останніх - на основі рішення служби у справах дітей. Центри медико-соціальної реабілітації дітей мають права юридичної особи, власний бланк, печатку із зображенням Державного герба України та своїм найменуванням. Положення про центри медико-соціальної реабілітації дітей затверджується Кабінетом Міністрів України.
Стаття 11. Притулки для дітей служб у справах дітей Притулки для дітей утворюються, реорганізуються та ліквідуються відповідно до соціальних потреб відповідного регіону Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими, районними, районними у містах Києві та Севастополі державними адміністраціями, виконавчими органами міських, районних у містах рад і підпорядковуються відповідній службі у справах дітей. Притулки для дітей можуть також створюватися за погодженням із службами у справах дітей підприємствами, установами та організаціями незалежно від форм	Стаття 11. Притулки для дітей служб у справах дітей Притулки для дітей утворюються, реорганізуються та ліквідуються відповідно до соціальних потреб відповідного регіону Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими, районними, районними у містах Києві та Севастополі державними адміністраціями, виконавчими органами міських, районних у містах рад і підпорядковуються відповідній службі у справах дітей. Притулки для дітей можуть також створюватися за погодженням із службами у справах дітей підприємствами, установами та організаціями незалежно від форм

власності, громадськими організаціями та громадянами.

У притулках для дітей тимчасово розміщуються діти віком від 3 до 18 років, які опинились у складних життєвих обставинах.

Діти можуть перебувати в притулку для дітей протягом часу, необхідного для їх подальшого влаштування, але не більш як 90 діб.

Не підлягають розміщенню у притулках діти, які перебувають у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, психічно хворі з вираженими симптомами хвороби, а також ті, які вчинили кримінальне правопорушення і щодо яких є рішення про затримання, тримання під вартою або поміщення в приймальник-розподільник для дітей.

Основними завданнями притулків для дітей є соціальний захист дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, залишили сім'ї, навчальні заклади; створення належних житлово-побутових і психолого-педагогічних умов для забезпечення нормальної життєдіяльності дітей, надання їм можливості навчатися, працювати та змістовно проводити дозвілля.

Посадові особи притулків для дітей:

надають дітям кваліфіковані та різнобічні (психологічні, педагогічні, медичні, юридичні) консультації залежно від конкретних причин соціальної дискомфорності; вживають вичерпних заходів щодо забезпечення дітям доступу до безоплатної правової допомоги на підставах та в порядку, встановлених законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги;

сприяють у прийнятті рішення про зміну або створення нових умов життєдіяльності дітей у сім'ї, навчально-виховних закладах, за місцем роботи та в інших сферах;

порушують клопотання про застосування заходів громадського впливу, притягнення до кримінальної, адміністративної чи майнової відповідальності батьків (усиновителів) або опікунів (піклувальників), які нехтують правами, інтересами дітей, провокують їх асоціальну поведінку, самовільне залишення сім'ї, навчально-виховних закладів, створюють загрозу їх здоров'ю та інтелектуальному розвитку;

вживають заходів щодо повернення дитини в безпечне сімейне оточення.

Притулки для дітей мають права юридичної особи, рахунок в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, власний бланк, печатку із зображенням Державного герба України та своїм найменуванням.

Положення про притулки для дітей (565-97-п) затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 11-1. Центри соціально-психологічної реабілітації дітей

Центри соціально-психологічної реабілітації дітей утворюються, реорганізуються та ліквідуються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими, районними, районними у містах Києві та Севастополі державними адміністраціями, виконавчими органами міських і районних у містах рад і підпорядковуються відповідній службі у справах дітей для тривалого (стаціонарного) або денного перебування дітей віком від 3 до 18 років, які опинились у складних життєвих обставинах, надання їм комплексної соціальної, психологічної, педагогічної,

власності, громадськими організаціями та громадянами.

У притулках для дітей тимчасово розміщуються діти віком від 3 до 18 років, які опинились у складних життєвих обставинах.

Діти можуть перебувати в притулку для дітей протягом часу, необхідного для їх подальшого влаштування, але не більш як 90 діб.

Не підлягають розміщенню у притулках діти, які перебувають у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, психічно хворі з вираженими симптомами хвороби, а також ті, які вчинили кримінальне правопорушення і щодо яких є рішення про затримання, тримання під вартою або поміщення до **сектору тимчасового тримання центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей**.

Основними завданнями притулків для дітей є соціальний захист дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, залишили сім'ї, навчальні заклади; створення належних житлово-побутових і психолого-педагогічних умов для забезпечення нормальної життєдіяльності дітей, надання їм можливості навчатися, працювати та змістовно проводити дозвілля.

Посадові особи притулків для дітей:

надають дітям кваліфіковані та різнобічні (психологічні, педагогічні, медичні, юридичні) консультації залежно від конкретних причин соціальної дискомфорності; вживають вичерпних заходів щодо забезпечення дітям доступу до безоплатної правової допомоги на підставах та в порядку, встановлених законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги;

сприяють у прийнятті рішення про зміну або створення нових умов життєдіяльності дітей у сім'ї, навчально-виховних закладах, за місцем роботи та в інших сферах;

порушують клопотання про застосування заходів громадського впливу, притягнення до кримінальної, адміністративної чи майнової відповідальності батьків (усиновителів) або опікунів (піклувальників), які нехтують правами, інтересами дітей, провокують їх асоціальну поведінку, самовільне залишення сім'ї, навчально-виховних закладів, створюють загрозу їх здоров'ю та інтелектуальному розвитку;

вживають заходів щодо повернення дитини в безпечне сімейне оточення.

Притулки для дітей мають права юридичної особи, рахунок в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, власний бланк, печатку із зображенням Державного герба України та своїм найменуванням.

Положення про притулки для дітей (565-97-п) затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 11-1. Центри соціально-психологічної реабілітації дітей

Центри соціально-психологічної реабілітації дітей утворюються, реорганізуються та ліквідуються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими, районними, районними у містах Києві та Севастополі державними адміністраціями, виконавчими органами міських і районних у містах рад і підпорядковуються відповідній службі у справах дітей для тривалого (стаціонарного) або денного перебування дітей віком від 3 до 18 років, які опинились у складних життєвих обставинах, надання їм комплексної соціальної, психологічної, педагогічної,

медичної, правової та інших видів допомоги.

Строк перебування дитини в центрі соціально-психологічної реабілітації дітей залежить від конкретних обставин, але не може перевищувати відповідно 9 і 12 місяців у разі стаціонарного і денного перебування. Строк перебування дитини в центрі визначається психолого-медико-педагогічною комісією за погодженням із відповідною службою у справах дітей.

До центрів соціально-психологічної реабілітації дітей не приймаються діти, які перебувають у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, психічно хворі, із симптомами хвороби в гострому періоді або в період загострення хронічних захворювань, а також ті, що вчинили кримінальне правопорушення і щодо яких прийнято рішення про затримання, тримання під вартою або поміщення до приймального-розподільника для дітей.

Центри соціально-психологічної реабілітації дітей є юридичними особами, мають реєстраційні рахунки в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, бланки, печатку і штамп встановленого зразка.

Типове положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей (87-2004-п) затверджує Кабінет Міністрів України.

медичної, правової та інших видів допомоги.

Строк перебування дитини в центрі соціально-психологічної реабілітації дітей залежить від конкретних обставин, але не може перевищувати відповідно 9 і 12 місяців у разі стаціонарного і денного перебування. Строк перебування дитини в центрі визначається психолого-медико-педагогічною комісією за погодженням із відповідною службою у справах дітей.

До центрів соціально-психологічної реабілітації дітей не приймаються діти, які перебувають у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, психічно хворі, із симптомами хвороби в гострому періоді або в період загострення хронічних захворювань, а також ті, що вчинили кримінальне правопорушення і щодо яких прийнято рішення про затримання, тримання під вартою або поміщення до сектору тимчасового тримання центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей.

Центри соціально-психологічної реабілітації дітей є юридичними особами, мають реєстраційні рахунки в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, бланки, печатку і штамп встановленого зразка.

Типове положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей (87-2004-п) затверджує Кабінет Міністрів України.

Стаття 11-2. Соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка)

Соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка) є закладами соціального захисту для проживання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, безпритульних дітей віком від 3 до 18 років, дітей, розлучених із сім'єю, надання їм комплексної соціальної, психологічної, педагогічної, медичної, правової, інших видів допомоги та подальшого їх влаштування.

Соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка) утворюються, реорганізуються та ліквідуються місцевою державною адміністрацією і підпорядковуються службі у справах дітей.

Соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка) також можуть бути утворені громадськими, благодійними організаціями та фондами, у тому числі міжнародними, за погодженням з відповідною службою у справах дітей.

Соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка) забезпечують перебування в них дітей протягом періоду, визначеного службою у справах дітей.

До соціально-реабілітаційних центрів (дитячих містечок) не приймаються діти, які перебувають у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, психічно хворі з вираженими симптомами хвороби, а також ті, що вчинили кримінальне правопорушення і щодо яких прийнято рішення про затримання, тримання під вартою або поміщення до приймального-розподільника для дітей.

Соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка) є юридичними особами, мають власні бланки, печатку і штамп встановленого зразка.

Типове положення про соціально-реабілітаційний центр (дитяче містечко) затверджує Кабінет Міністрів України.

Стаття 11-2. Соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка)

Соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка) є закладами соціального захисту для проживання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, безпритульних дітей віком від 3 до 18 років, дітей, розлучених із сім'єю, надання їм комплексної соціальної, психологічної, педагогічної, медичної, правової, інших видів допомоги та подальшого їх влаштування.

Соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка) утворюються, реорганізуються та ліквідуються місцевою державною адміністрацією і підпорядковуються службі у справах дітей.

Соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка) також можуть бути утворені громадськими, благодійними організаціями та фондами, у тому числі міжнародними, за погодженням з відповідною службою у справах дітей.

Соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка) забезпечують перебування в них дітей протягом періоду, визначеного службою у справах дітей.

До соціально-реабілітаційних центрів (дитячих містечок) не приймаються діти, які перебувають у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, психічно хворі з вираженими симптомами хвороби, а також ті, що вчинили кримінальне правопорушення і щодо яких прийнято рішення про затримання, тримання під вартою або поміщення до сектору тимчасового тримання дітей центру тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей.

Соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка) є юридичними особами, мають власні бланки, печатку і штамп встановленого зразка.

Типове положення про соціально-реабілітаційний центр (дитяче містечко) затверджує Кабінет Міністрів України.

Стаття 13. Матеріально-побутове і медичне забезпечення дітей у спеціальних установах та закладах соціального захисту для дітей Особам, поміщеним у приймальники-розподільники для дітей, загальноосвітні школи і професійні училища соціальної реабілітації, центри медико-соціальної реабілітації дітей, спеціальні виховні установи та притулки для дітей, створюються належні житлово-побутові умови відповідно до встановлених правил санітарії та гігієни. Діти забезпечуються харчуванням, одягом, взуттям, предметами для навчання і дозвілля, а також комунально-побутовими послугами згідно з нормативами, затвердженими Кабінетом Міністрів України. Лікувально-профілактична та санітарно-протиепідемічна робота у зазначених закладах організується і проводиться відповідно до законодавства про охорону здоров'я. Часткове відшкодування витрат на утримання дітей у приймальниках-розподільниках для дітей, загальноосвітніх школах і професійних училищах соціальної реабілітації, центрах медико-соціальної реабілітації дітей здійснюється за рахунок батьків (усиновителів) або опікунів (піклувальників) у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.	Стаття 13. Матеріально-побутове і медичне забезпечення дітей у спеціальних установах та закладах соціального захисту для дітей Особам, поміщеним у центри тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей, центри медико-соціальної реабілітації дітей, спеціальні виховні установи та притулки для дітей, створюються належні житлово-побутові умови відповідно до встановлених правил санітарії та гігієни. Діти забезпечуються харчуванням, одягом, взуттям, предметами для навчання і дозвілля, а також комунально-побутовими послугами згідно з нормативами, затвердженими Кабінетом Міністрів України. Лікувально-профілактична та санітарно-протиепідемічна робота у зазначених закладах організується і проводиться відповідно до законодавства про охорону здоров'я. Часткове відшкодування витрат на утримання дітей у центрах тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей, центрах медико-соціальної реабілітації дітей здійснюється за рахунок батьків (усиновителів) або опікунів (піклувальників) у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.
Стаття 17. Нагляд за додержанням законів в органах і службах у справах дітей та спеціальних установах для дітей Нагляд за додержанням законів уповноваженими підрозділами органів Національної поліції, приймальниками-розподільниками для дітей, школами та професійними училищами соціальної реабілітації, спеціальними виховними установами Державної кримінально-виконавчої служби України здійснюється прокурором шляхом реалізації повноважень щодо нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство, та повноважень щодо нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах та при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.	Стаття 17. Нагляд за додержанням законів в органах і службах у справах дітей та спеціальних установах для дітей Нагляд за додержанням законів уповноваженими підрозділами територіальних органів Національної поліції, центрами тимчасового тримання та соціальної реабілітації дітей, спеціальними виховними установами Державної кримінально-виконавчої служби України здійснюється прокурором шляхом реалізації повноважень щодо нагляду за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство, та повноважень щодо нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.